

JUDr. Ivetta Macejková, PhD.
predsedníčka Ústavného súdu
Slovenskej republiky

OCHRANA ÚSTAVNOSTI A ÚSTAVY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

**Prehľad rozhodovacej a ďalšej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky
za rok 2015**

Košice apríl 2016

Obsah

PREDSLOV.....	4
VŠEOBECNÁ ČASŤ.....	6
1. Rozhodovacia činnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky.....	6
1.1 Vybavovanie podaní v roku 2015.....	7
2. Štatistický prehľad rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky v roku 2015.....	9
2.1 Konanie o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy.....	10
2.2 Konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb podľa čl. 127 ústavy	10
2.3 Konanie o výklade ústavy alebo ústavných zákonov podľa čl. 128	21
2.4 Konanie vo volebných veciach podľa čl. 129 ods. 2 ústavy	22
2.5 Konanie o obnove konania pre ústavným súdom podľa čl. 133 ústavy	23
2.6 Konanie o preskúmanie rozhodnutia Národnej rady Slovenskej republiky vo veciach rozporu osobného záujmu s verejným záujmom podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov.....	23
2.7 Zjednocovanie právnych názorov podľa § 6 zákona o ústavnom súde.....	23
2.8 Procesné rozhodnutia v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky.....	23
OSOBITNÁ ČASŤ.....	24
1. Vybrané rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky.....	24
1.1 Vybrané rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy.....	24
1.2 Vybrané rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky v konaní o sťažnostiach fyzických a právnických osôb podľa čl. 127 ústavy.....	35
1.3 Vybrané rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky v konaní o výklade ústavy alebo ústavných zákonov podľa čl. 128 ústavy	51
1.4 Vybrané rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky v konaní vo volebných veciach podľa čl. 129 ods. 2 ústavy.....	52
1.5 Rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky v konaní o zjednotení právnych názorov podľa § 6 zákona o ústavnom súde.....	57
PROJEKT.....	59
1. Efektívnosť výkonu rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky v konaní o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb v kauzálnej súvislosti s princípom prezumpcie zavineného konania štátu	59
1.1 REŠERŠ A.....	59
1.2 EXTRÉMNE A OPAKOVANÉ PRIETIAHY.....	61
1.3 REŠERŠ B.....	65
ČINNOSŤ KANCELÁRIE ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY.....	68
1. Organizačná štruktúra Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky.....	68
1.1 Činnosť odboru súdnych poradcov a súdnej agendy a analytického oddelenia	69

1.2 Činnosť odboru vonkajších vzťahov a protokolu.....	71
1. 3 Činnosť odboru tlačového a informačného.....	78
2. Projekty Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky financované z prostriedkov EÚ.....	80
2.1 Projekt „Elektronizácia služieb Ústavného súdu Slovenskej republiky”	80
2.2 Projekt „Digitalizácia objektov Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky“	84
3. Knižnica Ústavného súdu Slovenskej republiky	86

PREDSLOV

Rozhodovacia činnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len aj „ústavný súd“) pôsobí na existujúce právne vedomie v spoločnosti, preto je pochopiteľné, že je predmetom širokého záujmu. Právnická verejnosť pozná ústavný súd prostredníctvom jeho rozhodnutí – nálezov a uznesení. Každoročne vydávame Zbierku nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „Zbierka nálezov a uznesení“). Kým prvému vydaniu tejto publikácie stačilo 270 strán, doteraz najobsažnejšia Zbierka nálezov a uznesení prekročila 1 600 strán. Ona je najvýraznejším svedectvom rozhodovacej činnosti ústavného súdu, po ktorej siahajú predovšetkým odborné kruhy.

Ústavný súd však okrem Zbierky nálezov a uznesení využíva aj ďalšie dostupné možnosti na pravidelné oboznamovanie nielen odbornej, ale aj laickej verejnosti so svojou rozhodovacou činnosťou.

Jedna z foriem, ktorou ústavný súd od roku 2009 každoročne predkladá výsledky svojej práce, sa ustálila v dokumente nazvanom „Ochrana ústavnosti a Ústavy Slovenskej republiky“. Záleží nám na tom, aby bola o rozhodovacej a ďalšej činnosti ústavného súdu korektne informovaná aj širšia verejnosť. Stanovili sme si za cieľ oboznámiť väčší okruh záujemcov nielen s jednotlivými nálezi a uzneseniami, ale aj s činnosťou Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „Kancelária“), ktorá je jeho integrálnou súčasťou a vytvára priaznivé podmienky pre napĺňanie jeho kľúčového poslania. Dokument, ktorý držíte v rukách, je „sprievodcom“ rozhodovacou činnosťou sudcov ústavného súdu, ako aj ďalšími aktivitami všetkých zamestnancov Kancelárie.

Dokument „Ochrana ústavnosti a Ústavy Slovenskej republiky“ tvorí **všeobecná časť**, ktorej obsahom je štatistický prehľad a stručné zhodnotenie rozhodovacej činnosti ústavného súdu. Predmetom **osobitnej časti** sú vybrané rozhodnutia ústavného súdu v konaniach podľa jednotlivých článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“). Súčasťou dokumentu je aj **vyhodnotenie projektu predsedníčky ústavného súdu** „Efektívnosť výkonu rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky“ a uzatvára ho **zhodnotenie činnosti** jednotlivých organizačných zložiek **Kancelárie ústavného súdu**.

Zvláštna pozornosť je v tomto dokumente venovaná realizácii a hodnoteniu dvoch projektov financovaných z prostriedkov Európskej únie, a to projektu „Elektronizácia služieb Ústavného súdu Slovenskej republiky“ (OPIS 1) a jeho jednotlivým modulom a projektu „Digitalizácia objektov Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky“ (OPIS 2).

Jedným z kľúčových momentov, z ktorého musím pri hodnotení roku 2015 vychádzať, je skutočnosť, že ústavný súd v tomto roku pracoval v nekompletnom zložení 11 sudcov (teda nie v počte 13 sudcov, ako je zadefinované v čl. 134 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), pretože po skončení funkčného obdobia troch sudcov ústavného súdu prezident Slovenskej republiky (ďalej aj „prezident“) vymenoval iba jednu sudkyňu. Napriek tejto nepriaznivej okolnosti sa ústavný súd so „ctou“ vysporiadal s neustále rastúcim počtom podaní (návrhov a sťažností). V roku 2015 rozhodlo 11 sudcov o 15 266 návrhoch a sťažnostiach, z čoho vyplýva, že jeden sudca rozhodol v priemere 1 388 podaní, čo je o 38 podaní viac ako v roku 2014. Ústavný súd pritom zaregistroval celkom 16 847 nových sťažností a návrhov.

Musím však konštatovať, že 17 mesiacov trvajúce personálne poddimenzovanie pléna ústavného súdu sa negatívne prejavilo v priemernej dĺžke konania pred ústavným súdom. Kým v roku 2014 to bolo 8,15 mesiaca, v roku 2015 sa rozhodovanie predĺžilo v priemere na 9,02 mesiaca.

Pozornosť odbornej i laickej verejnosti v roku 2015 pútali rozhodnutia pléna ústavného súdu o súlade niektorých zákonov s ústavou, napríklad tzv. zákona o pomoci v hmotnej núdzi,

tzv. zákona o elektronických komunikáciách, tzv. zákona o dani z príjmu, tzv. zákona o sociálnom poistení, tzv. zákona o sudoch a prísediach, tzv. zákona o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov. Spomedzi rozhodnutí o sťažnostiach fyzických a právnických osôb boli pre verejnosť zaujímavé rozhodnutia v súvislosti s kartelovou dohodou stavebných spoločností či s reštrukturalizáciou Kúpeľov Brusno alebo tzv. kauza Baťovci.

Ústavný súd prijal v senáte a v pléne okrem už spomínaných aj ďalšie dve dôležité rozhodnutia v súvislosti s nevymenovaním sudcov ústavného súdu, ktorých obsahom bol aj jasný a zrozumiteľný spôsob riešenia personálneho obsadenia pléna ústavného súdu. Napriek tomu, že obidve rozhodnutia sú právoplatné, účinné, vykonateľné a záväzné pre všetkých účastníkov konania pred ústavným súdom vrátane pána prezidenta, pozície dvoch členov pléna ústavného súdu zostali počas celého roka 2015 neobsadené.

Som rada, že nepriaznivá personálna situácia sa v žiadnom prípade neprejavila na kvalite rozhodovacej činnosti, o čom svedčia aj výsledky zosumarizované na nasledujúcich stranách tohto dokumentu. Aj preto patrí moje poďakovanie za všetku vykonanú prácu, za maximálne úsilie, ako aj za profesionalitu v rozhodovacej činnosti všetkým sudcom ústavného súdu a všetkým zamestnancom Kancelárie za vytváranie dobrých podmienok pre prácu sudcov.

Verím, že pri hodnotení rozhodovacej činnosti pléna a senátov ústavného súdu v nasledujúcom roku budem môcť vyjadriť spokojnosť, že ústavný súd si plní svoje ústavné povinnosti vyplývajúce z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti v zmysle čl. 124 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

JUDr. Ivetta Macejková, PhD.
predsedníčka Ústavného súdu
Slovenskej republiky

VŠEOBECNÁ ČASŤ

1. ROZHODOVACIA ČINNOSŤ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Rozhodovacia činnosť ústavného súdu determinovali v priebehu roka 2015 dva významné faktory. Prvým z nich je už tradične vysoký nápad doručených podaní – návrhov a sťažností. Druhým je skutočnosť, že ústavný súd už od 14. júla 2014 pracuje v neúplnom zložení, keď namiesto ústavou ustanovených trinástich sudcov má iba jedenásť sudcov.

Uvedená situácia nastala, keď z dôvodu uplynutia doby, na ktorú boli vymenovaní, zanikla 4. júla 2014 funkcia sudcu trom sudcom ústavného súdu – Jurajovi Horváthovi, Jánovi Auxtovi a Jánovi Lubymu. Zo šiestich kandidátov na sudcov ústavného súdu, ktorí mali doplniť plénum ústavného súdu, však bola prezidentom Slovenskej republiky 10. júla 2014 vymenovaná iba jedna sudkyňa – Jana Baricová, ktorá sa v zmysle dodatku k rozvrhu práce ústavného súdu stala od 14. júla 2014 členkou III. senátu ústavného súdu a aj členkou pléna ústavného súdu.

Hoci oba pomenované faktory vplyvajú na rozhodovaciu činnosť negatívne, pretože nevyhnutne predlžujú dĺžku konania pred ústavným súdom, je potešujúce, že dynamika práce jednotlivých sudcov zostáva aj napriek ich značnému a dlhodobému pracovnému vyťaženiu stabilne vysoká a vybavovanie jednotlivých podaní je relatívne plynulé. O uvedenom svedčí najmä fakt, že v roku 2015 ústavný súd vybavil spolu 15 266 podaní, pričom jeden sudca rozhodol v priemere 1 388 podaní.

V roku 2015 sa zároveň podarilo naplňať dlhodobý cieľ a záujem o znižovanie počtu nevybavených podaní doručených v predchádzajúcich rokoch, a to až na úroveň len jedného nerozhodnutého podania z roku 2012, ktoré patrí do rozhodovacej pôsobnosti senátu a deviatich nerozhodnutých podaní doručených v roku 2013, z ktorých len dve patria do rozhodovacej pôsobnosti pléna.

Zloženie senátov do 28. februára 2015

I. senát	Peter Brňák Milan Ľalík Marianna Mochnáčová
II. senát	Lajos Mészáros Ladislav Orosz Sergej Kohut Ľudmila Gajdošíková
III. senát	Ľubomír Dobrík Jana Baricová Rudolf Tkáčik Ivetta Macejková

Predsedom I. senátu bol sudca Peter Brňák.

Predsedom II. senátu bol sudca Lajos Mészáros alebo sudca Ladislav Orosz v závislosti od zloženia senátu určeného v čl. II bode 3 rozvrhu práce v znení dodatku č. 1 k rozvrhu práce.

Predsedom III. senátu bol sudca Ľubomír Dobrík.

Zloženie senátov od 1. marca 2015

I. senát	Marianna Mochnáčová Peter Brňák Milan Ľalík
II. senát	Ľudmila Gajdošíková Sergej Kohut Lajos Mészáros Ladislav Orosz
III. senát	Rudolf Tkáčik Jana Baricová Ľubomír Dobrík Ivetta Macejková

Predsedníčkou I. senátu bola sudkyňa Marianna Mochnáčová.

Predsedníčkou II. senátu bola sudkyňa Ľudmila Gajdošíková alebo predsedom bol sudca Sergej Kohut v závislosti od zloženia senátu určeného v čl. II bode 4 rozvrhu práce.

Predsedom III. senátu bol sudca Rudolf Tkáčik.

1.1 Vybavovanie podaní v roku 2015

Ústavnému súdu bolo od 1. januára 2015 do 31. decembra 2015 doručených **16 847** podaní. Potvrďuje sa tým v posledných rokoch relatívne ustálený trend veľmi vysokého počtu podaní doručovaných ústavnému súdu. Pre porovnanie uvádzame prehľad údajov z predchádzajúcich rokov.

Ústavnému súdu bolo:

v roku 2011 doručených 4 277 podaní,

v roku 2012 doručených 16 326 podaní,

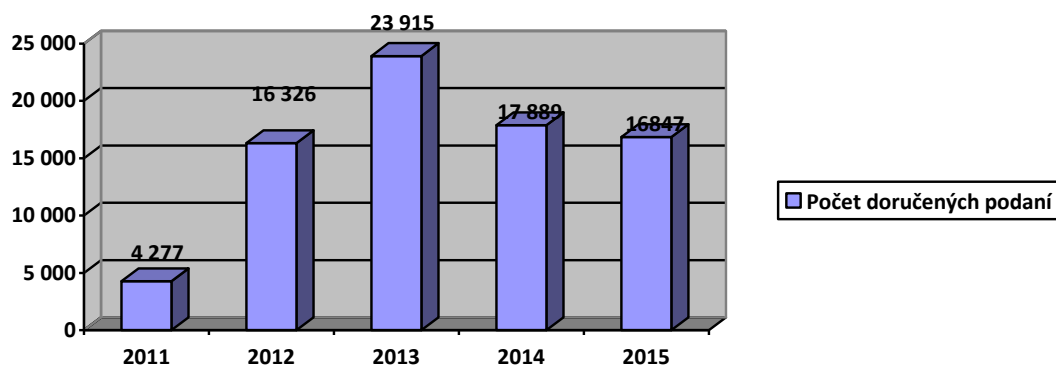
v roku 2013 doručených 23 915 podaní,

v roku 2014 doručených 17 889 podaní,

v roku 2015 doručených 16 847 podaní.

Graf č. 1

Počet ústavnému súdu doručených podaní (roky 2011 – 2015)

Zdroj: vlastný

Napriek vysokému počtu doručených podaní sa ústavnému súdu darilo zachovať vysokú dynamiku a relatívnu plynulosť rozhodovacej činnosti.

Ústavný súd v roku 2015 vybavil¹ **15 266** podaní, z toho

- a) **13 019** podaní bolo vybavených
 - odložením** [§ 23a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o ústavnom súde“)] alebo
 - spojením** [§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 112 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“)] s iným podaním,
- b) **2 247** podaní bolo vybavených rozhodnutím (nálezom alebo uznesením).

Z celkového počtu **2 247** vydaných rozhodnutí bolo

- 90** rozhodnutí pléna ústavného súdu a
- 2 157** rozhodnutí senátov ústavného súdu, z toho
 - I. senát – 591 rozhodnutí (nálezov a uznesení),
 - II. senát – 908 rozhodnutí (nálezov a uznesení),
 - III. senát – 648 rozhodnutí (nálezov a uznesení),
 - IV. senát – 10 rozhodnutí (nálezov a uznesení),

Na každého sudcu ústavného súdu pripadlo v priemere cca **1 388 rozhodnutých vecí.**
Priemerná dĺžka konania pred ústavným súdom bola **9,02 mesiacov.**

¹ Pojem vybavil zahŕňa prípady, v ktorých ústavný súd o podaní rozhodol nálezom alebo uznesením, ako aj prípady, v ktorých ústavný súd vybavil podanie odložením podľa § 23a zákona o ústavnom súde.

1.1.1 Počet nevybavených podaní doručených Ústavnému súdu Slovenskej republiky v rokoch 2012 – 2015

Napriek stúpajúcemu trendu počtu doručených podaní sa ústavnému súdu v roku 2015 darilo znižovať stav nevybavených podaní z predchádzajúcich rokov.

Popri 16 847 podaniach doručených ústavnému súdu v roku 2015 plénum a jednotlivé senáty skorigovali k 31. decembru 2015 stav nevybavených podaní z predchádzajúcich rokov nasledovne:

rok 2012	–	nevybavené	1 podanie (z toho 0 podaní v plenárnych veciach),
rok 2013	–	nevybavených	9 podaní (z toho 2 podania v plenárnych veciach),
rok 2014	–	nevybavených	1 001 podaní (z toho 8 podaní v plenárnych veciach),
rok 2015	–	nevybavených	10 323 podaní (z toho 12 podaní v plenárnych veciach).

Je nevyhnutné zdôrazniť, že dynamika práce súčasného zloženia ústavného súdu pozostávajúceho z 11 sudcov bola zachovaná na úrovni obdobia, keď ústavný súd pracoval v kompletnom zložení 13 sudcov.

2. ŠTATISTICKÝ PREHĽAD ROZHODOVACEJ ČINNOSTI ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY V ROKU 2015

Tabuľka č. 1

Počet podaní doručených ústavnému súdu v roku 2015 podľa druhu konania²

	Druh konania	Doručené podania
A.	konanie o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy	19
B.	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb podľa čl. 127 ústavy	16776
C.	konanie o výklad ústavy alebo ústavných zákonov podľa čl. 128 ústavy	2
D.	konanie vo volebných veciach podľa čl. 129 ods. 2 ústavy	3
E.	Konanie o obnove konania pred ústavným súdom podľa čl. 133 ústavy	4
F.	konanie o preskúmanie rozhodnutia Národnej rady Slovenskej republiky vo veciach rozporu osobného záujmu s verejným záujmom podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov	7
G.	zjednocovanie právnych názorov podľa § 6 zákona o ústavnom súde	6
H.	procesné rozhodnutia v konaní pred ústavným súdom	30
	Spolu	16 847

Zdroj: vlastný

² Tabuľky 1 a 2 uvádzajú len tie typy konaní (zodpovedajúce jednotlivým právomociam ústavného súdu), ktorých sa týkali podania doručené ústavnému súdu v roku 2015 (tabuľka č. 1) alebo podania, o ktorých ústavný súd v priebehu roka 2015 v rámci konkrétneho druhu právomoci rozhodoval (tabuľka č. 2). Ústavný súd disponuje celkovo 18 právomocami, ktoré vyplývajú z ustanovení prvého oddielu siedmej hlavy ústavy, ako aj z ustanovení ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z.

Tabuľka č. 2

Počet podaní vybavených ústavným súdom v roku 2015 podľa druhu konania

Druh konania	Vybavené veci
A. konanie o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy	21
B. konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb podľa čl. 127 ústavy	15126
C. konanie o výklad ústavy alebo ústavných zákonov podľa čl. 128 ústavy	2
D. konanie vo volebných veciach podľa čl. 129 ods. 2 ústavy	63
E. Konanie o obnove konania pred ústavným súdom podľa čl. 133 ústavy	1
F. konanie o preskúmanie rozhodnutia Národnej rady Slovenskej republiky vo veciach rozporu osobného záujmu s verejným záujmom podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov	13
G. zjednocovanie právnych názorov podľa § 6 zákona o ústavnom súde	6
H. procesné rozhodnutia v konaní pred ústavným súdom	34
Spolu	15 266

Zdroj: vlastný

Legenda:

Doručené podania – počet podaní doručených ústavnému súdu

Vybavené veci – počet podaní vybavených ústavným súdom

2.1 Konanie o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 Ústavy Slovenskej republiky

Doručené podania 19

Vybavené veci 21

čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy 20

- zamietnuté 1
- nález 6
- odmietnuté 12
- spojené 1

čl. 125 ods. 1 písm. c) ústavy 1

- odmietnuté 1

2.2 Konanie o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky

Najrozsiahlejšiu agendu aj v roku 2015 predstavovalo konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb podľa čl. 127 ústavy.

Ústavnému súdu bolo v tomto období doručených celkom **16 776** sťažností.

Z uvedeného počtu sa na ústavný súd obrátili v

1 868 prípadoch fyzické osoby,

24 prípadoch fyzické osoby – podnikatelia,

14 784 prípadoch právnické osoby,

16 prípadoch iné subjekty (napr. všeobecný súd, ministerstvo, samosprávny kraj...),

84 prípadoch išlo o kombináciu už uvedených subjektov.

V roku 2015 rozhodol ústavný súd o **15 126** sťažnostiach, z ktorých bolo:

653 sťažností namietajúcich porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „dohovor“),

14 473 ostatných sťažností namietajúcich porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru alebo ďalších článkov ústavy a dohovoru, prípadne ďalších medzinárodných zmlúv.

Z uvedených údajov vyplýva, že najpočetnejšiu skupinu sťažností fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ústavy doručených ústavnému súdu predstavujú sťažnosti namietajúce porušenie základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

2.2.1 Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

Zo **653** podaní namietajúcich porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru:

- v **221** prípadoch bolo rozhodnuté nálezom tak, že ústavný súd vyslovil porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy alebo čl. 6 ods. 1 dohovoru,
- v **4** prípadoch bolo rozhodnuté nálezom tak, že základné právo zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy alebo právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru porušené neboli, alebo sťažnosti nebolo vyhovené,
- v **10** prípadoch bolo konanie zastavené (§ 54 zákona o ústavnom súde),
- v **368** prípadoch bola sťažnosť odmietnutá (§ 25 zákona o ústavnom súde),
- v **50** prípadoch boli podania vybavené odložením (§ 23a a § 31 zákona o ústavnom súde).

Tabuľka č. 3

Nálezy ústavného súdu vyslovujúce porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru

odporca	rozhodnuté nálezom v r. 2015
Najvyšší súd Slovenskej republiky	2
Krajský súd v Bratislave	7
Krajský súd v Košiciach	2
Krajský súd v Žiline	1
Krajský súd v Banskej Bystrici	1
Okresný súd Banská Bystrica	1
Okresný súd Bardejov	1
Okresný súd Bratislava I	39
Okresný súd Bratislava II	18
Okresný súd Bratislava III	5
Okresný súd Bratislava IV	2
Okresný súd Bratislava V	2
Okresný súd Čadca	9

Okresný súd Dolný Kubín	1
Okresný súd Dunajská Streda	3
Okresný súd Humenné	1
Okresný súd Kežmarok	1
Okresný súd Košice I	17
Okresný súd Košice II	18
Okresný súd Košice-okolie	1
Okresný súd Komárno	3
Okresný súd Levice	2
Okresný súd Liptovský Mikuláš	2
Okresný súd Malacky	1
Okresný súd Martin	4
Okresný súd Michalovce	1
Okresný súd Námestovo	3
Okresný súd Nové Zámky	6
Okresný súd Nitra	5
Okresný súd Pezinok	4
Okresný súd Poprad	2
Okresný súd Prešov	3
Okresný súd Piešťany	19
Okresný súd Revúca	1
Okresný súd Rimavská Sobota	1
Okresný súd Senica	1
Okresný súd Spišská Nová Ves	2
Okresný súd Svidník	1
Okresný súd Trebišov	1
Okresný súd Trnava	5
Okresný súd Trenčín	6
Okresný súd Zvolen	1
Okresný súd Žilina	15
Spolu	221

Zdroj: vlastný

Všeobecné súdy, vo vzťahu ku ktorým ústavný súd v roku **2015** vydal najviac nálezov vyslovujúcich porušenie **uvedených článkov ústavy a dohovoru**:

Okresný súd Bratislava I	39 nálezov,
Okresný súd Piešťany	19 nálezov,
Okresný súd Bratislava II	18 nálezov,
Okresný súd Košice II	18 nálezov,
Okresný súd Košice I	17 nálezov,
Okresný súd Žilina	15 nálezov.

Porovnanie počtu nálezov vyslovujúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy alebo porušenie práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré ústavný súd prijal v období roka 2015 a v obdobiach predchádzajúcich rokov, naznačuje pretrvávajúci trend nárastu porušenia základných práv fyzických osôb a právnických osôb v konaniach pred všeobecnými súdmi v dôsledku zbytočných prieťahov.

Kvôli názornosti uvádzame porovnanie relevantných údajov za posledných päť rokov.

Ústavný súd vyslovil porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru:

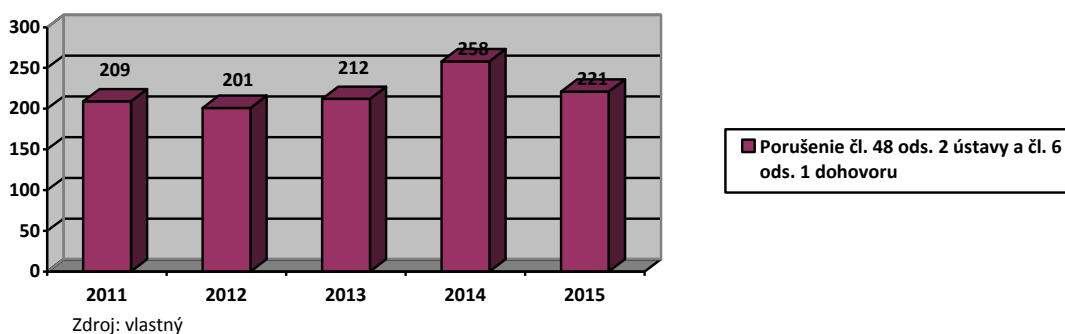
- v roku 2011 – v 209 nálezoch,
- v roku 2012 – v 201 nálezoch,
- v roku 2013 – v 212 nálezoch,
- v roku 2014 – v 258 nálezoch,
- v roku 2015 – v 221 nálezoch.

Z uvedeného počtu 221 nálezov v roku 2015, v ktorých ústavný súd vyslovil porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy alebo práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa porušenie označených práv týkalo:

- 24 obchodných vecí,
- 169 občianskych vecí,
- 9 trestných vecí,
- 19 konaní o výkon rozhodnutia a exekúcie.

Graf č. 2

Prehľad počtu nálezov, v ktorých ústavný súd vyslovil porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (roky 2011 – 2015)

2.2.2 Porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a iných základných práv zaručených v Ústave Slovenskej republiky

Zo **14 473** vybavených podaní týkajúcich sa namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 16 ods. 2, čl. 17, čl. 19 ods. 3 a čl. 20 ods. 1 ústavy bolo:

- 122 nálezov, z ktorých ústavný súd v 102 prípadoch vyslovil porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru³.

³ Vo zvyšných 20 nálezoch ústavný súd vyslovil porušenie základných práv zaručených v iných článkoch ústavy alebo porušenie iných ľudských práv zaručených dohovorom alebo inými medzinárodnými zmluvami o ľudských právach, alebo sťažnosti nevyhoveli.

Tabuľka č. 4

Nálezy ústavného súdu vyslovujúce porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a iných článkov ústavy

odporca	rozhodnuté nálezom v r. 2015
prezident Slovenskej republiky	1
Najvyšší súd Slovenskej republiky	48
Krajský súd v Bratislave	11
Krajský súd v Banskej Bystrici	2
Krajský súd v Prešove	3
Krajský súd v Trenčíne	4
Krajský súd v Trnave	4
Krajský súd v Košiciach	8
Krajský súd v Žiline	2
Krajský súd v Nitre	6
Okresný súd Banská Bystrica	2
Okresný súd Bratislava I	1
Okresný súd Bratislava III	2
Okresný súd Bratislava IV	1
Okresný súd Humenné	1
Okresný súd Košice I	1
Okresný súd Košice-okolie	1
Okresný súd Lučenec	1
Okresný súd Rožňava	1
Okresný súd Trebišov	1
Okresný súd Žiar nad Hronom	1
Spolu	102

Zdroj: vlastný

Počet nálezov, v ktorých ústavný súd v roku 2015 vyslovil porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy alebo porušenie práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, oproti predchádzajúcim trom rokom mierne stúpol aj napriek tomu, že celkový počet vybavených podaní týkajúcich sa tejto agendy klesol.

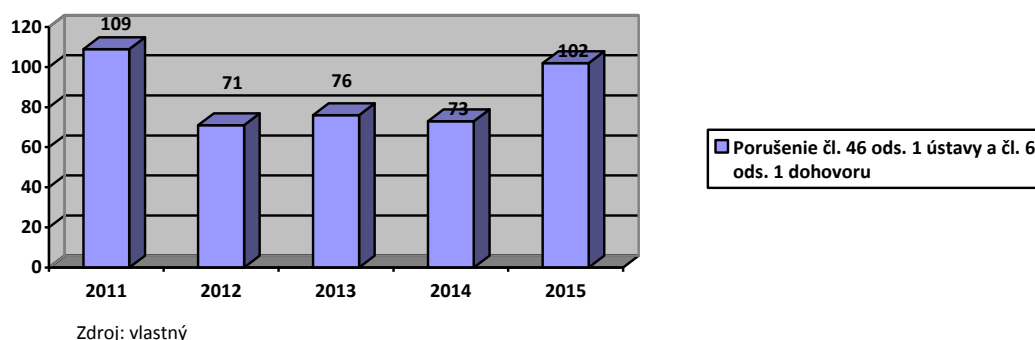
Kým v roku 2014 ústavný súd vybavil celkovo **15 032** podaní týkajúcich sa namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru a z nich v **73** prípadoch vyslovil porušenie práv sťažovateľov, v roku 2015 vybavil celkovo **14 473** takýchto podaní a z nich v **102** nálezoch konštatoval porušenie práv sťažovateľov.

Ústavný súd vyslovil porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru:

- v roku 2011 – v **109** nálezoch,
- v roku 2012 – v **71** nálezoch,
- v roku 2013 – v **76** nálezoch,
- v roku 2014 – v **73** nálezoch,
- v roku 2015 – v **102** nálezoch.

Graf č. 3

Prehľad počtu nálezov, v ktorých ústavný súd vyslovil porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (roky 2011 – 2015)

Z uvedeného počtu 102 nálezov v roku 2015, v ktorých ústavný súd vyslovil porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy alebo porušenie práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa porušenie označených základných práv týkalo:

- 28 občianskych vecí,
- 14 obchodných vecí,
- 22 trestných vecí,
- 27 správnych vecí,
- 5 konaní o konkurze a reštrukturalizácii,
- 5 konaní o výkon rozhodnutia a exekúcie,
- 1 rozhodnutia prezidenta.

2.2.3 Prehľad počtu nálezov z roku 2015, v ktorých Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil porušenie práv maloletých detí

Závažnú skupinu sťažností prerokúvaných ústavným súdom v konaní podľa čl. 127 ústavy predstavujú sťažnosti namietajúce porušovanie základných práv maloletých.

Slovenská republika sa ako zmluvná strana Dohovoru o právach dieťaťa (uverejneného v Zbierke zákonov Slovenskej republiky ako oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 104/1991 Zb.) zaviazala, že bude rešpektovať práva každého dieťaťa a že záujem dieťaťa bude považovaný za prvoradý pri akýchkoľvek postupoch a riešeniach, ktoré sa týkajú dieťaťa ako osoby, ktorá pre svoju telesnú a duševnú nezrelosť potrebuje osobitné záruky, starostlivosť a zodpovedajúcu právnu ochranu. Aj preto ústavný súd kladie mimoriadny dôraz na monitorovanie a posudzovanie postupov všeobecných súdov pri rozhodovaní o právach maloletých.

Ústavný súd v roku 2015 vyslovil porušenie práv maloletých detí v **4 nálezo**ch.

Tabuľka č. 5

Prehľad nálezov z roku 2015, v ktorých ústavný súd vyslovil porušenie práv maloletých

p. č.	sp. zn. ústavného súdu	odporca	sp. zn. odporcu	porušené články
1.	II. ÚS 692/2014	Okresný súd Košice I	22 P 91/08	čl. 48 ods. 2 ústavy čl. 6 ods. 1 dohovoru
2.	II. ÚS 618/2015	Okresný súd Košice II	38 Er 577/2013	čl. 48 ods. 2 ústavy čl. 6 ods. 1 dohovoru
3.	II. ÚS 333/2015	Okresný súd Košice I	23 C 215/09	čl. 48 ods. 2 ústavy čl. 6 ods. 1 dohovoru
4.	I. ÚS 419/2015	Okresný súd Martin	17 Er 7071/09	čl. 48 ods. 2 ústavy čl. 6 ods. 1 dohovoru čl. 3 ods. 2 Dohovor o právach dieťaťa

Zdroj: vlastný

Legenda:

čl. 48 ods. 2 ústavy (základné právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov)

čl. 6 ods. 1 dohovoru (právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote)

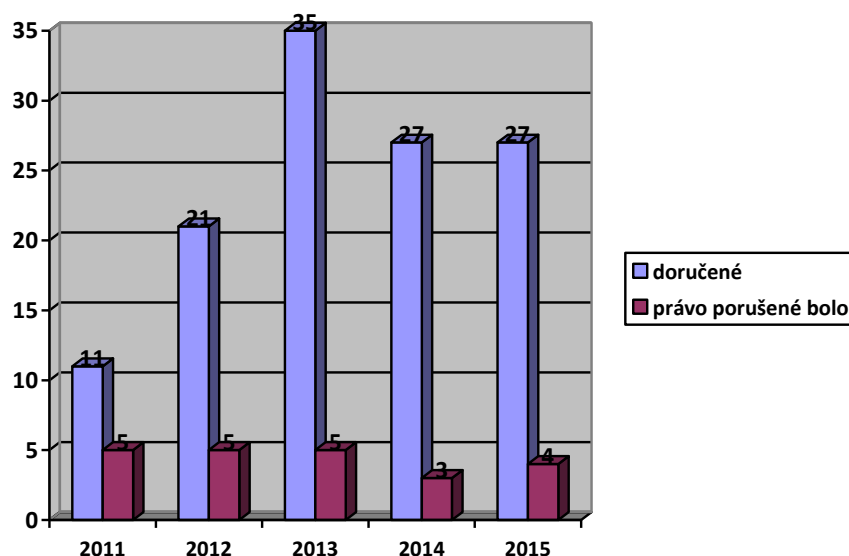
čl. 3 ods. 2 Dohovor o právach dieťaťa (právo dieťaťa na ochranu a starostlivosť)

Prehľad počtu ústavnému súdu doručených podaní namietajúcich porušenie práv maloletých detí a počtu nálezov, v ktorých ústavný súd vyslovil porušenie práv maloletých detí, za obdobie posledných piatich rokov:

rok 2011	–	doručených 11 podaní – v 5 nálezoch bolo vyslovené porušenie práv maloletých detí,
rok 2012	–	doručených 21 podaní – v 5 nálezoch bolo vyslovené porušenie práv maloletých detí,
rok 2013	–	doručených 35 podaní – v 5 nálezoch bolo vyslovené porušenie práv maloletých detí,
rok 2014	–	doručených 27 podaní – v 3 nálezoch bolo vyslovené porušenie práv maloletých detí,
rok 2015	–	doručených 27 podaní – v 4 nálezoch bolo vyslovené porušenie práv maloletých detí.

Graf č. 4

Prehľad počtu ústavnému súdu doručených podaní, v ktorých bolo namietané porušenie práv maloletých detí, a nálezov, v ktorých ústavný súd vyslovil porušenie práv maloletých detí (roky 2011 – 2015)

Zdroj: vlastný

2.2.4 Prehľad nálezov, v ktorých Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2, 3 a 5 Ústavy Slovenskej republiky alebo práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd – rok 2015

Súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu v roku 2015 bolo aj rozhodovanie o podaniach, ktorými sťažovatelia namietali porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2, 3 a ods. 5 ústavy alebo porušenie práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 dohovoru.

Tieto podania predstavujú taktiež významnú a závažnú skupinu sťažností prerokovaných v konaní podľa čl. 127 ústavy.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že každé pozbavenie slobody musí byť zákonné, t. j. musí byť vykonané spôsobom ustanoveným zákonom. Každé opatrenie, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli.

Ústavný súd v roku 2015 vyslovil porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2, 3 a 5 ústavy alebo práva podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 dohovoru v **13 nálezo**ch.

Tabuľka č. 6

Prehľad nálezov, v ktorých ústavný súd vyslovil porušenie základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1, 2, 3 a 5 ústavy alebo práv zaručených v čl. 5 ods. 1, 3 a 4 dohovoru

p. č.	sp. zn. ústavného súdu	odporca	sp. zn. odporcu	porušené články
1.	II. ÚS 681/2014	Krajský súd v Nitre	1 Tpo 32/2014	čl. 17 ods. 1, 2, 3 a 5 ústavy
2.	III. ÚS 29/2015	Najvyšší súd Slovenskej republiky	2 Tost 10/2014	čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 dohovoru
3.	IV. ÚS 261/2014	Okresný súd Košice II	7 T 23/2013	čl. 17 ods. 2 ústavy čl. 5 ods. 4 dohovoru
4.	I. ÚS 542/2014	Krajský súd v Banskej Bystrici	5 Tpo 31/2014	čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru
5.	II. ÚS 482/2014	Krajský súd v Nitre	2 Tpo 16/2014	čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy čl. 5 ods. 4 dohovoru
6.	III. ÚS 600/2014	Krajský súd v Trnave	3 Tos 55/2014	čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy čl. 46 ods. 1 ústavy čl. 5 ods. 1 dohovoru čl. 6 ods. 1 dohovoru
7.	II. ÚS 885/2014	Krajský súd v Bratislave	2 Tos 30/2014	čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy čl. 5 ods. 3 dohovoru
8.	II. ÚS 80/2015	Okresný súd Trnava	Tp 83/2014	čl. 17 ods. 2 ústavy čl. 5 ods. 4 dohovoru
9.	II. ÚS 244/2015	Okresný súd Bratislava I	5 T 52/09	čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy čl. 5 ods. 4 dohovoru
10.	II. ÚS 276/2015	Krajský súd v Bratislave	2 Tpo 102/2014	čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru
11.	II. ÚS 277/2015	Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica	Tp 5/2014	čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy čl. 5 ods. 4 dohovoru
12.	II. ÚS 483/2015	Okresný súd Nitra	33 Tp 38/2015	čl. 17 ods. 2 ústavy čl. 5 ods. 4 dohovoru
13.	III. ÚS 483/2015	Okresný súd Trnava	0 Tp 85/2014	čl. 17 ods. 2 ústavy čl. 5 ods. 4 dohovoru

Zdroj: vlastný

Legenda:

čl. 17 ods. 1, 2, 3 a 5 ústavy (základné právo na osobnú slobodu)

čl. 5 ods.1, 3 a 4 dohovoru (právo na slobodu a bezpečnosť)

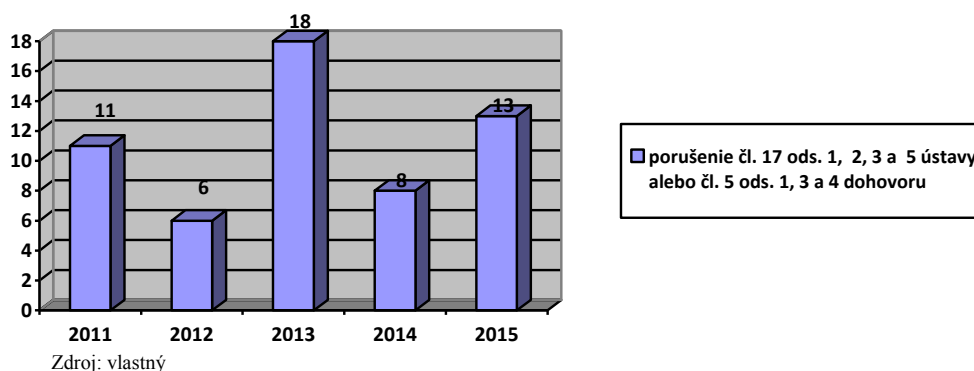
Prehľad počtu náleзов, v ktorých ústavný súd vyslovil porušenie základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1, 2, 3 a 5 ústavy alebo práv zaručených v čl. 5 ods. 1, 3 a 4 dohovoru za obdobie posledných piatich rokov:

Ústavný súd vyslovil porušenie práva na osobnú slobodu:

- v roku 2011 – v 11 náleзоch,
- v roku 2012 – v 6 náleзоch,
- v roku 2013 – v 18 náleзоch,
- v roku 2014 – v 8 náleзоch,
- v roku 2015 – v 13 náleзоch.

Graf č. 5

Prehľad počtu náleзов, v ktorých ústavný súd vyslovil porušenie základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1, 2, 3 a 5 ústavy alebo práv zaručených v čl. 5 ods. 1, 3 a 4 dohovoru (roky 2011 – 2015)

2.2.5 Prehľad štatistických údajov o výške finančného zadostučinenia priznaného Ústavným súdom Slovenskej republiky sťažovateľom v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky

Významnou právomocou ústavného súdu umožňujúcou kompenzovať sťažovateľovi porušenie základných práv a slobôd zo strany orgánov verejnej moci, ktoré ústavný súd v konaní podľa čl. 127 ústavy zistil, je možnosť priznania finančného zadostučinenia v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd za sledované obdobie priznal sťažovateľom celkom v **205** náleзоch finančné zadostučinenie vo výške **703 103,07 €**, z toho:

- **193** sťažovateľom za porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru vo výške **666 603,07 €**,
- **12** sťažovateľom za porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a iných článkov ústavy vo výške **36 500 €**.

Tabuľka č. 7

Ústavným súdom priznané finančné zadostúčenie za porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru

odporca	priznané finančné zadostúčenie v € v r. 2015
Najvyšší súd Slovenskej republiky	2 500
Krajský súd v Bratislave	26 500
Krajský súd v Banskej Bystrici	8 000
Krajský súd v Košiciach	2 000
Krajský súd v Žiline	1 500
Okresný súd Banská Bystrica	4 000
Okresný súd Bardejov	6 000
Okresný súd Bratislava I	87 600
Okresný súd Bratislava II	62 100
Okresný súd Bratislava III	22 000
Okresný súd Bratislava IV	8 000
Okresný súd Bratislava V	1 000
Okresný súd Čadca	31 000
Okresný súd Dolný Kubín	9 000
Okresný súd Dunajská Streda	13 500
Okresný súd Humenné	1 660
Okresný súd Komárno	9 500
Okresný súd Košice I	44 900
Okresný súd Košice II	59 292,07
Okresný súd Košice-okolie	8 000
Okresný súd Kežmarok	1 500
Okresný súd Levice	7 000
Okresný súd Liptovský Mikuláš	2 001
Okresný súd Malacky	2 500
Okresný súd Martin	6 500
Okresný súd Michalovce	2 000
Okresný súd Námestovo	21 000
Okresný súd Nové Zámky	14 100
Okresný súd Nitra	5 500
Okresný súd Pezinok	15 000
Okresný súd Poprad	-
Okresný súd Prešov	3 000
Okresný súd Piešťany	63 550
Okresný súd Revúca	500
Okresný súd Rimavská Sobota	3 000
Okresný súd Senica	2 000
Okresný súd Spišská Nová Ves	2 000
Okresný súd Svidník	2 000
Okresný súd Trnava	8 400
Okresný súd Trebišov	20 000
Okresný súd Trenčín	16 500
Okresný súd Zvolen	2 000
Okresný súd Žilina	58 500
spolu	666 603,07 €

Zdroj: vlastný

Všeobecné súdy, vo vzťahu ku ktorým ústavný súd v roku **2015** priznal v konaniach **najvyššie finančné zadostučinenie**:

Okresný súd Bratislava I	87 600 €
Okresný súd Piešťany	63 550 €
Okresný súd Bratislava II	62 100 €

Konania všeobecného súdu, na základe ktorých ústavný súd v roku **2015** priznal **najvyššie finančné zadostučinenie** – v jednom konaní:

Okresný súd Bratislava II	24 000 €	14 C 231/06	(II. ÚS 238/2015)
Okresný súd Trebišov	20 000 €	10 C 232/96	(I. ÚS 381/2015)
Okresný súd Piešťany	20 000 €	4 C 155/08	(III. ÚS 327/2015)

Tabuľka č. 8

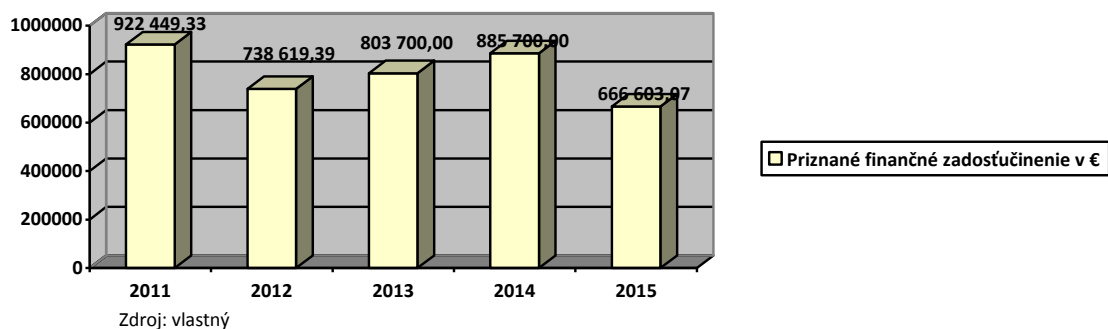
Ústavným súdom priznané finančné zadostučinenie za porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a iných článkov ústavy

odporca	priznané finančné zadostučinenie v € v r. 2015
prezident Slovenskej republiky	-
Najvyšší súd Slovenskej republiky	3 000
Krajský súd v Bratislave	-
Krajský súd v Banskej Bystrici	3 000
Krajský súd v Prešove	-
Krajský súd v Trenčíne	500
Krajský súd v Trnave	-
Krajský súd v Košiciach	3 000
Krajský súd v Žiline	-
Krajský súd v Nitre	5 000
Okresný súd Banská Bystrica	-
Okresný súd Bratislava I	-
Okresný súd Bratislava III	4 000
Okresný súd Bratislava IV	-
Okresný súd Humenné	1 000
Okresný súd Košice I	-
Okresný súd Košice - okolie	1 000
Okresný súd Lučenec	10 000
Okresný súd Rožňava	-
Okresný súd Trebišov	3 000
Okresný súd Žiar nad Hronom	3 000
Spolu	36 500 €

Zdroj: vlastný

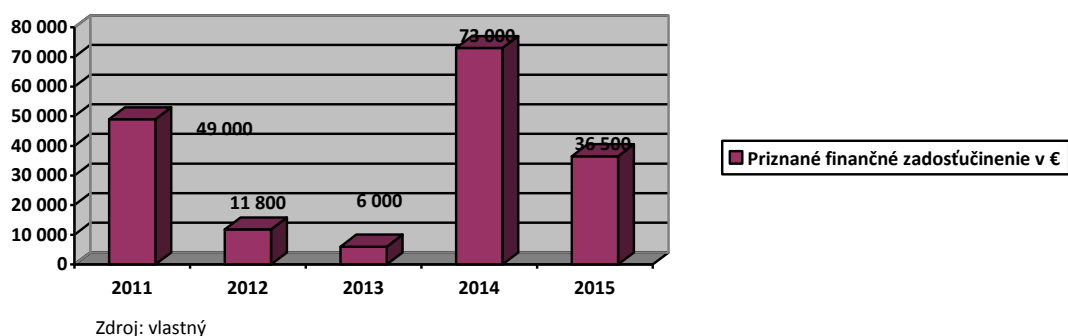
Graf č. 6

Finančné zadostučinenie priznané ústavným súdom v nálezoch, v ktorých vyslovil porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (roky 2011 – 2015)

Graf č. 7

Finančné zadostučinenie priznané ústavným súdom v nálezoch, v ktorých vyslovil porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (roky 2011 – 2015)

2.3 Konanie o výklad ústavy alebo ústavných zákonov podľa čl. 128 Ústavy Slovenskej republiky

Doručené podania	2	
Vybavené veci	2	
	• odmietnuté	1
	• odložené podľa § 23a zákona o ústavnom súde	1

2.4 Konanie vo volebných veciach podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

Dňa 15. novembra 2014 sa uskutočnili voľby do orgánov územnej samosprávy obcí a miest. Pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich neústavnosť a nezákonnosť volieb do orgánov miestnej samosprávy alebo sťažnostiach proti výsledku volieb do orgánov miestnej samosprávy je ústavný súd viazaný 90-dňovou lehotou na rozhodnutie. Vzhľadom na celkový počet podaní a ich obsahovú náročnosť rozhodol ústavný súd o časti podaní v decembri 2014 a o zvyšnej časti začiatkom roka 2015. Pri všetkých podaniach však bola zachovaná už uvedená 90-dňová lehota na rozhodnutie.

Doručené podania	3
Vybavené veci	63⁴
Sťažovatelia	- fyzické osoby 57 podaní
	- politické strany 6 podaní
	(TIP – 1 podanie, PRÁVO A SPRAVODLIVOSŤ – 1 podanie, SMER – sociálna demokracia – 1 podanie, NOVA a spol. – 1 podanie, 99 % - občiansky hlas a PRÁVO A SPRAVODLIVOSŤ – 1 podanie, Strana maďarskej komunity – 1 podanie)

Sťažovatelia v sťažnostiach namietali nezákonnosť a neústavnosť volieb starostov a primátorov miest a obcí, ako aj nezákonnosť a neústavnosť volieb poslancov do obecných, miestnych a mestských zastupiteľstiev v 96 podaniach, z ktorých bolo ústavnému súdu 93 doručených v roku 2014 a 3 podania mu boli doručené v roku 2015. V roku 2014 bolo ústavným súdom vybavených 33⁵ podaní a v 2015 bolo vybavených zvyšných 63 podaní.

Prehľad vybavených podaní – volebné sťažnosti v roku 2015:

- **5 podaní vybavených odložením** (podľa § 23a zákona o ústavnom súde ak sudca z obsahu podania zistí, že nejde o návrh na začatie konania, podanie odloží),
- **24 podaní vybavených uznesením o odmietnutí** – v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosti týkajúce sa volieb,
- **24 podaní bolo vybavených uznesením o zamietnutí**
- **v 5 prípadoch bolo rozhodnuté nálezom** – PL. ÚS 31/2014, PL. ÚS 36/2014, PL. ÚS 12/2015, PL. ÚS 42/2014 a PL. ÚS 28/2014,
- **v 3 prípadoch bolo konanie zastavené,**
- **v 2 prípadoch boli podania spojené na spoločné konanie.**

⁴ Uvádzaný počet predstavuje rozhodnutia vydané v roku 2015, v ktorom boli vybavené aj volebné sťažnosti doručené ústavnému súdu ešte v roku 2014.

⁵ K týmto podaniam pozri „Prehľad rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky za rok 2014“.

2.5 Konanie o obnove konania pred ústavným súdom podľa čl. 133 ústavy

Doručené podania	4
Vybavené veci	1

2.6 Konanie o preskúmanie rozhodnutia Národnej rady Slovenskej republiky vo veciach rozporu osobného záujmu s verejným záujmom podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení zákona č. 545/2005 Z. z.

(článok 10 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení zákona č. 545/2005 Z. z. a § 73a a nasl. zákona o ústavnom súde)

Doručené podania	7
Vybavené veci	13

2.7 Zjednocovanie právnych názorov podľa § 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov

Doručené podania	6
Vybavené veci	6

2.8 Procesné rozhodnutia v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky

Procesnými rozhodnutiami v konaní pred ústavným súdom je pre účely uvádzaných štatistických prehľadov potrebné rozumiť rozhodnutia o vylúčení alebo nevylúčení sudcu ústavného súdu z konania pre predpojatosť podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde a rozhodnutia o spojení vecí na spoločné konanie podľa § 112 ods. 1 OSP v spojení s § 31a zákona o ústavnom súde.

V priebehu roku 2015 vydal ústavný súd 34 takýchto rozhodnutí.

OSOBITNÁ ČASŤ

1 VYBRANÉ ROZHODNUTIA ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

1.1 Vybrané rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o súlade právných predpisov podľa čl. 125 Ústavy Slovenskej republiky

1.1.1 PL. ÚS 28/2015 – akreditácia vysokých škôl (sudca spravodajca: Milan Ľalík)

Skupina 31 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej aj „národná rada“) podala návrh na začatie konania o súlade § 84 ods. 2 tretej a štvrtej vety zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vysokých školách“) s čl. 1 ods. 1 prvou vetou Ústavy Slovenskej republiky a čl. 2 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej aj „listina“).

Navrhovatelia tvrdili, že napadnuté ustanovenia vytvárajú priestor pre pravú retroaktivitu hodnotiacich kritérií pre akreditáciu činností vysokých škôl. Z napadnutej právnej úpravy podľa nich vyplýva, že vysoká škola sa kritériá rozhodujúce pre výsledok komplexnej akreditácie svojich činností musí dozvedieť najneskôr rok pred termínom začatia komplexnej akreditácie. Komplexná akreditácia činností vysokej školy sa však uskutočňuje v šesťročných cykloch. To znamená, že kritériá, podľa ktorých sa bude komplexná akreditácia vykonávať, sa vysoká škola dozvie až v závere relevantného šesťročného obdobia, najneskôr rok pred jeho koncom. Tieto kritériá však budú spôsobovať účinky i spätne na celé hodnotené šesťročné obdobie.

Ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté ustanovenia zákona o vysokých školách v princípe neriešia nič viac ako skutočnosť, že kritériá používané pri hodnotení úrovne výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti v rámci komplexnej akreditácie vysokej školy musia byť známe aspoň jeden rok vopred. Súčasťou právnej úpravy sa stali po nadobudnutí účinnosti zákona č. 455/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o vysokých školách (v tejto časti nadobudol účinnosť 1. januára 2013).

Ústavný súd zdôraznil, že z dôvodovej správy k návrhu tejto novely zákona o vysokých školách vyplýva, že dôvod prijatia dotknutej právnej úpravy bol presne opačný, ako ho interpretujú navrhovatelia. Cieľom novej právnej úpravy, ktorú predstavujú napadnuté ustanovenia, bolo zaviesť do procesu komplexnej akreditácie vysokých škôl prvok právnej istoty, v zmysle ktorého majú vysoké školy najmenej jeden rok vopred poznať kritériá, podľa ktorých budú v rámci komplexnej akreditácie hodnotené. Napadnuté ustanovenia nepôsobia spätne, neukladajú vysokým školám nové povinnosti a nemajú priamu ani nepriamu väzbu na rozsah práv vysokých škôl uskutočňovať študijné programy oprávňujúce udeľovať jeho absolventom akademický titul, uskutočňovať habilitačné konania a konania na vymenúvanie profesorov.

Samotné hodnotiace kritériá, ktorých termín zverejnenia napadnuté ustanovenia zákona o vysokých školách upravujú, nemajú charakter právneho predpisu uvedeného v čl. 125 ústavy, ktorého súlad s právnym predpisom vyššej právnej sily by mohol ústavný súd v danom type konania preskúmať.

Ústavný súd uznesením zo 4. marca 2015 návrh navrhovateľov odmietol ako zjavne neopodstatnený.

1.1.2 PL. ÚS 8/2014 – povinnosť odpracovať si dávku v hmotnej núdzi

(sudca spravodajca: Milan L'álík)

Ústavnému súdu bol doručený návrh 30 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na začatie konania o súlade ustanovení § 10 ods. 3 až 11 zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o hmotnej núdzi“) s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 39 ods. 2 ústavy.

Navrhovatelia vo svojom návrhu tvrdili, že právo poberať dávku v hmotnej núdzi, ktorej výška pre jednotlivca je 61,60 €, je limitované protiústavným znením § 10 ods. 3 zákona o hmotnej núdzi. Právnym následkom odmietnutia obcou ponúknutej práce podľa uvedeného ustanovenia zákona o hmotnej núdzi je, že jednotlivец nebude mať v prevažnej väčšine nárok na žiadne peňažné prostriedky zo systému dávok v hmotnej núdzi, pričom v prípade posudzovania viacerých osôb na účely poskytnutia dávky v hmotnej núdzi budú dotknutí aj členovia domácnosti. Zákon o hmotnej núdzi navyše neustanovuje obci povinnosť ponúknuť prácu všetkým poberateľom dávky v hmotnej núdzi a neustanovuje žiadne kritériá, na základe ktorých by mala obec rozhodovať o tom, komu prácu ponúkne a komu nie.

Porušenie práva na pomoc, ktorá je nevyhnutná na zabezpečenie základných životných podmienok

Ústavný súd pri svojom rozhodovaní vychádzal zo skutočnosti, že právo na pomoc v hmotnej núdzi, ktoré je potrebné na zabezpečenie základných životných potrieb podľa čl. 39 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy, treba vykladať ako príkaz právnemu štátu poskytnúť reálnu možnosť každému (nielen občanom Slovenskej republiky), kto sa ocitne v stave hmotnej núdze definovanej zákonom, zaistiť si pomoc aspoň na zabezpečenie minimálnych životných potrieb, ktorými sa podľa zákona o hmotnej núdzi rozumie jedno teplé jedlo denne, nevyhnutné ošatenie a prístrešie. Podľa názoru ústavného súdu však nie je v rozpore s ústavným príkazom vyjadreným v čl. 39 ods. 2 ústavy vyžadovať aktívnu participáciu osôb na zabezpečovaní ich základných životných potrieb, pokiaľ požadované činnosti nebudú neprimerané, neodôvodnené alebo zbytočne zaťažujúce.

Ústavný súd konformnosť požadovaného výkonu menších obecných činností v rozsahu 32 hodín mesačne posudzoval predovšetkým vo vzťahu k výške dávky v hmotnej núdzi 61,60 €, ktorá má byť krátená v prípade odmietnutia výkonu takýchto činností. Aj keď pri výkone činností podľa § 10 ods. 3 zákona o hmotnej núdzi nejde o výkon práce v pracovnom pomere alebo obdobnom pracovnom vzťahu, nemôže byť časový rozsah výkonu požadovaných činností v zjavnom nepomere k výške krátenej dávky, v takom prípade by ústavný súd musel kvalifikovať požadované činnosti v rámci testu proporcionality ako neprimerané či zbytočne zaťažujúce. Ak cieľom napádanej právnej úpravy bolo zvýšiť efektivitu a adresnosť poskytovania štátnych finančných prostriedkov, aktivovať občanov v hmotnej núdzi a posilniť ich motiváciu pracovať, prvoradá je pozitívna motivácia takýchto osôb na výkon požadovaných činností. Ústavný súd ďalej konštatoval, že pomer časového rozsahu činností a výšky potenciálne krátenej dávky v hmotnej núdzi je síce pod hranicou hodinovej minimálnej mzdy, avšak i s ohľadom na okolnosť, že požiadavka na výkon menších obecných služieb podľa § 10 ods. 3 zákona o hmotnej núdzi nezakladá pracovnoprávny vzťah, ju možno považovať za síce hraničnú, ale ešte stále ústavne akceptovateľnú, najmä z hľadiska jej účelu a cieľa, ktoré je potrebné rešpektovať, pretože v súčasnej dobe sú skutočne relevantné.

Nerovnaké zaobchádzanie s poberateľmi dávky v hmotnej núdzi

Ústavný súd pri skúmaní požiadaviek vyplývajúcich z diskriminačného testu konštatoval, že napadnuté ustanovenia zákona o hmotnej núdzi svojou podstatou nesmerujú proti určitej vymedzenej skupine, ale ich účinky sa dotýkajú homogénnej skupiny osôb, potenciálnych poberateľov dávky v hmotnej núdzi, ktorí spĺňajú podmienky ustanovené zákonom o hmotnej núdzi. Diferenciácia osôb do jednotlivých skupín, majúť na mysli poberateľov dávky s aktívnou participáciou a pasívnych poberateľov dávky v hmotnej núdzi, je až následkom aplikácie a realizácie zákona o hmotnej núdzi, a nie kritériom jeho uplatňovania. Takto vytvorené skupiny rôznych poberateľov dávok sú vo svojej podstate homogénne, *a priori* nemožno vidieť kvalifikovaný rozdiel, ktorý by spočíval v ústavou predpokladanom diferenciačnom dôvode, medzi poberateľmi dávky, ktorí vykonávajú požadované činnosti, a tými, ktorí tieto činnosti

nemusia vykonávať pre nedostatok ponukových možností. Začlenenie žiadateľa o dávku do tej - ktorej skupiny (aktívna participácia alebo pasívny prijímateľ) bude závisieť jednak od jeho vlastnej schopnosti vykonávať požadované práce a jednak od ponukových možností.

Ústavný súd nálezom z 27. mája 2015 návrhu navrhovateľov nevyhovel.

K rozhodnutiu pripojila odlišné stanovisko sudkyňa Ľudmila Gajdošíková.

1.1.3 PL. ÚS 12/2014 – prepočet dôchodkových dávok

(sudkyňa spravodajkyňa: Marianna Mochnáčová)

Ústavnému súdu bol doručený návrh 41 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na začatie konania o súlade § 261 ods. 1 prvej vety v časti „je po vzniku nároku na starobný dôchodok nepretržite zamestnaný k 31. decembru 2003“ a § 262 ods. 1 prvej vety v časti „je po vzniku nároku na pomerný starobný dôchodok nepretržite zamestnaný k 31. decembru 2003“ zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) s čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 13 ods. 3 ústavy v spojitosti s čl. 39 ods. 1 ústavy.

Navrhovatelia tvrdili, že nesplnenie podmienky nepretržitosti zamestnania hoci len v rozsahu jedného dňa k 31. decembru 2003 vylučuje vykonanie porovnávacieho prepočtu dôchodkovej dávky, výška ktorej sa tak určila podľa právnych predpisov účinných do 31. decembra 2003, ktorá bola v prípade poistencov s vyššími príjmami zo zárobkovej činnosti nižšia ako suma, ktorá by bola stanovená podľa zákona o sociálnom poistení účinného od 1. januára 2004. V dôsledku splnenia, resp. nesplnenia podmienky nepretržitého zamestnania sa tak v identických prípadoch aplikovala rôzna právna úprava, ktorá priamo ovplyvnila úroveň primeranosti hmotného zabezpečenia v starobe.

Ústavný súd konštatoval, že zo štrukturálneho členenia zákona o sociálnom poistení je zrejmé, že navrhovateľmi napadnuté ustanovenia sú v rámci celkovej systematiky zákona zaradené medzi „Prechodné ustanovenia“, ktorých účelom bolo vyriešiť transformáciu právnych vzťahov a právne relevantných skutočností k úpravám účinným od 1. januára 2004. Týmto ustanoveniami zákonodarca určuje pravidlá zmeny právneho stavu, t. j. určuje, ako sa vysporiadať so zánikom účinnosti starej právnej normy, ktorej prestávajú podliehať právne vzťahy a skutočnosti, ktoré však súčasne tým istým okamihom začínajú podliehať účinnosti novej právnej normy. Ich funkciou je zabezpečiť v zásade plynulý prechod z dosiaľ platného a účinného režimu právnej úpravy spoločenských vzťahov do ich nového právneho režimu s tým, že sa nimi má eliminovať právne vákuum navodzujúce právnu neistotu a majú sa jasne určiť pravidlá aplikácie starej, resp. aj novej právnej úpravy na už v minulosti vzniknuté právne vzťahy.

Ústavný súd konštatoval, že uvedenou právnou úpravou, v rámci ktorej bola stanovená podmienka „nepretržitosti“ zamestnania ako základný odlišovací parameter pre možnosť alebo vylúčenie vykonania porovnávacieho prepočtu dôchodkovej dávky podľa oboch právnych úprav (predchádzajúcej i novej), nedošlo k vylúčeniu žiadnej skupiny fyzických osôb z nároku na priznanie starobného dôchodku, resp. pomerného starobného dôchodku. V prípade poistencov, na ktorých sa napadnuté ustanovenia nevzťahujú z dôvodu nesplnenia podmienky nepretržitosti zamestnania, je ich základné právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe zabezpečené prostredníctvom § 261 ods. 2 a 4 a § 262 ods. 2 až 4 zákona o sociálnom poistení.

Ústavný súd pripustil, že na základe napadnutých ustanovení zákona o sociálnom poistení reálne môže dochádzať k nerovnakému zaobchádzaniu so skupinou poistencov, ktorí nesplnili podmienku nepretržitého zamestnania po vzniku nároku na dôchodkovú dávku ku dňu účinnosti zákona o sociálnom poistení, oproti poistencom, ktorí túto podmienku splnili. Ústavný súd však súčasne konštatoval, že v danom prípade zákonodarca odôvodnene diferencoval nároky skupiny fyzických osôb, ktorým síce vznikol nárok na starobný dôchodok podľa právnych predpisov účinných do 31. decembra 2013, ale z dôvodu pokračovania v zamestnaní ku dňu účinnosti zákona o sociálnom poistení dôchodkovú dávku nepoberali, vychádzajúc pritom z predchádzajúcej právnej úpravy, ktorá v zásade nepripúšťala vyplácanie starobného dôchodku z dôvodu ďalšieho zamestnania. Samotné rozlišovanie poistencov z hľadiska splnenia či

nesplnenia podmienky „*nepretržitosti*“ zamestnania je podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľné.

Ústavný súd zároveň konštatoval, že základné právo na primerané zabezpečenie v starobe nie je napadnutými ustanoveniami zákona o sociálnom poistení obmedzené. Každá fyzická osoba má v prípade splnenia zákonom ustanovených podmienok nárok na výplatu dôchodkovej dávky, ktorej výška nie je závislá len od aplikácie predchádzajúcej alebo novej právnej úpravy v oblasti dôchodkových dávok, ale je výrazne ovplyvnená aj počtom odpracovaných rokov, výškou mzdy a aktuálnou dôchodkovou hodnotou.

Ústavný súd napokon konštatoval, že podmienka výkonu zamestnania v danom prípade sprísnená naplnením kritéria „*nepretržitosti*“ zamestnania kurčitému dátumu ako dôvod na diferencované priznávanie starobných dôchodkov, resp. pomerných starobných dôchodkov, nie je identifikovaná so žiadnymi zo zakázaných diskriminačných dôvodov v zmysle čl. 12 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd nálezom z 10. júna 2015 návrhu navrhovateľov nevyhovel.

K rozhodnutiu pripojil odlišné stanovisko sudca Lajos Mészáros.

1.1.4 PL. ÚS 39/2015 – trovy konania v súvislosti s „vymáhateľnou pohľadávkou“

(sudkyňa spravodajkyňa: Ivetta Macejková)

Ústavnému súdu bol doručený návrh okresného súdu na začatie konania o súlade ustanovenia § 42a Občianskeho zákonníka s čl. 1 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Navrhovateľ poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. 3 Cdo 102/99, podľa ktorého pre účely žaloby o neúčinnosť právneho úkonu nezodpovedá pojmu „vymáhateľná pohľadávka“ až vykonateľná pohľadávka majúca kvalitu judikovaného práva, ale už pohľadávka, ktorú možno vymáhať pred súdom v základnom konaní. V dôsledku uvedeného môže žalobu o neúčinnosť právneho úkonu úspešne podať aj osoba, ktorá iba tvrdí, že disponuje pohľadávkou, ktorej skutočnú existenciu nemusí preukázať. Ak bude takáto osoba v konaní o právnu neúčinnosť úspešná, súd jej prizná náhradu trov konania proti žalovanému.

Podľa názoru navrhovateľa v prípade, ak neskôr súd konajúci o samotnej pohľadávke vyhlási túto pohľadávku za neexistujúcu, bude to znamenať, že žalovaný bezdôvodne znášal trovy konania, ktoré musel v konaní o neúčinnosť právneho úkonu zaplatiť žalobcovi, pričom súd (v konaní o neúčinnosť právneho úkonu) poskytol ochranu pohľadávke, ktorá nikdy neexistovala.

Ústavný súd konštatoval, že z návrhu navrhovateľa je zrejmé, že záver o ústavnej nekonformite ním napadnutého § 42a Občianskeho zákonníka nevyvodzuje z jeho zákonného znenia, ale z jednej z možných alternatív výkladu tohto ustanovenia, a to z alternatívy výkladu obsiahnutej v rozhodnutí najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 3 Cdo 102/99, ktorým interpretoval pojem „vymáhateľná pohľadávka“.

Ústavný súd konštatoval, že aktuálna rozhodovacia prax najvyššieho súdu, ako ani občianskoprávna doktrína nezotrváva na takom výklade pojmu „vymáhateľná pohľadávka“, aký vyplýva z rozhodnutia najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 3 Cdo 102/99, ktorý bol navrhovateľom spochybnený ako ústavne nekonformný. Práve naopak, aktuálna rozhodovacia prax najvyššieho súdu, ako aj občianskoprávna doktrína sa od tohto výkladu zásadne odchyľuje.

Ústavný súd uznesením z 1. júla 2015 návrh Okresného súdu Žilina odmietol ako zjavne neopodstatnený.

1.1.5 PL. ÚS 10/2014 – povinnosti uchovávať údaje o elektronickej komunikácii, tzv. „plošné sledovanie obyvateľov“ (sudkyňa spravodajkyňa: Jana Baricová)

Na neverejnom zasadnutí 29. apríla 2015 rozhodlo plénum ústavného súdu o nesúlade viacerých ustanovení zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o elektronických komunikáciách“), Trestného poriadku a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o Policajnom zbore“) s Ústavou Slovenskej republiky s Listinou základných práv a slobôd a s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Napadnuté ustanovenia zákona o elektronických komunikáciách ustanovovali povinnosť poskytovateľov internetu a telefónnych operátorov uchovávať po určité obdobie prevádzkové údaje o uskutočnenej komunikácii, ako aj lokalizačné údaje a údaje o komunikujúcich stranách pre prípadnú potrebu štátnych orgánov. Napadnuté ustanovenia Trestného poriadku a zákona o Policajnom zbore nadväzne upravovali prístup orgánov činných v trestnom konaní k týmto údajom.

Návrh na preskúmanie ich ústavnosti podala skupina 31 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, ktorá okrem iných námietok zdôrazňovala, že zavedenie povinnosti uchovávať údaje o elektronickej komunikácii predstavuje citeľný zásah do súkromného života, keďže ide o plošné sledovanie všetkých obyvateľov Slovenska bez ohľadu na ich bezúhonnosť a česťnosť. Každý deň by tak bolo o každom obyvateľovi Slovenska povinne zaznamenané to, s kým telefonoval, komu posielal textové správy a emaily, kedy tak urobil, kde sa vtedy nachádzal, aký telefón alebo službu použil, ako dlho trvala predmetná komunikácia atď. Kombináciou týchto informácií možno zostaviť osobnostný a komunikačný profil jednotlivca, spätne kontrolovať miesta jeho pobytu a odhaliť množstvo podstatných charakteristík jeho identity či chovania, inými slovami, odhaliť podstatnú časť jeho súkromia.

Po posúdení návrhu dospel ústavný súd k záveru, že napadnutá právna úprava požadujúca uchovávanie údajov na účely ich prípadného sprístupnenia príslušným štátnym orgánom sledovala legitímny cieľ všeobecného záujmu, ktorým je boj proti závažnej trestnej činnosti a ochrana verejnej bezpečnosti.

Táto skutočnosť však sama osebe pre záver o súlade s ústavným poriadkom Slovenskej republiky nestačí. Analýza uchovávaných údajov a možnosť ich kombinácie a spájania s ďalšími údajmi umožňovala, ako už bolo naznačené, odhaliť podstatnú časť súkromia dotknutých osôb. Táto skutočnosť spolu s trvalým, systematickým a plošným charakterom zbierania údajov bola spôsobilá vyvolať v povedomí dotknutých osôb pocit, že ich súkromný život je predmetom neustáleho sledovania.

Za týchto okolností bolo potrebné preskúmať, či napadnutá právna úprava neprekračuje hranice toho, čo je primerané a potrebné na uskutočnenie ňou sledovaných cieľov. Ide o takzvané posudzovanie primeranosti či proporcionality zásahu do základných práv a slobôd.

Napadnuté ustanovenia zákona o elektronických komunikáciách sa vzťahovali na všetky prostriedky elektronickej komunikácie, ktorých používanie je veľmi rozšírené a ktoré majú rastúci význam pre každodenný život jednotlivca. Uchovávanie údajov sa všeobecným spôsobom týkalo všetkých osôb používajúcich elektronické komunikačné služby. Uplatňovalo sa teda aj na osoby, pri ktorých nebol dôvod domnievať sa, že by ich konanie mohlo mať aspoň nepriamu alebo vzdialenú súvislosť so závažnými trestnými činmi.

Právnu úpravu zákona o elektronických komunikáciách preto nebolo možné považovať za nevyhnutnú pre dosiahnutie ňou sledovaného cieľa. Boj proti závažnej trestnej činnosti a v konečnom dôsledku verejnú bezpečnosť možno dosiahnuť aj inými prostriedkami, ktoré predstavujú menej intenzívny zásah do práva na súkromie v porovnaní s preventívnym a plošným uchovávaním predmetných údajov. Mohlo by ísť napríklad o sledovanie a uchovávanie potrebných údajov iba u konkrétnych, vopred určených účastníkov komunikácie po splnení stanovených podmienok.

Zo znenia napadnutých ustanovení Trestného poriadku a zákona o Policajnom zbore nadväzne vyplývalo, že oprávnenie orgánov činných v trestnom konaní požadovať zistenie a oznámenie údajov o elektronickej komunikácii sa v rozpore s úpravou vyplývajúcou zo zákona o elektronických komunikáciách nemá týkať len vybraných závažných úmyselných trestných činov, ale všetkých úmyselných trestných činov (v prípade napadnutého ustanovenia Trestného poriadku), resp. akýchkoľvek trestných činov (v prípade

napadnutého ustanovenia zákona o Policajnom zbore). Podľa ústavného súdu takto vymedzené podmienky pre zásah do základného práva na ochranu súkromia, súkromného života a osobných údajov upravujú medze týchto základných práv veľmi široko a neurčito.

Oprávnenie orgánov činných v trestnom konaní požadovať zistenie a oznámenie údajov o uskutočnenej komunikačnej prevádzke nemôže byť vzhľadom na intenzitu, ktorou zasahuje do týchto základných práv, považované za obvyklý alebo rutinný prostriedok prevencie a odhaľovania trestnej činnosti. K použitiu tohto prostriedku môže dôjsť jedine vtedy, ak na dosiahnutie tohto cieľa neexistuje iný a vo vzťahu k základným právam šetrnejší prostriedok.

Adekvátne právna úprava by mala navyše obsahovať aj jasné a detailné pravidlá zabezpečenia uchovávaných údajov. Zákonodarcu by mal taktiež zvážiť aj ustanovenie podrobnejších pravidiel pre obsah súdneho príkazu na zistenie a oznámenie údajov o uskutočnenej komunikačnej prevádzke, ako aj pre obsah samotnej žiadosti zo strany orgánov činných v trestnom konaní o takéto opatrenie. S ohľadom na povahu konania a rozhodovania v týchto veciach, keď sa nepredpokladá účasť dotknutej osoby v konaní, spočíva úloha súdu i vo „vyvažovaní“ procesnej situácie, pričom je neprípustné, aby sa súd dostal do pozície „pomocníka“ verejnej žaloby, pretože musí byť vždy nestranný.

Rozhodnutie ústavného súdu neznemožňuje štátu bojovať proti závažným trestným činom vrátane terorizmu, iba od zákonodarcu žiada, aby pozornejšie hľadal potrebnú rovnováhu medzi bezpečnosťou a slobodou svojich občanov, aby v záujme alebo pod zámienkou ochrany ich bezpečia neohrozoval ich slobodu.

Ústavný súd nálezom z 29. apríla 2015 rozhodol, že ustanovenia § 58 ods. 5 až 7 a § 63 ods. 6 zákona o elektronických komunikáciách, § 116 Trestného poriadku a § 76a ods. 3 zákona o Policajnom zbore nie sú v súlade s čl. 13 ods. 4, čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a 3 a čl. 22 ústavy, čl. 7 ods. 1, čl. 10 ods. 2 a 3 a čl. 13 listiny a čl. 8 dohovoru.

Vo zvyšnej časti návrhu nevyhovel.

1.1.6 PL. ÚS 36/2015 – aktívna legitimácia verejného ochrancu práv na podanie návrhu na začatie konania o súlade právneho predpisu s ústavou (sudca spravodajca: Milan Ľalík)

Ústavnému súdu bol 15. januára 2014 doručený návrh verejnej ochrankyne práv na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy o súlade viacerých ustanovení zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o hmotnej núdzi“ alebo „napadnuté ustanovenia zákona o hmotnej núdzi“) s ústavným poriadkom Slovenskej republiky. Navrhovateľka tento návrh doplnila podaním zo 6. marca 2014, v ktorom uviedla, že jeho iniciátorom bolo anonymné podanie „*občana – pustovníka*“, ktorý ju požiadal o obhajobu desiatok tisíc občanov pred novelou zákona o hmotnej núdzi.

Ústavný súd už vo veci sp. zn. PL. ÚS 5/2014 judikoval, že verejný ochranca práv môže podať návrh podľa čl. 125 ústavy, vždy však len v súvislosti so svojou základnou ústavnou právomocou ochraňovať konkrétne, a nie abstraktné práva fyzických a právnických osôb. Ústavný súd zotrval na názore, že verejný ochranca práv môže namietat' neústavnosť len takého zákona, ktorý upravuje základné práva a slobody a ktorého aplikácia prichádza do úvahy vo veci, ktorú preskúmava v konaní o podnete právnickej alebo fyzickej osoby alebo z vlastnej iniciatívy bez podnetu, ale v súvislosti so svojou konkrétnou činnosťou v rámci ústavou zverenej právomoci. V prípade, ak verejná ochrankyňa práv nepreukáže svoj vzťah k riešeniu problému v konkrétnej veci, v ktorej podala návrh na vyslovenie nesúlady právnej normy podľa čl. 125 ods. 1 ústavy, ústavný súd podaný návrh odmietne podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podaný zjavne neoprávnenou osobou.

Tieto závery ústavný súd potvrdil aj v uznesení č. k. PL. ÚS 40/2014-19 zo 17. decembra 2014, v ktorom okrem iného uviedol, že kontrola ústavnosti právnych predpisov je najtypickejšou kompetenciou ústavných súdov, a to bez ohľadu na to, či ide o kontrolu konkrétnu alebo abstraktnú. Konkrétne kontroly ústavnosti je v našom priestore známa skôr v súvislosti s rozhodovacou činnosťou všeobecných súdov, keď

súdy v súvislosti s rozhodovaním o konkrétnej veci môžu prerušiť konanie a predložiť vec ústavnému súdu. Naproti tomu pri abstraktnej kontrole noriem je napadnutý právny predpis preskúmaný bez priamej súvislosti s konkrétnym prípadom aplikácie tohto predpisu. Zovšeobecnením uvedeného možno dospieť k názoru, že postavenie verejného ochrancu práv v Slovenskej republike je *de constitutione lata* viac podobné súdom ako iným subjektom, najmä politickej povahy (skupine poslancov, prezidentovi či vláde). Aj preto ústavodarca v čl. 151a ods. 2 ústavy podmienil oprávnenie verejného ochrancu práv podať návrh podľa čl. 125 ústavy spôsobom, „... ak všeobecne záväzný právny predpis porušuje základné právo alebo slobodu priznanú fyzickej osobe alebo právnickej osobe“.

Podľa názoru ústavného súdu v posudzovanom prípade anonymný podnet *prima facie* týmito podmienkam nevyhovel už len z toho dôvodu, že nie je podaním konkrétnej osoby, ktorá by bola dotknutá na svojich základných právach (bol podaný v mene „desiatok tisíc občanov“), do ktorých by zasiahlo vykonávanie inkriminovaných príslušných ustanovení zákona o hmotnej núdzi.

Z uvedených dôvodov dospel ústavný súd k záveru, že ani v tomto prípade navrhovateľka nespĺnila procesné podmienky na riadne iniciovanie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 ústavy tak, ako jej ich určuje ústava v zmysle doterajšej judikatúry (PL. ÚS 5/2014, PL. ÚS 40/2014).

Ústavný súd uznesením z 10. júna 2015 návrh navrhovateľky odmietol ako podaný zjavne neoprávnenou osobou.

K rozhodnutiu pripojili odlišné stanovisko sudkyňa Ľudmila Gajdošíková a sudcovia Lajos Mészáros a Ladislav Orosz.

1.1.7 PL. ÚS 27/2015 – zmrazovanie platov sudcov (sudca spravodajca: Ladislav Orosz)

Ústavnému súdu bol 12. januára 2015 doručený návrh predsedníčky Súdnej rady Slovenskej republiky na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy o súlade § 29I ods. 4 a 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o platových pomeroch“) a § 151za zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o sudcoch“).

Z napadnutých ustanovení zákona o platových pomeroch a zákona o sudcoch okrem iného vyplývalo, že prostredníctvom nich sa aj v roku 2015 mali zmraziť platy sudcov všeobecných súdov a tiež sudcov ústavného súdu, v dôsledku čoho nedošlo k reálnemu uplatneniu zákonom ustanoveného mechanizmu určenia platu v závislosti od priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky. K takémuto reštriktívnemu zásahu do platov sudcov pritom došlo od roku 2013 tretíkrát za sebou.

Ústavný súd konštatoval, že právny názor, v zmysle ktorého môže byť zlý stav ekonomiky legitímnym dôvodom na reštriktívny zásah do platových pomerov sudcov (argumentovali ním národná rada aj vláda), nikdy nespochybnil a považuje ho za relevantný aj v konaní o návrhu navrhovateľky. Zároveň ale zdôraznil, že jeho aplikáciu vo svojej doterajšej judikatúre celkom zjavne podmieňuje kumulatívnym splnením určitých podmienok.

Ústavný súd podľa svojej doterajšej judikatúry považuje reštriktívny zásah zákonodarcu do platových pomerov sudcov z ústavného hľadiska za akceptovateľný a udržateľný v prípade, ak sú kumulatívne splnené tieto podmienky, ktoré sa viažu k posudzovanému reštriktívnemu zásahu:

- a) ide o zásah, ktorý je primerane (dostatočne) odôvodnený nepriaznivou ekonomickou situáciou štátu, primeraný tejto ekonomickej situácii a zároveň neohrožujúci štandardnú životnú úroveň sudcov,
- b) ide o zásah, ktorý má dočasnú povahu a trvá len nevyhnutnú dobu, a napokon
- c) ide o zásah, ktorý nie je prejavom svojvôle zákonodarcu.

K primeranému odôvodneniu napadnutého reštrikčného zásahu do platov sudcov ekonomickou situáciou

V súvislosti s prepojením mechanizmu určovania platov ústavných činiteľov na deficit verejných financií ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre už uviedol, že účelom takejto právnej úpravy je vyvodiť voči ústavným činiteľom zvláštnu kombináciu právnej a politickej zodpovednosti, ale zároveň v tejto súvislosti zdôraznil, že sudcovia sa z tejto skupiny ústavných činiteľov vymykajú, keďže sú nadaní nezávislosťou, sú menovaní natrvalo a nesú právnu, nie politickú zodpovednosť a chod verejných financií nemôžu reálne ovplyvňovať, pričom vzhľadom na tieto skutočnosti formuloval právny záver, v zmysle ktorého sa prevzatím koncepcie penalizácie za stav verejných financií do výpočtu platov sudcov a do ich hmotného zabezpečenia vnáša komponent arbitrárnosti a nečitateľnosti (PL. ÚS 99/2011).

Ústavný súd zdôraznil, že a priori nemožno vylúčiť vzájomnú spojitosť medzi nepriaznivou hospodárskou či ekonomickou situáciou štátu a jeho rozpočtovou politikou, pričom fiskálne opatrenia prijaté za takejto situácie na účely uplatnenia zodpovednej rozpočtovej politiky štátu v podobe reštriktívneho zásahu do platov sudcov môžu za splnenia ďalších legitímne ustanovených podmienok predstavovať z ústavného hľadiska ospravedlniteľný a udržateľný zásah zákonodarcu.

Ústavný súd konštatoval, že posudzovaný zásah zákonodarcu nespĺňa už prvú (a pritom zásadnú) z kumulatívnych požiadaviek ústavnej akceptovateľnosti reštrikčného zásahu do platových pomerov sudcov, teda že ide o zásah, ktorý musí byť dostatočne odôvodnený nepriaznivou ekonomickou situáciou štátu.

K dočasnosti napadnutého reštrikčného zásahu do platov sudcov

O dočasný reštrikčný zásah do platov sudcov by išlo v takom prípade, ak by bola jednoznačným spôsobom obmedzená dĺžka jeho trvania. O dočasný reštrikčný zásah do platov sudcov však nepochybne nepôjde vtedy, ak sa jeho trvanie pre ďalšie obdobie viackrát prostredníctvom následných opatrení zákonodarcu (bez primeraných dôvodov) predlžuje.

Ak by ústavný súd navrhovateľkou napadnutý postup zákonodarcu akceptoval, tak by mu vo svojej podstate umožnil opakovane (permanentne) predlžovať trvanie v minulosti uskutočneného reštrikčného zásahu do platov sudcov na vopred neurčené časové obdobie. V dôsledku toho by sa zároveň vo všeobecnosti akceptovaný mechanizmus určovania platov sudcov vo väzbe na priemernú nominálnu mesačnú mzdu zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok stal len fiktívny (deklaratórny). Na tomto základe ústavný súd konštatoval, že napadnutý reštrikčný zásah do platov sudcov nerešpektuje ani podmienku dočasnosti, čo je ďalší dôvod na záver o jeho nesúlade s čl. 1 ods. 1 v spojení s čl. 144 ods. 1 ústavy.

K svojvoľnosti reštrikčného zásahu do platov sudcov

Ústavný súd ďalej konštatoval, že v posudzovanom prípade národná rada zjavne nerešpektovala kľúčové časti jeho doterajšej judikatúry k problematike platových pomerov sudcov (najmä podmienenosť reštrikčných zásahov do platov sudcov nepriaznivou ekonomickou situáciou štátu, ako aj ich dočasnosť). Za týchto okolností sú v posudzovanom reštrikčnom zásahu do platov sudcov podľa názoru ústavného súdu prítomné aj prvky svojvôle zákonodarcu, čo bol ďalší dôvod na to, aby ústavný súd rozhodol o jeho nesúlade s ústavou z hľadiska nerešpektovania zákazu svojvôle.

Ústavný súd nálezom z 25. novembra 2015 rozhodol, že ustanovenia § 29I ods. 3, 4 a 5 zákona o platových pomeroch a § 151za zákona o sudcoch nie sú v súlade s čl. 1 ods. 1 v spojení s čl. 144 ods. 1 ústavy.

Vo zvyšnej časti návrhu navrhovateľky nevyhovel.

1.1.8 PL. ÚS 2/2012 – kreovanie a kompetencie Súdnej rady Slovenskej republiky

(sudca spravodajca: Milan Ľalík)

Ústavnému súdu bol doručený návrh skupiny 40 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy o súlade niektorých častí zákona č. 467/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s viacerými článkami ústavy, dohovoru a Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej aj „medzinárodný pakt“).

Ústavný súd, vychádzajúc zo svojej doterajšej judikatúry, ústavnoprávne definoval Súdnu radu Slovenskej republiky (ďalej len „súdna rada“) tak, že ide o osobitný nezávislý ústavný orgán súdnej moci garantujúci predovšetkým nezávislé postavenie súdnej moci a sudcovskú legitimitu, zodpovedajúci za chod súdnictva, správu súdnej moci a súdnictva, ako aj transparentnosť súdnictva, v dôsledku čoho má byť plnohodnotným partnerom moci zákonodarnej a výkonnej.

K namietanému nesúladu čl. II bodu 1 zákona č. 467/2011 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a 2, čl. 141a ods. 4 písm. a) a b) a čl. 144 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru

Podľa navrhovateľov odňatím kompetencií súdnej rade schvaľovať zásady výberových konaní a kariérneho postupu sudcov všeobecných súdov a priznaním týchto kompetencií výkonnej moci (ministrom spravodlivosti) bol narušený ústavou nastavený systém brzd a protiváh medzi mocou súdnou a výkonnou. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatoval, že zámerom ústavodarcu bolo, aby tieto zásady boli determinované vo forme zákona, a nie vo forme interného aktu prijímaného súdnou radou. Uvedená požiadavka je podľa názoru ústavného súdu plne legitímna nielen z hľadiska väčšej transparentnosti všeobecne záväzného právneho predpisu prijatého vo forme zákona, ale najmä vzhľadom na možnosť prípadného ďalšieho prieskumu takto zákonom, resp. vo forme zákona, deklarovaných zásad výberových konaní a zásad kariérneho postupu sudcov všeobecných súdov.

Ústavný súd doplnil, že v prípade akýchkoľvek výhrad súdnej rady k takto zákonom určeným zásadám pre výberové konania a kariérny postup sudcov všeobecných súdov ústavodarca v čl. 130 ods. 1 písm. f) ústavy zveril predsedovi súdnej rady kľúčové oprávnenie, a to podávať návrhy ústavnému súdu vo veciach súladu právnych predpisov s ústavou podľa čl. 125 ods. 1 ústavy týkajúcich sa výkonu súdnictva.

K namietanému nesúladu čl. II bodov 6 až 25 a bodu 28 zákona č. 467/2011 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 ods. 1, 3 a 4, čl. 30 ods. 1, 3 a 4, čl. 141 ods. 1 a 2 a čl. 141a ods. 1 písm. a) ústavy, čl. 25 medzinárodného paktu a čl. 6 ods. 1 dohovoru

Ústavný súd konštatoval, že zákonodarca svoj legislatívny zámer zavedenia tzv. regionálneho princípu volieb ôsmich členov súdnej rady sudcami Slovenskej republiky z ich radov v ôsmich jednomandátových volebných obvodoch kopírujúcich územné obvody krajských súdov odôvodnil potrebou zabezpečiť širší priestor pre presadzovanie špecifických teritoriálnych potrieb jednotlivých krajov prostredníctvom garancie zastúpenia ich „reprezentantom“ v súdnej rade.

Ústavný súd ešte predtým, ako začal skúmať dôvodnosť argumentov navrhovateľov, zistil, že prijatím ústavného zákona č. 161/2014 Z. z. došlo s účinnosťou od 1. septembra 2014 k novelizácii ústavy, pričom podľa ustanovenia čl. 141a ods. 1 ústavy sú členmi súdnej rady deväť sudcov, ktorých volia a odvolávajú sudcovia Slovenskej republiky, traja členovia, ktorých volí a odvoláva Národná rada Slovenskej republiky, traja členovia, ktorých vymenúva a odvoláva prezident Slovenskej republiky, a napokon aj traja členovia, ktorých vymenúva a odvoláva vláda Slovenskej republiky.

Z uvedeného vyplýva, že síce nedošlo k zmene úmyslu ústavodarcu, pokiaľ ide o celkový počet členov súdnej rady, ktorých počet ostal nezmenený (18 členov), došlo však k zmene počtu členov súdnej rady kreovaných voľbou sudcami Slovenskej republiky z ich vlastných radov, a to z ôsmich na deväť členov. Podľa ústavného súdu s uvedenou ústavnou koncepciou už *prima facie* nekorešponduje koncept

zákonodarcu, ktorým bolo pre voľbu členov súdnej rady volených sudcami Slovenskej republiky zavedených iba osem jednomandátových volebných obvodov (logicky by v nich nebolo možné zvoliť deväť členov súdnej rady tak, ako to predpokladá ústava); zákonná úprava sa tak stala obsolentnou.

Vzhľadom na to, že už uvedený rozpor by znemožňoval kreovanie súdnej rady ako ústavného orgánu súdnej moci v súlade s predstavami ústavodarcu, ústavný súd bez potreby podrobnejšieho skúmania dôvodnosti argumentácie navrhovateľov rozhodol o nesúlade označených ustanovení zákona č. 467/2011 Z. z. s príslušnými článkami ústavy.

K namietanému nesúladu čl. III bodov 2 a 5 zákona č. 467/2011 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 ods. 1, 3 a 4, čl. 30 ods. 1, 3 a 4, čl. 141 ods. 1 a 2 a čl. 141a ods. 1 písm. a) ústavy, čl. 25 písm. b) medzinárodného paktu a čl. 6 ods. 1 dohovoru

Navrhovateľmi namietaným čl. III bodmi 2 a 5 zákona č. 467/2011 Z. z. bol novelizovaný zákon o súdoch zavedením princípu inkompatibility výkonu funkcie predsedu a podpredsedu všeobecného súdu s funkciou člena súdnej rady.

Ústavný súd konštatoval, že pôsobenie predsedu (podpredsedu, pozn.) všeobecného súdu v súdnej rade robí z tohto orgánu spochybiteľnú inštitúciu, pretože sa zvyšuje pravdepodobnosť možného stretu ich záujmov. Preto nie je prípustné, aby sa v rámci zákonnej úpravy voľby predsedov (podpredsedov, pozn.) všeobecného súdu do súdnej rady vytváral priestor pre zásah do jej kompetencií zo strany výkonnej moci (minister spravodlivosti). Zákonná úprava totiž nesmie vytvárať podmienky pre možné ohrozenie ústavou prikázanej nezávislosti súdnej rady a možné protiústavné stavy treba v takej vážnej oblasti vopred eliminovať.

Podľa názoru ústavného súdu opak vytvára zjavne priestor na účinné presadzovanie straníckych záujmov ministra spravodlivosti prostredníctvom ním menovaných predsedov a podpredsedov súdov. V ich osobách ide takmer o úplnú závislosť na ministrovi spravodlivosti, ktorý je oprávnený menovať a odvolávať ich z výkonu funkcie, ak si neplnia povinnosti predsedu a podpredsedu súdu, a to aj za predpokladu, že im svedčí istý ochranný procesný štandard pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky (§ 38 ods. 5 zákona o súdoch). Môže vzniknúť aj principiálna obava z rizika tzv. personálnej korupcie naviazanej na možnosť opakovania tejto vedúcej funkcie na všeobecnom súde.

K namietanému nesúladu čl. III bodu 9 zákona č. 467/2011 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a 2 a čl. 141a ods. 5 písm. c) a d) [v čase podania návrhu išlo o čl. 141a ods. 4 písm. a) a b)] ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru

Navrhovateľmi namietaným čl. III v bode 9 zákona č. 467/2011 Z. z. zákonodarca zmocnil ministerstvo vydať vykonávací právny predpis upravujúci zásady výberového konania.

Ústavný súd konštatoval, že uvedenou právnou úpravou zákonodarca delegoval na exekutívu oprávnenie vydať takýto vykonávací právny predpis, nadväzujúc tak na oprávnenie zverené mu ústavodarcou v súlade s jeho zámerom vyjadreným už v dôvodovej správe k ústavnému zákonu č. 90/2001 Z. z., pokiaľ ide o určovanie zásad výberových konaní a kariérneho postupu sudcov všeobecných súdov. Vzhľadom na to, že ústavný súd dospel k záveru o súlade udelenia tohto poverenia zákonodarcovi s úmyslom ústavodarcu, nie je možné kvalifikovať ako neústavný zásah do právomocí súdnej rady ani delegovanie právomoci prijať vykonávací právny predpis k zákonodarcou prijatému zákonu.

Ústavný súd nálezom z 18. novembra 2015 rozhodol:

1. Článok II body 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 a bod 28 zákona č. 467/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, nie sú v súlade s čl. 1 ods. 1 a s čl. 141a ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky.

2. Vo zvyšnej časti návrhu skupiny 40 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky nevyhovel.

K prvému bodu výroku pripojili odlišné stanoviská sudkyňa Ľudmila Gajdošíková a sudca Ladislav Orosz. Doplnujúce stanovisko pripojil sudca Lajos Mészáros.

K druhému bodu výroku pripojili odlišné stanoviská sudkyňa Ľudmila Gajdošíková a sudca Peter Brňák.

1.1.9 PL. ÚS 44/2015 – návrh verejnej ochrankyne práv o súlade ustanovenia zákona o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku
(sudkyňa spravodajkyňa: Ľudmila Gajdošíková)

Ústavnému súdu bol doručený návrh verejnej ochrankyne práv na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) a čl. 130 ods. 1 písm. g) ústavy v spojení s § 37 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov o súlade § 11 ods. 1 písm. g) zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov s čl. 1 ods. 1, čl. 13 ods. 3 a 4 a čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy v spojení s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Plénium ústavného súdu schválilo protinávrh, ktorý predložila sudkyňa Ivetta Macejková.

Ústavný súd zistil, že v podaní z 10. februára 2012 adresovanom verejnej ochrankyni práv podnecovateľ Š. T. o. i uvádza: „... reštitučný nárok si uplatnili pôvodné oprávnené osoby... riadne a včas 29. 12. 1992, tzn. pred viac ako 19 rokmi a to podľa zákona o pôde v znení účinnom k tomuto dátumu. Konanie nie je k dnešnému dňu právoplatne ukončené...“

Ústavný súd konštatoval, že vzhľadom na absenciu právoplatného rozhodnutia príslušného správneho orgánu, ktoré by preukazovalo, že predmetné reštitučné konanie bolo právoplatne skončené a v prípade podnecovateľa reálne došlo k aplikácii navrhovateľkou napadnutého ustanovenia, nebolo možné verejnej ochrankyni práv priznať aktívnu procesnú legitimáciu v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 ústavy a § 37 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd uznesením z 28. októbra 2015 návrh navrhovateľky odmietol ako podaný zjavne neoprávnenou osobou.

K rozhodnutiu pripojili odlišné stanovisko sudkyňa Ľudmila Gajdošíková a sudca Lajos Mészáros.

1.1.10 PL. ÚS 53/2015 – požiadavka vzdelania ako podmienka zápisu do zoznamu advokátov
(sudkyňa spravodajkyňa: Marianna Mochnáčová)

Ústavnému súdu bol doručený návrh generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej aj „generálny prokurátor“) na začatie konania o súlade § 3 ods. 1 písm. b) v časti vety za bodkočiarkou zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“) v znení zákona č. 335/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 335/2012 Z. z.“), s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 19 ods. 2 a čl. 35 ods. 1 ústavy a s čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru.

Zo znenia napadnutého ustanovenia vyplýva, že dotknutá osoba – advokátsky koncipient musí preukázať pri podaní žiadosti o zápis do zoznamu advokátov okrem iných podmienok aj získanie vysokoškolského vzdelania v študijnom odbore právo v oboch stupňoch. Podľa navrhovateľa takáto právna

úprava nerešpektuje legitímne očakávania advokátskych koncipientov zapísaných v zozname advokátskych koncipientov, ktorí získali vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa v inom študijnom odbore ako študijný odbor právo pred prijatím tohto zákona, pretože im bráni, aby po vykonaní praxe advokátskeho koncipienta a úspešnom vykonaní advokátskej skúšky boli zapísaní do zoznamu advokátov. Namietaná právna úprava je podľa navrhovateľa v rozpore s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, pretože v súvislosti s jej prijatím neboli prijaté aj prechodné ustanovenia, ktoré by jej retroaktívnu pôsobnosť vylúčili.

Podľa názoru ústavného súdu zavedením sprísnenej podmienky nadobudnutia vzdelania pre výkon advokácie napadnutým ustanovením zákonodarca nepochybne sleduje legitímny cieľ a na sprísnenie podmienok odbornosti, resp. špecifikáciu druhu vzdelania potrebného pre výkon advokácie existujú objektívne dôvody, pre ktoré uvedené opatrenie zákonodarcu možno považovať za primerané a logické. Napadnuté ustanovenie nepôsobí samoučelne, ale má garantovať kvalitu poskytovaných služieb, a preto sa nejaví ako nadmerne tvrdé alebo neproporcionálne v porovnaní s dôležitosťou a vážnosťou konkurujúceho verejného záujmu na účinnej a kvalifikovanej ochrane práv a právom chránených záujmov tretích osôb, ktorými sú služby advokácie využívané.

Na základe napadnutého ustanovenia advokátski koncipienti zapísaní v zozname advokátskych koncipientov nespĺňajúci podmienku vysokoškolského vzdelania v odbore právo v oboch stupňoch, ktorí do dvoch rokov od prijatia zákona splnili všetky zostávajúce podmienky ustanovené v § 3 ods. 1 zákona o advokácii a požiadali o zápis do zoznamu advokátov, nadobudli legitímne právo na ich zápis do zoznamu advokátov. Zo znenia napadnutého ustanovenia podľa ústavného súdu nevyplýva, že úmyslom zákonodarcu bolo vytvoriť navrhovateľom prezumovaný priestor pre spätné pôsobenie tejto podmienky, naopak, posunutie účinnosti napadnutého ustanovenia zákonodarcom až o dva roky odo dňa prijatia zákona č. 335/2012 Z. z. na 1. január 2015 skôr indikuje vytváranie priestoru pre realizáciu legitímne nadobudnutých práv a oprávnení dotknutých osôb až do dňa nadobudnutia účinnosti tohto ustanovenia zákona.

Ústavný súd konštatoval, že aj napriek tomu, že v platnej legislatíve nie je zákonodarcom osobitne upravené právne postavenie advokátskych koncipientov, ktorí boli zapísaní v zozname advokátskych koncipientov už pred prijatím zákona č. 335/2012 Z. z. a nespĺňajú podmienku uvedenú v napadnutom ustanovení, súčasná právna úprava v spojení so štandardnými metódami právneho výkladu a rozsiahlou judikatúrou ústavného súdu, ako i všeobecných súdov umožňuje taký výklad a aplikáciu právnych predpisov, ktoré zabezpečia ústavne konformnú ochranu právneho postavenia dotknutých advokátskych koncipientov.

Ústavný súd uznesením zo 16. decembra 2015 návrh navrhovateľa odmietol.

K rozhodnutiu pripojili odlišné stanovisko sudkyňa Ľudmila Gajdošíková a sudca Ladislava Orosz.

1.2 Vybrané rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky prijaté v konaniach o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky

1.2.1 Vybrané rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky prijaté v konaniach o sťažnostiach podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky

1.2.1.1 III. ÚS 571/2014 (sudca spravodajca: Ľubomír Dobrík)

Sťažovatelia (kandidáti na sudcov ústavného súdu) namietali porušenie svojho základného práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 ústavy v spojení

s čl. 2 ods. 2 ústavy, ako aj práva na vstup do verejných služieb svojej krajiny podľa čl. 25 písm. c) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach rozhodnutiami prezidenta Slovenskej republiky č. 1112-2014-Ba z 2. júla 2014 o nevyemenovaní za sudcu ústavného súdu.

Sťažovatelia namietali, že prezident nad rámec svojich ústavných právomocí zriadil na posúdenie vhodnosti kandidátov poradný výbor, tiež namietali zloženie členov poradného výboru zo sudcov v aktívnej službe, ďalej to, že prezident pri vymenovaní sudcov ústavného súdu vychádzal z výkladu ústavného súdu vysloveného v rozhodnutí sp. zn. PL. ÚS 4/2012 z 24. októbra 2012, ktoré sa vzťahovalo na menovanie generálneho prokurátora. Sťažovatelia namietali aj skutočnosť, že rozhodnutie prezidenta nebolo odôvodnené konkrétnymi skutočnosťami, ale všeobecným tvrdením, ktoré sa zhodovalo vo svojom obsahu vo vzťahu ku všetkým odmietnutým kandidátom. Sťažovatelia vyjadrili presvedčenie, že prezident bol povinný z dvojnásobného počtu šiestich kandidátov na funkciu sudcu ústavného súdu, ktorí boli zvolení Národnou radou Slovenskej republiky, vymenovať presne polovicu, hoci v skutočnosti vymenoval len 1 sudkyňu.

Podľa názoru ústavného súdu je viac ako účelové skúmať právomoci prezidenta viažuce sa na vymenovanie sudcov ústavného súdu cez jediný výklad ústavného súdu viažuci sa na menovanie generálneho prokurátora. Ústavnoprávne postavenie prokuratúry nemožno stotožňovať s postavením ústavného súdu. Postavenie ústavného súdu je deklarované ako postavenie jediného nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy).

Národná rada prezidentovi predkladá na rozdiel od kandidáta na generálneho prokurátora nie jedného, ale dvoch kandidátov, aby vybral vhodného kandidáta na uvoľnené miesto sudcu, a tak zabezpečil nerušený riadny chod ústavného orgánu. V opačnom prípade hromadné (alebo väčšinové) odmietnutie kandidátov by mohlo viesť k narušeniu chodu ústavného súdu, ktorý by nebol spôsobilý byť inštitúciou podľa čl. 124 ústavy a neplnil by ani rozsiahle právomoci zverené mu ústavou.

Právomoc podľa čl. 102 ods. 1 písm. s) ústavy je prezident povinný uplatniť v súlade s podmienkami vymedzenými ústavou, ktorá mu poskytuje možnosť voľnej úvahy v dimenziách čl. 134 ods. 2 a čl. 139 ústavy, ktoré predstavujú obmedzenie jeho úvahy na rozdiel od menovania (resp. nemenovania jediného) kandidáta na funkciu generálneho prokurátora a umožňujú výber medzi dvomi kandidátmi navrhnutými národnou radou na jedno uvoľnené miesto.

Možno konštatovať, že všetky menovacie právomoci prezidenta, za ktoré nesie zodpovednosť (nie kontrasignované) a z povahy veci nevyplýva požiadavka na jeho zdržanlivosť (napr. menovanie profesorov), majú mocenský rozmer, čo znamená, že prezident musí mať určitý priestor na rozhodnutie. V prípade generálneho prokurátora dostáva na jednu funkciu návrh na jedného kandidáta. Jeho rozhodovacia právomoc tu zahŕňa aj možnosť za určitých ústavným súdom konkretizovaných podmienok navrhnutého kandidáta odmietnuť. V prípade sudcov ústavného súdu dostáva prezident dvojnásobný počet kandidátov na ústavných sudcov, ako má vymenovať. Jeho rozhodovacia právomoc – hranice možného i povinného výberu – tu ustanovuje priamo ústava. Ústavná úprava právomocí prezidenta pri menovaní generálneho prokurátora a sudcov ústavného súdu sa zásadne líši. Tam, kde rozlišoval ústavodarca, treba rozlišovať i pri výklade a aplikácii ústavy. Prezident môže, ba je povinný vybrať najvhodnejších sudcov ústavného súdu z kandidátov zvolených národnou radou.

Kandidáti mali nárok, aby pri výbere z predloženého počtu postupoval prezident v súlade s ústavným poriadkom, čo sa však nestalo, a tak došlo k porušeniu ich základných práv zaručených čl. 30 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy.

Vo vzťahu k namietanému zásahu poradného výboru do výkonu právomoci prezidenta ústavný súd konštatoval, že predmetom preskúmania ústavnosti je rozhodnutie prezidenta o nevyemenovaní kandidátov predložených národnou radou za ústavných sudcov, a preto nie je potrebné skúmať, akým spôsobom poradný výbor bez legality a legitimity zasiahol do tohto rozhodnutia. Keďže poradný výbor nie je orgánom

verejnej moci a vo veci sťažovateľov ani samostatne nerozhodol, nemohol ani porušiť ich základné práva a slobody označené v ich sťažnostiach.

V súvislosti s námietkou sťažovateľov týkajúcou sa nedostatočného a príliš všeobecného odôvodnenia rozhodnutí prezidenta ústavný súd dospel k záveru, že rozhodnutie prezidenta o (ne)vymenovaní sudcov ústavného súdu podľa čl. 134 ods. 2 ústavy nemá podľa názoru ústavného súdu obsahovať odôvodnenie, preto otázku nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia nemožno považovať za súčasť (obsah) základného práva zaručeného čl. 30 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd nálezom zo 17. marca 2015 rozhodol, že základné právo sťažovateľov na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok zaručené čl. 30 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy bolo porušené.

Zrušil rozhodnutia prezidenta a prikázal mu vo veci konať a rozhodnúť.

Priznal náhradu trov právneho zastúpenia.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva podľa čl. 25 písm. c) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach ústavný súd sťažnostiam nevyhovel.

K rozhodnutiu pripojil odlišné stanovisko sudcu Rudolf Tkáčik.

1.2.1.2 II. ÚS 153/2015 (sudca spravodajca: Ladislav Orosz)

Sťažovatelia namietali porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej aj „okresný súd“) v reštrukturalizačnom konaní. Sťažovateľ 1 v pozícii navrhovateľa (resp. veriteľa) sa domáhal povolenia reštrukturalizácie dlžníka (sťažovateľky 5). Okresný súd začal reštrukturalizačné konanie voči dlžníkovi a následne povolil jeho reštrukturalizáciu. Do funkcie reštrukturalizačného správcu ustanovil sťažovateľku 4. Okresný súd na základe podnetu veriteľa popretých pohľadávok S. uznesením z 10. októbra 2014 zastavil reštrukturalizáciu, začal konkurzné konanie, vyhlásil konkurz na majetok dlžníka. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu podali odvolanie sťažovateľ 1 a tiež sťažovateľka 4 a sťažovateľka 5. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) ako odvolací súd odvolanie sťažovateľov odmietol ako procesne neprípustné.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia možno vyvodíť, že okresný súd dospel k záveru, že reštrukturalizačná správkyňa závažným spôsobom porušila svoje základné povinnosti konať pri výkone svojej funkcie s osobitnou starostlivosťou, čo je v zmysle § 131 ods. 2 písm. a) zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov dôvodom pre obligatórnu konverziu reštrukturalizácie na konkurz.

Ústavný súd za najzávažnejšie výhrady proti napadnutému uzneseniu okresného súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, považoval

- skutočnosť, že okresný súd sa bez dokazovania právne relevantným spôsobom vyjadril v odôvodnení napadnutého uznesenia k oprávnenosti veriteľa popretých pohľadávok S., hoci si musel byť vedomý toho, že vyslovenie relevantného právneho záveru o týchto pohľadávkach nepatrí do jeho právomoci, ale právomoci incidenčného súdu v už prebiehajúcich incidenčných konaniach,

- skutočnosť, že okresný súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia vôbec nevysporiadal so zásadným a pre jeho rozhodovanie nepochybne relevantným vyjadrením reštrukturalizačnej správkyne z 27. septembra 2014,

- skutočnosť, že bez relevantného odôvodnenia rozhodol o zastavení reštrukturalizácie podľa § 131 ods. 2 písm. a) zákona o konkurze a reštrukturalizácii a nerozhodol podľa § 154 ods. 1 tohto zákona o zamietnutí reštrukturalizačného plánu, hoci si musel byť vedomý toho, že takto zvoleným postupom pri rozhodovaní zbavuje predkladateľa reštrukturalizačného plánu oprávnenia podať proti jeho rozhodnutiu odvolanie.

Ústavný súd nálezom z 29. júla 2015 rozhodol, že základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením Okresného súdu Banská Bystrica porušené boli.

Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Sťažovateľom priznal úhradu trov konania a vo zvyšnej časti sťažnostiam nevyhovel.

K rozhodnutiu pripojil odlišné stanovisko sudca Sergej Kohut.

1.2.1.3 II. ÚS 835/2015 (sudca spravodajca: Sergej Kohut)

Sťažovatelia namietali porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), ktorým zrušil uznesenie Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) o povolení obnovy konania a zrušení rozsudku bývalého Národného súdu v Prahe sp. zn. TNs 12/1947 z 2. mája 1947 proti J. A. B. a návrh na povolenie obnovy konania odmietol. Proti uzneseniu prvostupňového súdu podal sťažnosť podpredseda vlády Slovenskej republiky a minister financií Slovenskej republiky.

Sťažovatelia namietali, že krajský súd priznal Slovenskej republike postavenie poškodeného bez toho, aby takéto postavenie svedčilo jej právnej predchodkyni v pôvodnom konaní pred Národným súdom v Prahe. Zároveň napadli aj názor krajského súdu, podľa ktorého právomoc rozhodnúť o povolení obnovy konania nemá žiadny súd Slovenskej republiky. Má ju iba Národný súd v Prahe, ktorý už neexistuje, a tým odoprel sťažovateľom právo na prístup k súdu.

Ústavný súd zistil, že sťažovatelia udelili (každý jeden osobitne) plné moci splnomocnencovi 9. marca 2010. Splnomocnenec následne 20. novembra 2014 splnomocnil advokáta, aby v mene sťažovateľov podal predmetnú ústavnú sťažnosť. Z uvedenej plnej moci, na základe ktorej následne splnomocnenec udelil plnú moc (splnomocnenie) advokátovi na podanie ústavnej sťažnosti v mene sťažovateľov, nevyplýva, že táto plná moc zahŕňa aj splnomocnenie advokáta na podanie ústavnej sťažnosti. Ústavný súd konštatoval, že na základe plnej moci z 9. marca 2010 nemohol splnomocnenec účinne udeliť plnú moc advokátovi na podanie sťažnosti a zastupovanie v konaní pred ústavným súdom. Vzhľadom na to dospel k záveru, že sťažnosť podala osoba, ktorá zjavne nebola oprávnená konať za sťažovateľov v konaní pred ústavným súdom.

Nad rámec uvedených dôvodov ústavný súd uviedol, že za nejednoznačnú možno považovať aj plnú moc z 20. novembra 2014, z obsahu ktorej vyplýva, že advokáta na podanie ústavnej sťažnosti nesplnomocňujú sťažovatelia zastúpení splnomocnencom, ale splnomocnenec samotný, ktorý je v plnej moci označený ako splnomocniteľ. Zároveň ústavný súd poukázal na to, že právny zástupca sťažovateľov nie je zapísaný v zozname euroadvokátov Slovenskej advokátskej komory, a preto mohol sťažovateľov zastupovať v konaní pred ústavným súdom iba v postavení hosťujúceho euroadvokáta. Hosťujúci euroadvokát je pri zastupovaní účastníka konania v konaní pred súdom povinný spolupracovať s advokátom zapísaným v zozname advokátov Slovenskej advokátskej komory. Právny zástupca sťažovateľov v čase podania sťažnosti nemal zvoleného spolupracujúceho advokáta, a preto v čase podania sťažnosti nebol oprávnený sťažovateľov zastupovať ako advokát.

Ústavný súd ako obiter dictum uviedol, že si je vedomý toho, že účelom obnovy konania v prospech zomrelého je hlavne prinavrátiť mu aj posmrtné česť, pretože otázka viny má silný symbolický význam. Takto rozumie ústavný súd snahám sťažovateľov, že vo veci ide o prinavrátenie cti aj pred slovenskými autoritami. J. A. B. bol však odsúdený v podstate na českom území a tiež už bol očistený českými autoritami, účel obnovy konania bol teda splnený, a preto je ústavný súd presvedčený, že účel konania o ústavnej sťažnosti je z tohto pohľadu vyprázdnený.

Ústavný súd uznesením zo 17. decembra 2015 sťažnosť sťažovateľov odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

1.2.2 Vybrané rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky prijaté v konaniach o sťažnostiach podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky, v ktorých Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil porušenie práv maloletých detí

1.2.2.1 II. ÚS 692/2014 (sudca spravodajca: Sergej Kohut)

Sťažovateľky namietali porušenie práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní o zvýšení výživného na maloletú sťažovateľku, ktoré začalo v roku 2008 a v čase rozhodovania ústavného súdu nebolo právoplatne skončené.

Ústavný súd predovšetkým konštatoval, že predmetom namietaného konania je zvýšenie výživného pre maloletú, t. j. vec, ktorej povaha si vyžaduje osobitnú starostlivosť všeobecného súdu.

Ústavný súd nepovažoval vec z právneho hľadiska za zložitú a ani nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na ťarchu sťažovateľiek pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom konaní k zbytočným prietahom.

Ústavný súd však zistil v postupe okresného súdu jeho nečinnosť, ako aj neefektívnu a nesústredenú činnosť. Ústavný súd osobitne poukázal na dlhodobú absolútnu nečinnosť všeobecného súdu.

Ústavný súd nálezom z 12. februára 2015 rozhodol, že základné právo sťažovateľiek na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Košice I porušené boli.

Okresnému súdu Košice I prikázal vo veci konať bez zbytočných prietahov.

Ústavný súd sťažovateľkám priznal finančné zadostúčenie každej v sume 3 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia.

1.2.2.2 II. ÚS 618/2015 (sudca spravodajca: Lajos Mészáros)

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu vo veci *„o vykonanie peňažnej exekúcie dlžného výživného v sume 2.285 Eur a bežného výživného do budúcnosti“* v prospech maloletých detí dochádzalo k porušovaniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd konštatoval, že posudzovanú vec nemožno ani po skutkovej stránke, ale ani po právnej stránke považovať za zložitú, a taktiež nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na ťarchu sťažovateľov.

Ústavný súd konštatoval, že okresný súd bol v danej veci dlhodobo nečinný (takmer dva roky).

Ústavný súd nálezom zo 16. decembra 2015 rozhodol, že základné právo maloletých sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Košice II porušené boli.

Ústavný súd maloletým sťažovateľom priznal finančné zadostúčenie každému v sume 1 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia.

1.2.2.3 II. ÚS 333/2015 (sudca spravodajca: Ladislav Orosz)

Sťažovateľ namietal porušenie svojich práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní o určenie otcovstva. Návrh na začatie konania bol okresnému súdu doručený 25. septembra 2009.

Ústavný súd konštatoval, že spory o určenie otcovstva patria do bežnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov, no pripustil určitú mieru faktickej zložitosti napadnutého konania.

Ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorú by bolo potrebné pripísať na ťarchu sťažovateľa (zastúpeného kolíznym opatrovníkom), ktorý je účastníkom konania, v súvislosti s prietahmi v tomto konaní.

Ústavný súd však konštatoval, že konanie ako celok je poznačené neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou súdu súvisiacou najmä so zisťovaním pobytu a relevantných údajov o označenom otcovi maloletého sťažovateľa.

Ústavný súd nálezom z 3. septembra 2015 rozhodol, že základné právo maloletého sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Košice I porušené boli.

Ústavný súd maloletému sťažovateľovi priznal finančné zadostučinenie v sume 2 500 € a právo na úhradu trov konania.

Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.

1.2.2.4 I. ÚS 419/2015 (sudca spravodajca: Peter Brňák)

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Er 7071/2009 dochádzalo k porušovaniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základného práva na ochranu a starostlivosť nevyhnutnú pre blaho dieťaťa podľa čl. 3 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa.

Ústavný súd konštatoval, že predmetom posudzovaného konania pred okresným súdom je vymożenie zameškaného výživného, bežného výživného, ako i trov konania a trov exekúcie. Ústavný súd zároveň uviedol, že preskúvané konanie nie je po právnej ani skutkovej stránke zložitú. Taktiež neboli zo strany ústavného súdu zistené žiadne okolnosti, ktoré by signalizovali nedostatočnú aktivitu sťažovateľky ako účastníčky konania.

Ústavný súd po preskúmaní postupu okresného súdu v posudzovanom konaní dospel k záveru, že závažným nedostatkom, ktorý narušil plynulosť konania okresného súdu, bolo obdobie nečinnosti (od júna 2010 do septembra 2015, t. j. časové obdobie vyše 5 rokov), v ktorom okresný súd nekonal bez toho, aby mu v tom bránila akákoľvek zákonná prekážka.

Ústavný súd nálezom z 18. novembra 2015 rozhodol, že základné právo maloletej sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Martin porušené boli.

Okresnému súdu Martin prikázal vo veci konať bez zbytočných prietahov.

Ústavný súd maloletej sťažovateľke priznal finančné zadostučinenie v sume 2 000 € a právo na úhradu trov konania.

Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.

1.2.3 Vybrané rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky prijaté v konaní o sťažnostiach, v ktorých Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2, 3 a 5 Ústavy Slovenskej republiky alebo práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

1.2.3.1 II. ÚS 681/2014 (sudca spravodajca: Lajos Mészáros)

Zo sťažnosti vyplýva, že rozsudkom okresného súdu bola sťažovateľka pozbavená spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu, pričom za opatrovníka bol určený jej manžel (ďalej len „opatrovník“). Sťažovateľka bola 3. júla 2014 o 12.45 h predvedená na políciu a zadržaná. Uznesením okresného súdu zo 6. júla 2014 bola vzatá do väzby s tým, že väzba začala plynúť 3. júla 2014 o 12.45 h. Proti uzneseniu okresného súdu podal zvolený obhajca 9. júla 2014 sťažnosť. Uznesením krajského súdu bola sťažnosť zamietnutá. Sťažovateľka sa následne obrátila na ústavný súd.

Ústavný súd uviedol, že z listinných dôkazov, ktoré mal k dispozícii, vyplýva, že konajúcemu policajtovi bol ešte 3. júla 2014 doručený rozsudok okresného súdu, ktorým bola sťažovateľka (trpiaca ťažkou schizofréniou) pozbavená spôsobilosti na právne úkony. Odhladiac od tejto skutočnosti, zo zápisnice o výsluchu sťažovateľky ako zadržanej, resp. podozrivej osoby, z 3. júla 2014 je celkom zrejmé, že nebola v stave, v ktorom by bola schopná brániť svoje práva. Z uvedeného vyplýva, že boli splnené podmienky na postup podľa § 35 Trestného poriadku, teda na to, aby oprávnené práva a záujmy sťažovateľky reprezentoval v konaní jej zákonný zástupca, a to či už podľa § 35 ods. 1, alebo § 35 ods. 2 Trestného poriadku. V rámci občianskeho súdneho konania bol sťažovateľke ustanovený za opatrovníka jej manžel, keďže bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony v celom rozsahu. Vzhľadom na skutočnosť, že opatrovník bol v rámci trestného konania zároveň aj spoluobvineným, bolo treba riešiť otázku, či vôbec môže v danej situácii sťažovateľku ako jej zákonný zástupca zastupovať. Opatrovník ako obvinený by sa totiž mohol v ktorejkoľvek fáze trestného konania dostať do kolízie so sťažovateľkou, a to najmä vtedy, keby svoju vlastnú obhajobu chcel viesť v rozpore so záujmami sťažovateľky. Vznikla teda evidentne otázka, či nie je potrebné postupom podľa § 35 ods. 2 Trestného poriadku na návrh prokurátora ustanoviť sťažovateľke opatrovníka sudcom pre prípravné konanie.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené konštatoval, že orgány činné v prípravnom konaní sa otázkou schopnosti sťažovateľky obhajovať sa dostatočne nezaoberali, neumožnili zastupovať ju ani jej manželovi – opatrovníkovi a nedošlo ani k ustanoveniu opatrovníka sudcom pre prípravné konanie. Konali priamo so sťažovateľkou, a to aj napriek jej zrejmej a zjavnej neschopnosti brániť svoje práva. Za daného stavu vzniká otázka, či došlo vôbec ku vzneseniu obvinenia sťažovateľke. Právne účinky doručenia uznesenia o vznesení obvinenia by nastali až doručením tohto uznesenia sťažovateľke, jej obhajcovi a zákonnému zástupcovi. Sťažovateľke samotnej uznesenie o vznesení obvinenia doručené vôbec nebolo, keďže „na výzvy vyšetrovateľa nereagovala, neustále plakala a nevnímala, čo sa okolo nej deje“. Niet pochyb o tom, že jej správanie nemožno považovať za prejav vôle, ktorým by odmietala uznesenie prevziať. Doručenie uznesenia obhajcovi by mohlo byť právne účinné len za predpokladu, že by samotné zvolenie obhajcu bolo možné považovať v danom špecifickom prípade za právne účinné. Obhajcu zvolil sťažovateľke jej brat, ktorého v zásade bolo možné považovať za osobu oprávnenú zvoliť pre sťažovateľku obhajcu (§ 39 ods. 2 Trestného poriadku). Právo osôb uvedených v ustanovení § 39 ods. 2 Trestného poriadku zvoliť obvinenému obhajcu je viazané na súhlas obvineného s takouto voľbou. Súhlas obvineného nie je potrebný iba vtedy, ak je tento pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ak je jeho spôsobilosť na právne úkony obmedzená (§ 39 ods. 3 Trestného poriadku). V takomto prípade je namiesto súhlasu obvineného potrebný súhlas zákonného zástupcu v zmysle § 35 Trestného poriadku. Ako to vyplýva z už uvedených úvah, v danom prípade prichádzal do úvahy súhlas zákonného zástupcu – opatrovníka ustanoveného sudcom pre prípravné konanie v zmysle § 35 ods. 2 Trestného poriadku. Takýto zákonný zástupca však ustanovený vôbec nebol.

Ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľka v momente doručovania uznesenia o vznesení obvinenia obhajcovi v skutočnosti právne účinne zvoleného obhajcu nemala. Zákonnému zástupcovi uznesenie doručené nebolo a tento nebol ani ustanovený. Vychádzajúc z uvedených skutočností, je zrejmé, že nedošlo k právne účinnému doručeniu uznesenia, a teda ani k vzneseniu obvinenia sťažovateľke. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľka bola vzatá do väzby aj napriek tomu, že ju nebolo možné považovať za obvinenú.

Ústavný súd nálezom z 22. januára 2015 rozhodol, že Krajský súd v Nitre porušil základné právo sťažovateľky na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2, 3 a 5 ústavy.

Ústavný súd uznesenie Krajského súdu v Nitre zrušil.

Sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie v sume 4 000 € a právo na náhradu trov právneho zastúpenia.

Sťažnosti vo zvyšnej časti nevyhovel.

1.2.3.2 III. ÚS 29/2015 (sudkyňa spravodajkyňa: Ivetta Macejková)

Sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorým bolo na základe jeho sťažnosti potvrdené uznesenie Špecializovaného trestného súdu (ďalej aj „špecializovaný súd“) o predĺžení väzby sťažovateľa z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a b) Trestného poriadku, o nenahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) a ods. 2 Trestného poriadku, o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku a o neprijatí ponuky peňažnej záruky sťažovateľa podľa § 81 ods. 1 Trestného poriadku.

Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namietal, že sa najvyšší súd vo svojom rozhodnutí nedostatočne vysporiadal s viacerými jeho sťažnostnými dôvodmi a osobitne s námietskou premlčania trestného stíhania.

Najvyšší súd tak podľa sťažovateľa svojím rozhodnutím porušil jeho základné práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 dohovoru.

K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 dohovoru

Ústavný súd konštatoval, že podstatná časť sťažovateľových argumentov sa týkala postupu pri vykonávaní úkonov vyšetrovateľa a prokurátora, najmä vykonávania svedeckých výpovedí a vyšetrenia na polygrafe, s ktorými sa však najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí náležite vysporiadal. V okolnostiach veci ústavný súd považoval za podstatnú predovšetkým námietku sťažovateľa týkajúcu sa tvrdeného premlčania trestnosti činu.

Ústavný súd uviedol, že vzhľadom na vznesené obvinenie z trestného činu podľa kvalifikovanej skutkovej podstaty podľa § 219 ods. 2 písm. b) a h) Trestného zákona sa v zmysle § 67 ods. 1 písm. a) Trestného zákona na predmetné trestné konanie proti sťažovateľovi vzťahuje premlčacia doba dvadsať rokov. Na obvinenie z trestného činu podľa základnej skutkovej podstaty podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona sa vzťahuje premlčacia doba desiatich rokov podľa § 67 ods. 1 písm. b) Trestného zákona. Ústavný súd preto skúmal, či sa najvyšší súd v namietanom uznesení o predĺžení väzby dostatočne vysporiadal s otázkou dôvodnosti podozrenia zo spáchania skutku v kontexte už uvedeného obvinenia podľa § 219 ods. 2 písm. b) a h) Trestného zákona.

Ústavný súd poukázal na judikatúru najvyššieho súdu, podľa ktorej z princípu, že v každom konkrétnom prípade musí byť väzba obvineného proporcionálna (úmerná) daným podmienkam, vyplýva, že nie je prípustné ďalšie trvanie väzby obvineného v prípadoch, v ktorých podľa výsledkov dokazovania možno dôvodne očakávať zastavenie trestného stíhania (§ 172 Trestného poriadku, teraz § 215 Trestného poriadku, pozn.). V takýchto prípadoch musí byť obvinený neodkladne z väzby prepustený, a to aj vtedy, keď príslušný orgán činný v trestnom konaní rozhodnutie o zastavení trestného stíhania ešte nevydal.

V prípravnom konaní je sudca oprávnený takto konať pri rozhodovaní o návrhu prokurátora na predĺženie väzby a pri rozhodovaní o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby (§ 72 ods. 1 Trestného poriadku, teraz § 79 ods. 2 Trestného poriadku, pozn.).

Najvyšší súd v konaní o sťažnosti proti rozhodnutiu špecializovaného súdu mal teda skúmať všetky okolnosti spôsobilé vyvrátiť alebo potvrdiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutí o väzbe. Posúdením možného premlčania trestného stíhania so zreteľom na skutočnosť, že od času spáchania skutku, pre ktorý sa v predmetnej veci vedie trestné stíhanie, po moment vydania uznesenia o vznesení obvinenia voči sťažovateľovi uplynulo vyše 13 rokov, sa však najvyšší súd v namietanom uznesení ani v spojení s uznesením špecializovaného súdu nijako nevysporiadal. Táto skutočnosť je o to závažnejšia, že samotný špecializovaný súd vo svojom uznesení uviedol, že presný motív predpokladaného konania sťažovateľa nie je možné v danom štádiu konania ustáliť. V uznesení najvyššieho súdu tak absentuje dostatočné odôvodnenie, pokiaľ ide o existenciu kvalifikovaného podozrenia zo spáchania skutku podľa § 219 ods. 2 písm. b) a h) Trestného zákona, pre ktorý bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie a ktoré by odôvodňovalo dlhšiu premlčaciu dobu.

Vzhľadom na nedostatočné odôvodnenie a vysporiadanie sa s uvedeným aspektom kvalifikovanej skutkovej podstaty a z nej vyplývajúcej dĺžky premlčacej doby a na charakter väzby ako závažného zásahu do osobnej slobody a práv obvineného ústavný súd rozhodol, že uznesením najvyššieho súdu boli porušené základné práva sťažovateľa.

Ústavný súd nálezom z 18. februára 2015 rozhodol, že základné práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 dohovoru uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky porušené boli.

Ústavný súd uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi nepriznal finančné zadostučinenie a vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.

1.2.3.3 IV. ÚS 261/2014 (sudca spravodajca: Ladislav Orosz)

Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom okresného súdu v súvislosti s požiadavkou prednostného a urýchlenného rozhodovania o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu.

Ústavný súd konštatoval, že predmetné konanie trvalo od 8. októbra 2013 do 25. novembra 2013, teda 6 týždňov a 6 dní.

Ústavný súd v prípadoch, v ktorých sa zaoberal požiadavkou prednostného a urýchlenného rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, judikoval, že aj keď sa jednotlivé lehoty z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenného posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, spravidla lehota rátaná na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú týmto požiadavkám. Požiadavke, aby súd bezodkladne rozhodol o zákonnosti väzby, preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne. Z prehľadu úkonov okresného súdu je zrejmé, že okresný súd bol vo veci sťažovateľa úplne nečinný od 8. októbra 2013 do 8. novembra 2013, teda jeden celý mesiac. Od 8. novembra 2013 okresný súd už konal plynulo, v zmysle ústavných požiadaviek na urýchlenné rozhodovanie o väzbe.

Ústavný súd zo spisovej dokumentácie a ani vyjadrenia okresného súdu k sťažnosti neidentifikoval žiadny relevantný dôvod, ktorým by mohla byť jednomesačná nečinnosť okresného súdu v predmetnej veci ospravedlniteľná. Ústavný súd preto konštatoval, že vo veci sťažovateľa došlo k neodôvodnenej absolútnej nečinnosti okresného súdu v trvaní jedného mesiaca.

Ústavný súd nálezom zo 4. februára 2015 rozhodol, že základné právo sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 ústavy, ako aj jeho právo podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom Okresného súdu Košice II nerešpektovaním požiadavky na prednostné a urýchlenné rozhodovanie porušené boli.

Ústavný súd sťažovateľovi priznal finančné zadostučinenie vo výške 300 € a právo na náhradu trov právneho zastúpenia.

1.2.3.4 I. ÚS 542/2014 (sudkyňa spravodajkyňa: Marianna Mochnáčová)

Ústavnému súdu bola doručená sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny, ako aj práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu z 1. júla 2014. Označeným rozhodnutím bolo zrušené prvoinštančné uznesenie okresného súdu v časti výroku, ktorým bola zamietnutá žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby s tým, že jeho väzba bude ďalej trvať len z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ďalším výrokom tohto uznesenia krajský súd zamietol podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby a taktiež podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol sťažovateľovu sťažnosť.

K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa malo dôjsť v dôsledku toho, že uznesenie krajského súdu z 1. júla 2014 je nepreskúmateľné, neobsahuje konkrétne dôvody, ktoré by postačovali na ďalšie trvanie väzby sťažovateľa, a že sťažovateľovi nebolo umožnené vyjadriť sa osobne ku všetkým okolnostiam jeho väzby, a to napriek jeho žiadosti o vypočutie.

Ústavný súd konštatoval, že odôvodnenie uznesenia krajského súdu je z hľadiska § 176 ods. 2 Trestného poriadku nepreskúmateľné. Spôsob preskúmania sťažnosti musí totiž súd rozhodujúci o sťažnosti (a teda aj o zákonnosti väzby) uviesť v odôvodnení svojho rozhodnutia, ktoré by malo obsahovať predovšetkým označenie skutočností, ktoré považoval za dokázané, dôkazy, o ktoré sa jeho skutkové zistenia opierajú, úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, a právne úvahy, na základe ktorých podľa príslušných ustanovení zákona posudzoval dokázané skutočnosti.

Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach opakovane poukazuje na skutočnosť, že odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré odkazuje na predchádzajúce rozhodnutia v tej istej veci, možno považovať za síce krajnú, no ešte stále ústavnoprávne akceptovateľnú alternatívu odôvodnenia. V uvedenej veci aj túto krajnú hranicu ústavnej akceptovateľnosti odôvodnenia uznesenia krajský súd nerešpektoval, keď v odôvodnení svojho uznesenia z 1. júla 2014 uviedol, že si v celom rozsahu osvojuje odôvodnenie sťažnosti prokurátora, a z dôvodu stručnosti naň preto len poukazuje, a takýto postup zvolil bez toho, aby poukázal na akékoľvek konkrétne skutkové zistenia z nej vyplývajúce, či vyslovil právne závery, ku ktorým na základe tejto sťažnosti, ktorú sťažovateľ nemal k dispozícii, dospel. Po poukázaní na závery uznesenia krajského súdu sp. zn. 5 Tpo 19/2014 a 5 Tpo 20/2014 z 15. apríla 2014, ako aj na konkrétne skutkové zistenia krajský súd v odôvodnení uznesenia z 1. júla 2014 neuviedol, aké závery z týchto skutkových zistení vyvodil, t. j. neuviedol vlastné právne úvahy a závery, z ktorých by existencia dostatočných dôvodov väzby sťažovateľa priamo vyplývala.

Ústavný súd nálezom z 18. marca 2015 rozhodol, že základné práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici porušené boli.

Ústavný súd sťažovateľovi priznal právo na náhradu trov právneho zastúpenia.

Sťažnosti vo zvyšnej časti nevyhovel.

1.2.3.5 II. ÚS 482/2014 (sudca spravodajca: Lajos Mészáros)

Sťažovateľ sa na ústavný súd obrátil so sťažnosťou pre namietané porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru uznesením krajského súdu. Jadrom sťažnosti bolo tvrdenie sťažovateľa, podľa ktorého nedoručením dôvodov sťažnosti prokurátora proti

rozhodnutiu okresného súdu týkajúceho sa sťažovateľovej väzby došlo k porušeniu princípu kontradiktórnosti konania, a tým aj práva na spravodlivé súdne konanie pri rozhodovaní o väzbe.

Medzi účastníkmi konania je nesporné, že dôvody sťažnosti prokurátora neboli sťažovateľovi, resp. jeho obhajcovi doručené, a preto sa sťažovateľ nemohol k týmto dôvodom vyjadriť.

Ústavný súd konštatoval, že posúdenie otázky, či dôvody sťažnosti prokurátora obsahujú nové okolnosti a či je preto z pohľadu sťažovateľa potrebné sa k nim vyjadrovať, je výlučne vecou sťažovateľa, lebo iba on môže posúdiť otázku potreby reagovať na argumentáciu protistrany.

Z podrobného prehľadu o priebehu konania, ktorý uvádza krajský súd, je nepochybné, že písomné dôvody sťažnosti doručil prokurátor okresnému súdu včas (faxom 11. apríla 2014 a v origináli 14. apríla 2014), teda tak, aby do odoslania spisu krajskému súdu (15. apríla 2014) už boli k dispozícii. Existoval teda dostatočný časový priestor na to, aby boli dôvody sťažnosti doručené okresným súdom sťažovateľovi, resp. jeho obhajcovi. Keďže okresný súd tak neurobil, mal doručenie dôvodov sťažnosti zariadiť krajský súd, ktorý to tiež mohol z časového hľadiska včas urobiť, keďže o sťažnosti rozhodol 24. apríla 2014.

Ústavný súd konštatoval, že pochybením, ktorého sa krajský súd objektívne dopustil, bolo s konečnou platnosťou zmarené právo sťažovateľa na súdne preskúmanie dôvodnosti trvania jeho väzby.

Ústavný súd nálezom z 18. marca 2015 rozhodol, že Krajský súd v Nitre porušil sťažovateľovo právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj jeho právo na slobodu podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Uznesenie Krajského súdu v Nitre zrušil.

Sťažovateľovi priznal právo na úhradu trov právneho zastúpenia.

Sťažnosti vo zvyšnej časti nevyhovel.

1.2.3.6 III. ÚS 600/2014 (sudca spravodajca: Rudolf Tkáčik)

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi bol rozsudkom okresného súdu v spojení s uznesením krajského súdu uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní jedenásť rokov a šesť mesiacov, vychádzajúc z ustanovenia § 188 ods. 2 Trestného zákona, kde pôvodne určená trestná sadzba pre trestný čin v rozmedzí 7 – 12 rokov bola na základe použitia ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona zvýšená o jednu tretinu a sťažovateľovi bol uložený trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody. Sťažovateľovi bol teda uložený trest na základe aplikácie tzv. asperačnej zásady v zmysle ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona, a to v celom znení tohto ustanovenia, ktoré bolo platné a účinné v čase ukladania trestu, to znamená, že aj za uplatnenia tohto ustanovenia za bodkočiarkou, ktorého časť bola na základe nálezu ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 vyhlásená za nesúladnú s čl. 1 ústavy. Sťažovateľ podal návrh na povolenie obnovy konania, okresný súd návrh sťažovateľa odmietol a krajský súd v sťažnostnom konaní toto prvostupňové rozhodnutie potvrdil, resp. sťažovateľom podanú sťažnosť zamietol.

V predmetnej veci sa ústavný súd zaoberal otázkou splnenia podmienok obnovy konania v sťažovateľovej trestnej veci, a to vo vzťahu k záverom nálezu ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012.

Ústavný súd uviedol, že právnou podstatou rozhodovania všeobecných súdov o návrhoch na povolenie obnovy konania súvisiacich s nálezom ústavného súdu o asperačnej zásade je ústavne konformný výklad § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s ustanovením § 394 ods. 1 Trestného poriadku. Podľa právneho názoru formulovaného v stanovisku najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 44/2013 podaného návrhu na povolenie obnovy konania vo veci skončenej právoplatným rozhodnutím, opierajúceho sa len o skutočnosti predpokladané ustanovením § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde je splnenie podmienok obnovy konštatované už v danom ustanovení, a súd preto nemôže skúmať splnenie iných podmienok

uvedených v § 394 ods. 1 Trestného poriadku, ale obnovu konania povolí podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v ustanovení § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Zjednocujúce stanovisko pléna ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 2/2014 zo 7. mája 2014 kvalifikovalo označený právny názor ako konformný s plnohodnotnou ochranou základných práv a slobôd dotknutých subjektov, a potvrdilo tak jeho aplikovateľnosť v konaniach pred všeobecnými súdmi v plnom rozsahu.

Krajský súd v namietanom uznesení správnosť záverov prvostupňového rozhodnutia okresného súdu, ktorý návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania odmietol, podporil predovšetkým poukazom na ustanovenie § 402 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorého z dôvodu uvedeného v § 399 ods. 2 môže súd návrh odmietnuť na neverejnom zasadnutí iba v tom prípade, ak návrh uvádza tie isté skutočnosti a dôkazy, ktoré už boli skôr právoplatne zamietnuté, a návrh nanovo podaný je len jeho opakovaním.

Zo znenia dotknutého ustanovenia § 402 ods. 2 Trestného poriadku, na ktorý sa krajský súd odvoláva, však vyplýva, že aplikovateľnosť tohto ustanovenia predpokladá situáciu uvedenú v ustanovení § 399 ods. 2 Trestného poriadku („Súd návrh na povolenie obnovy konania zamietne, ak nezistí podmienky konania podľa § 394“), a teda neexistenciu podmienok na obnovu konania v intenciách § 394 Trestného poriadku. V prípade sťažovateľa odsúdeného na základe aplikácie asperačnej zásady však v záujme plnohodnotnej ochrany jeho základných práv a slobôd bolo povinnosťou všeobecného súdu uplatniť ústavne konformný výklad ustanovenia § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s ustanovením § 394 ods. 1 Trestného poriadku, a teda konštatovať splnenie podmienok obnovy konania z dôvodov uvedených v citovanom ustanovení zákona o ústavnom súde. Aplikovateľnosť ustanovenia § 402 ods. 2 Trestného poriadku tak vo veci sťažovateľa neprichádzala do úvahy.

Ústavný súd nálezom z 24. marca 2015 rozhodol, že základné práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 5 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením Krajského súdu v Trnave porušené boli.

Uznesenie Krajského súdu v Trnave zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi priznal právo na úhradu trov právneho zastúpenia.

1.2.3.7 II. ÚS 885/2014 (sudca spravodajca: Sergej Kohut)

Sťažovateľ namietal, že prvostupňový a neskôr ani odvolací súd sa nezaoberali skutočnosťami, ktoré v žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu uviedol a ktoré podľa sťažovateľa odôvodňujú nahradenie väzby dohľadom probačného úradníka, a že konajúce súdy jeho návrh na nahradenie väzby nariadením dohľadu posudzovali ako písomný sľub podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Na základe uvedeného malo dôjsť k porušeniu práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru.

Ústavný súd konštatoval, že v rámci odôvodnenia uznesenia sa krajský súd vysporiadal s dôvodmi, ktoré sťažovateľ označil ako mimoriadne dôvody, pre ktoré by bolo možné nariadiť dohľad probačného a mediačného úradníka, pokiaľ uviedol: „*Všetky tieto skutočnosti potom odôvodňovali záver, že dôvody väzby u obžalovaného naďalej trvajú. Skutočnosti uvádzané v sťažnosti ako starostlivosť o brata, či to, že jeho pobyt nie je na slobode nebezpečný, sú pre rozhodovanie o väzbe právne irelevantné a nemajú vplyv na takéto rozhodnutie... Pokiaľ ide o pripojený sľub, aj sťažnostný súd konštatuje, že vzhľadom na predchádzajúce vyhodnotenie celej situácie by bolo kontraproduktívnym, keďže vo veci bude potrebné vykonať taktiež celé dokazovanie a závažnosť skutku nedovoľuje nahradenie väzby prijatím sľubu, preto správne súd prvého stupňa tento sľub neprijal a sťažnostný súd sa v celom rozsahu s týmto postupom stotožnil.*“

Z citovaného odôvodnenia uznesenia krajského súdu je zrejmé, že sa dôvodmi nahradenia väzby uvádzanými sťažovateľom zaoberal, avšak nesprávne o jeho návrhu na nahradenie väzby nariadením dohľadu nerozhodol a neodstránil pochybenie okresného súdu, keď jeho návrh ďalej posudzoval ako písomný sľub.

Hoci ústavný súd vyslovil porušenie čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 3 dohovoru tým, že krajský súd nerozhodol o žiadosti sťažovateľa o nahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, nevidel dôvod na zrušenie napadnutého uznesenia krajského súdu. Porušenie práv sťažovateľa nerozhodnutím o jeho žiadosti o nahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka v konečnom dôsledku nemalo vplyv na vecnú správnosť uznesenia krajského súdu o dôvodoch a trvaní väzby, pričom dôvodmi nahradenia väzby, na ktoré poukazoval sťažovateľ, sa krajský súd zaoberal, preto toto porušenie ani nemohlo byť dôvodom na zrušenie tohto uznesenia.

Ústavný súd nálezom z 22. apríla 2015 rozhodol, že základné práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a právo podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru uznesením Krajského súdu v Bratislave porušené boli.
Ústavný súd sťažovateľovi priznal právo na náhradu trov konania.
Sťažnosti vo zvyšnej časti nevyhovel.

1.2.3.8 II. ÚS 80/2015 (sudca spravodajca: Lajos Mészáros)

Sťažovateľ namietal, že postup okresného súdu v jeho veci nespĺňal požiadavku neodkladnosti a urýchllosti rozhodovania o väzbe. Toto rozhodovanie trvalo 5 týždňov a 4 dni, teda 39 dní. Spolu s konaním vedeným krajským súdom celé konanie o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby trvalo 7 týždňov a 4 dni, teda 53 dní.

Ústavný súd považoval za preukázané, že konanie o žiadosti sťažovateľa trvalo na okresnom súde od 25. augusta 2014 do 2. októbra 2014, teda celkom 38 dní.

Ústavný súd konštatoval, že obdobie od 26. augusta 2014 (potom, ako zákonná sudkyňa 25. augusta 2014 dala trestnej kancelárii príkaz vyžiadať stanovisko prokurátora) do 19. septembra 2014 (keď došlo k realizácii príkazu zákonnej sudkyne trestnou kanceláriou) treba považovať za taký prieťah pri rozhodovaní o väzbe sťažovateľa, za ktorý je zodpovedný okresný súd. Ide o obdobie v trvaní 25 dní. V uvedenej súvislosti bolo z pohľadu ústavného súdu irelevantné, či prieťah spôsobila zákonná sudkyňa alebo trestná kancelária okresného súdu.

Ústavný súd nálezom z 27. mája 2015 rozhodol, že Okresný súd Trnava porušil základné právo sťažovateľa na urýchlené rozhodnutie o žiadosti o prepustenie z väzby podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Sťažovateľovi priznal finančné zadostučinenie v sume 1 000 € a právo na úhradu trov právneho zastúpenia.

Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.

1.2.3.9 II. ÚS 244/2015 (sudca spravodajca: Lajos Mészáros)

Sťažovateľ pred ústavným súdom uviedol, že konanie o jeho žiadosti o prepustenie z väzby trvalo ako celok 4 mesiace a 9 dní. Sťažovateľ tiež namietal, že uznesenia všeobecných súdov neboli dostatočne a presvedčivo odôvodnené, že mu nebolo umožnené nahliadnuť do spisu okresného súdu, že došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu v konaní vedenom krajským súdom a že došlo k porušeniu zásady zákazu *reformatio in peius*.

Ústavný súd konštatoval, že celková dĺžka konania na okresnom súde bola 48 dní. V uvedenej súvislosti bolo podstatné a rozhodujúce, že okresný súd 3. septembra 2014 spis zapožičal krajskému súdu kvôli prešetreniu sťažnosti smerujúcej proti postupu predsedníčky okresného súdu. Spis bol vrátený okresnému súdu 24. septembra 2014 a bol predložený krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti podanej sťažovateľom proti uzneseniu okresného súdu až 25. septembra 2014. Podľa názoru ústavného súdu vzhľadom na potrebu neodkladného a urýchlého rozhodovania o väzbe spravidla je povinnosťou súdu prvého stupňa prednostne predložiť spis súdu druhého stupňa na rozhodnutie o riadnom opravnom

prostriedku. Naopak, spravidla nie je v súlade so zásadou neodkladného a urýchlenného rozhodovania o väzbe pred predložením spisu súdu druhého stupňa na rozhodnutie o riadnom opravnom prostriedku predkladať spis inému orgánu, prípadne súdu druhého stupňa na iný účel, než je rozhodovanie o riadnom opravnom prostriedku. Na základe uvedeného ústavný súd konštatoval, že v čase od 3. septembra 2014 do 24. septembra 2014, teda po dobu 21 dní, okresný súd nekonal neodkladne a urýchlenné.

Ústavný súd nálezom z 2. júla 2015 rozhodol, že základné práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a právo podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom Okresného súdu Bratislava I porušené boli.

Ústavný súd sťažovateľovi priznal finančné zadostúčenie vo výške 500 € právo na náhradu trov konania.

Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.

1.2.3.10 II. ÚS 276/2015 (sudca spravodajca: Lajos Mészáros)

Zo sťažnosti vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa bolo proti sťažovateľovi vznesené obvinenie za pokračovací zločin skrátania dane a poistného, ako aj za pokračovací zločin daňového podvodu v spolupáchateľstve. Uznesením Špecializovaného trestného súdu v spojení s uznesením najvyššieho súdu bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodu podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Nálezom ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 505/2014 z 9. decembra 2014 bolo vyslovené porušenie základného práva sťažovateľa na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu. Uznesenie najvyššieho súdu bolo zrušené a vec bola vrátená najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Na podklade nálezu ústavného súdu novým uznesením najvyššieho súdu bol sťažovateľ prepustený z väzby. V ten istý deň, teda 19. decembra 2014, o 14.05 h bol sťažovateľ zadržaný, a to v súvislosti s trestným konaním vedeným proti nemu pod sp. zn. PPZ-665/NKA-FP-BA-2014, v rámci ktorého mu bolo vznesené a následne rozšírené obvinenie uzneseniami z 10. októbra 2014 a z 24. novembra 2014 pre pokračovací zločin krátenia dane a poistného. Uznesením okresného súdu v spojení s uznesením krajského súdu bol sťažovateľ opätovne vzatý do väzby, a to z dôvodov podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Sťažovateľ uviedol, že nebolo možné opätovne vziať ho do väzby z tých istých dôvodov, pre aké bol vzatý do väzby už v minulosti, keďže prvé vzatie do väzby sa skončilo jeho právoplatným prepustením z väzby.

Ústavný súd konštatoval, že vzhľadom na existujúcu právnu úpravu sa ako rozhodujúca javí v danej veci právna otázka, či trestnú činnosť, ktorej sa mal sťažovateľ dopúšťať v prvom kvartáli roku 2014, treba považovať za samostatný skutok (samostatný pokračovací trestný čin) alebo za jeden skutok (jeden pokračovací trestný čin), ktorý bol páchaný jednak v období do júna 2013, ako aj v prvom kvartáli roku 2014. Ak by trestná činnosť, ku ktorej malo dochádzať v prvom kvartáli roku 2014, mala byť samostatným skutkom (samostatným pokračovacím trestným činom), potom nejde o opätovné vzatie sťažovateľa do väzby v tej istej trestnej veci a takéto vzatie do väzby potom možno oprieť o ustanovenie § 71 ods. 1 Trestného poriadku. Naopak, ak by trestná činnosť, ku ktorej malo dochádzať v prvom kvartáli roku 2014, mala byť jedným skutkom (jedným pokračovacím trestným činom) páchaným jednak do júna 2013, ako aj v prvom kvartáli roku 2014, potom by väzbu bolo možné oprieť iba o ustanovenie § 71 ods. 2 Trestného poriadku, pretože by išlo o opätovné vzatie do väzby v takej veci, v ktorej už bol obvinený z väzby predtým prepustený.

Ústavný súd v okolnostiach tohto prípadu zdôraznil zásadu, podľa ktorej sa v pochybnostiach treba prikloniť k takému skutkovému záveru, ktorý je pre obvineného priaznivejší (in dubio pro reo). Nemožno pochybovať o tom, že v daných súvislostiach je z pohľadu sťažovateľa výhodnejší záver, že ide o pokračovací trestný čin, pretože v takomto prípade možno vyvodiť, že bol spáchaný čiastkový skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie a ktorý je súčasťou iného, pokračovacieho skutku. Inými slovami, krajský súd mal dospieť k jednoznačnému záveru buď o dôvodnom podozrení zo spáchania jedného pokračovacieho skutku, alebo o dôvodnom podozrení zo spáchania dvoch pokračovacích skutkov. V prípade pochybností sa mal

prikloniť k záveru priaznivejšiemu pre sťažovateľa, teda k záveru o spáchaní jedného pokračovacieho skutku.

Ústavný súd nálezom z 12. augusta 2015 rozhodol, že Krajský súd v Bratislave porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ako aj jeho právo podľa čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru.

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zrušil.

Sťažovateľovi priznal právo na úhradu trov právneho zastúpenia.

Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.

1.2.3.11 II. ÚS 277/2015 (sudca spravodajca: Lajos Mészáros)

Sťažovateľ namietal, že postupom špecializovaného súdu v konaní o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby došlo k porušeniu jeho práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Ústavný súd uviedol, že od prvého predloženia žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby špecializovanému súdu 16. januára 2015 do dňa rozhodnutia špecializovaného súdu 24. februára 2015 ubehlo celkom 39 dní. Naproti tomu od druhého predloženia žiadosti špecializovanému súdu, ku ktorému došlo 17. februára 2015, do dňa rozhodnutia špecializovaného súdu 24. februára 2015 ubehlo celkom 7 dní.

Ústavný súd konštatoval, že rozhodujúcou otázkou v tomto prípade bolo, ktorý termín doručenia žiadosti špecializovanému súdu treba považovať za relevantný na posúdenie namietanej zodpovednosti špecializovaného súdu za dĺžku konania.

Podľa názoru ústavného súdu z ústavnoprávneho hľadiska treba považovať za rozhodujúce prvé doručenie žiadosti sťažovateľa, ku ktorému došlo 16. januára 2015. V danej súvislosti totiž nebolo možné akceptovať argumentáciu špecializovaného súdu vychádzajúcu z toho, že o žiadosti sťažovateľa mohol meritórne konať len potom, ako mu bola vec odstúpená zákonným spôsobom, pričom k tomu podľa neho došlo až 17. februára 2015, pretože skoršie odstúpenie (16. januára 2015) vykonané iba prípisom (nie teda uznesením) nemohlo zakladať oprávnenie špecializovaného súdu konať a rozhodovať o žiadosti sťažovateľa. Špecializovaný súd v prípise z 23. januára 2015, ktorým žiadosť odstúpil späť okresnému súdu, neargumentoval nezákonným postupom okresného súdu (nevydaním uznesenia o odstúpení veci namiesto odstúpenia veci iba prípisom), ale tým, že neuznal svoju príslušnosť na rozhodovanie o žiadosti. Napokon z toho vychádzal aj krajský súd, ktorý postup špecializovaného súdu (jeho prípis o odstúpení veci z 23. januára 2015) považoval za neuznanie vecnej príslušnosti, a preto nielen okresnému súdu, ale aj špecializovanému súdu vytkol, že nedošlo k vydaniu príslušného uznesenia.

Za uvedeného stavu možno dospieť k záveru, že postup špecializovaného súdu, ktorý neuznal svoju príslušnosť prípisom z 23. januára 2015 a vec odstúpil späť okresnému súdu, čím vyvolal medzi oboma všeobecnými súdmi spor o príslušnosť, sa ukázal nakoniec ako nedôvodný a nesprávny, pretože v konečnom dôsledku na základe právneho názoru vysloveného krajským súdom bolo ustálené, že súdom príslušným rozhodnúť o žiadosti sťažovateľa bol od začiatku špecializovaný súd. Zároveň z toho vyplýva aj ten záver, že príslušnosť špecializovaného súdu nebola založená až uznesením krajského súdu, ako sa mylne domnieva špecializovaný súd.

Ústavný súd nálezom z 12. augusta 2015 rozhodol, že Špecializovaný trestný súd porušil právo sťažovateľa na urýchlené rozhodnutie o jeho žiadosti o prepustenie z väzby podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Sťažovateľovi priznal právo na úhradu trov právneho zastúpenia.

Sťažnosti vo zvyšnej časti nevyhovel.

1.2.3.12 II. ÚS 483/2015 (sudca spravodajca: Lajos Mészáros)

Sťažovateľka namietala porušenie základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva na podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom a rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu vo svojej väzobnej veci. Sťažovateľka sa nachádza vo väzbe už viac než 1 rok, pričom konanie a rozhodovanie o väzbe trvalo príliš dlho, a to až 74 dní do rozhodnutia krajského súdu.

Ústavný súd konštatoval, že od momentu doručenia žiadosti sťažovateľky o prepustenie z väzby okresnému súdu 9. marca 2015 do momentu úplného vybavenia veci okresným súdom, teda do momentu (druhého) predloženia spisu krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti 6. mája 2015, uplynulo celkom 58 dní, teda takmer 2 mesiace.

Podľa názoru krajského súdu prieťahy vzniknuté v súvislosti s doručovaním uznesenia okresného súdu obhajcom sťažovateľky treba pripísať na ťarchu sťažovateľky, ktorá jednak svojich obhajcov často menila, ale najmä neoznačila žiadneho z nich ako oprávneného na doručovanie písomností. Sťažovateľka naopak tvrdila, že prieťahy súvisiace s doručovaním uznesenia zapríčinil okresný súd, ktorý nepostupoval v zmysle § 44 ods. 8 Trestného poriadku (Ak má obvinený viacerých obhajcov, doručí sa písomnosť tomu z nich, koho si určili na doručovanie písomností. Ak nebol určený žiaden z obhajcov, doručí sa písomnosť tomu, ktorý bol zvolený za obhajcu ako prvý. Ak bolo naraz zvolených viac obhajcov, doručí sa písomnosť tomu, ktorého určí obvinený.).

Z citovaného ustanovenia je podľa názoru ústavného súdu zrejmé, že v zásade by nemala v prípadoch, keď má obvinený súčasne viacero zvolených obhajcov, nastať situácia, v ktorej by bolo potrebné písomnosti doručovať všetkým obhajcom. Prioritné je právo voľby obvineného. Ak toto právo nevyužije, potom sa písomnosti doručujú obhajcovi zvolenému ako prvému v poradí. Napokon, ak obhajcovia boli zvolení naraz, určí obhajcu na doručovanie písomností obvinený.

Ústavný súd uviedol, že postup, ktorý zvolil okresný súd, by prichádzal do úvahy iba v prípade, že všetci obhajcovia boli zvolení naraz, pričom sťažovateľka neurčila toho obhajcu, ktorému sa má písomnosť doručiť. Ústavný súd však konštatoval, že ani z tvrdení účastníkov konania, ale ani z listinných dôkazov, ktoré mal ústavný súd k dispozícii, nevyplýva, že by išlo o obhajcov zvolených naraz. Za relevantnú nepovažoval ústavný súd ani námietku, že sťažovateľka často menila svojich obhajcov. Využívala tým ako obvinená iba svoje zákonné právo, čo spravidla nemôže byť obvinenému pripisované na ťarchu.

Ústavný súd nálezom z 11. novembra 2015 rozhodol, že Okresný súd Nitra porušil základné právo sťažovateľky na urýchlené rozhodnutie o žiadosti o prepustenie z väzby podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Ústavný súd priznal sťažovateľke úhradu trov právneho zastúpenia.

Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.

1.2.3.13 III. ÚS 483/2015 (sudkyňa spravodajkyňa: Jana Baricová)

Ústavný súd uznesením zo 6. októbra 2015 prijal na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 2 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 4 dohovoru v súvislosti s požiadavkou urýchleného rozhodnutia o osobnej slobode postupom okresného súdu.

Ústavný súd konštatoval, že relevantná doba rozhodovania okresného súdu o osobnej slobode sťažovateľa predstavovala 31 dní vrátane nečinnosti trvajúcej viac ako 3 týždne, čo s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu hodnotil ako dobu neprimerane dlhú a nezlučiteľnú s obsahom a účelom sťažovateľom označených práv.

Ústavný súd nálezom z 18. novembra 2015 rozhodol, že Okresný súd Trnava porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Ústavný súd priznal sťažovateľovi finančné zadostučenie v sume 1 000 € a úhradu trov právneho zastúpenia.

1.3 Vybrané rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky prijaté v konaní o výklad ústavy alebo ústavného zákona podľa čl. 128 Ústavy Slovenskej republiky

1.3.1 PL. ÚS 45/2015 – otázka výkladu ústavy v súvislosti s vymenovaním nových sudcov ústavného súdu (sudca spravodajca: Lajos Mészáros)

Ústavnému súdu bol 11. augusta 2015 doručený návrh prezidenta Slovenskej republiky podľa čl. 128 ústavy a podľa § 18 ods. 1 písm. b) zákona o ústavnom súde na začatie konania o výklad čl. 2 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 128 ústavy, ako aj výklad čl. 134 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 101 ods. 1 a čl. 102 ods. 1 písm. s) ústavy.

Prezident uviedol, že k sporu medzi ním a Národnou radou Slovenskej republiky došlo v súvislosti s ním označenými ustanoveniami ústavy, pričom svoje tvrdenie o existencii sporu o výklad ním označených článkov ústavy odôvodnil v podstate tým, že:

A. Na rozdiel od názoru národnej rady je podľa jeho názoru pri vymenúvaní sudcov ústavného súdu potrebné použiť výklad ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 4/2012, a teda podľa jeho názoru pri rozhodovaní o vymenovaní sudcov ústavného súdu prezident musí prihliadať aj na to, či neexistuje *„žiadene dôvod závažnej skutočnosti vzťahujúcej sa na osobu kandidáta, ktorá relevantne spochybňuje jeho schopnosť vykonávať funkciu sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky spôsobom neznižujúcim vážnosť funkcie sudcu tohto súdu a Ústavného súdu Slovenskej republiky“*.

B. Na rozdiel od názoru národnej rady podľa názoru navrhovateľa zastavením konania o ústavných sťažnostiach kandidátov na sudcov ústavného súdu J. B. a I. V. zaniklo ich postavenie kandidátov na sudcov ústavného súdu, v dôsledku čoho v súčasnosti na dve voľné miesta sudcov ústavného súdu existujú len traja kandidáti (E. F., M. D. a J. S.), a preto je národná rada povinná zvoliť ešte jedného kandidáta na sudcu ústavného súdu.

Sudca spravodajca Lajos Mészáros predložil pri predbežnom prerokovaní plénu ústavného súdu návrh na prijatie návrhu prezidenta na ďalšie konanie v časti týkajúcej sa výkladu čl. 134 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 2 a čl. 101 ods. 1 ústavy a vo zvyšnej časti navrhol plénu ústavného súdu návrh prezidenta odmietnuť pre zjavnú neopodstatnenosť.

Sudcovia Ľubomír Dobrík a Jana Baricová podali protinávrh, ktorým navrhli odmietnuť návrh prezidenta na podanie výkladu pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí a pre zjavnú neopodstatnenosť.

Návrh sudcov Ľubomíra Dobríka a Jany Baricovej bol odôvodnený takto:

A. Pokiaľ ide o navrhovateľom tvrdenú existenciu sporu medzi ním a národnou radou v súvislosti s otázkou, či pri rozhodovaní o vymenovaní sudcov ústavného súdu prezident môže/musí prihliadať aj na to, či existuje, alebo neexistuje *„žiadene dôvod závažnej skutočnosti vzťahujúcej sa na osobu kandidáta, ktorá relevantne spochybňuje jeho schopnosť vykonávať funkciu sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky spôsobom neznižujúcim vážnosť funkcie sudcu tohto súdu a Ústavného súdu Slovenskej republiky“*, ústavný súd konštatoval, že v okolnostiach danej veci neexistoval právne relevantný spor medzi národnou radou a navrhovateľom, a teda návrh navrhovateľa v tejto časti nespĺňal zásadnú náležitosť predpísanú zákonom na začatie konania o výklad ústavy a ústavných zákonov.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukázal na to, že otázka, s ktorou sa navrhovateľ obrátil na ústavný súd, už bola právoplatne vyriešená, a to v rámci konania vedeného pod sp. zn. III. ÚS 571/2014, v ktorom ústavný súd jednoznačne konštatoval, že výklad navrhovateľom označených ustanovení ústavy nie je

ústavne konformný, ale práve naopak, navrhovateľ aplikáciou presadzovaného výkladu porušil základné práva sťažovateľov. V rámci odôvodnenia uvedeného v náleze ústavný súd o. i. výslovne konštatoval, že z čl. 134 ods. 2 a čl. 139 ústavy jednoznačne vyplýva povinnosť prezidenta, aby z dvojnásobného počtu kandidátov vymenoval presne polovicu za sudcov ústavného súdu, pričom v odôvodnení tohto rozhodnutia ústavný súd zároveň osobitne zdôraznil, že právomoc podľa čl. 102 ods. 1 písm. s) ústavy je prezident povinný uplatniť v súlade s podmienkami vymedzenými ústavou, ktorá mu poskytuje možnosť voľnej úvahy v dimenziách čl. 134 ods. 2 a čl. 139 ústavy, na rozdiel od menovania (resp. nemenovania jediného) kandidáta na funkciu generálneho prokurátora Slovenskej republiky, teda výber medzi dvomi kandidátmi navrhnutými národnou radou na jedno uvoľnené miesto.

Z odôvodnenia nálezu sp. zn. III. ÚS 571/2014 tak jednoznačne vyplýva, že na rozhodovanie prezidenta o vymenovaní sudcov ústavného súdu sa nevzťahuje výklad ústavy podaný ústavným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. PL. ÚS 4/2012, keďže tento sa vzťahuje výhradne na rozhodovanie prezidenta o (ne)vymenovaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky.

B. Ústavný súd konštatoval, že napriek reálnej existencii sporu medzi navrhovateľom a národnou radou v súvislosti s otázkou, či v danom prípade došlo alebo nedošlo k zániku kandidatúry dvoch kandidátov na sudcu ústavného súdu, je návrh navrhovateľa potrebné v tejto časti považovať za zjavne neopodstatnený, keďže ním žiada o výklad takých ustanovení, ktoré nie sú predmetom ústavnej úpravy, ale sú predmetom „len“ zákonnej úpravy.

Ústavný súd nad rámec uvedeného konštatoval, že je nepochybné, že skutková i právna situácia všetkých piatich nevymenovaných kandidátov na sudcov ústavného súdu je rovnaká (v zásade identickosť jednotlivých rozhodnutí navrhovateľa o nevymenovaní), pričom z rozhodnutí navrhovateľa o ich nevymenovaní dosiaľ tretím osobám nevznikli žiadne práva ani povinnosti. Podľa názoru ústavného súdu by preto nebolo spravodlivé, aby dvom kandidátom na sudcov ústavného súdu, ktorí vzali svoje sťažnosti späť, bola rozhodnutiami navrhovateľa, ktoré sú podľa nálezu sp. zn. III. ÚS 571/2014 zjavne protiústavné, odobratá šanca zostať kandidátmi na sudcu ústavného súdu.

Z uvedeného vyplýva, že v okolnostiach daného prípadu navrhovateľ môže a má zrušiť dve predmetné rozhodnutia o nevymenovaní J. B. a I. V. a následne má vybrať dvoch sudcov ústavného súdu z piatich ostávajúcich kandidátov (J. B., E. F., M. D., J. S., I. V.), ktorí mu boli navrhnutí národnou radou. Týmto spôsobom navrhovateľ odstráni ním spôsobený protiústavný stav, ako aj porušenie práv piatich kandidátov na sudcov ústavného súdu. Takýto postup navrhovateľa vyplývajúci z nálezu sp. zn. III. ÚS 571/2014 zároveň odstráni „rozpor“ s národnou radou.

Ústavný súd uznesením z 28. októbra 2015 návrh prezidenta Slovenskej republiky odmietol.

K rozhodnutiu pripojili odlišné stanoviská sudkyňa Ľudmila Gajdošíková a sudcovia Lajos Mészáros, Ladislav Orosz a Rudolf Tkáčik.

1.4 Vybrané rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky prijaté v konaniach vo volebných veciach podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

Pri čítaní vybraných rozhodnutí ústavného súdu prijatých v konaniach vo volebných veciach pozornosti čitateľa nepochybne neunikne, že v rámci rozhodovania o volebných sťažnostiach sa právny názor ústavného súdu na posúdenie niektorých otázok vyvíjal. Táto skutočnosť úzko súvisí s uplatňovaním teórie tzv. živej ústavy, resp. uplatňovaním tzv. evolutívneho výkladu ústavy (porovnaj napr. interpretačné prizmy uplatňované Európskym súdom pre ľudské práva), ktorým dochádza k zmene právnych noriem aj bez zmeny právneho textu. V dôsledku uvedeného tak plynutím času prirodzene dochádza aj k prekonávaniu niektorých starších rozhodnutí ústavného súdu rozhodnutiami novšími. Z uvedeného tak

vyplýva, že judikatúru ústavného súdu nemožno interpretovať a aplikovať rigidne a ako navždy danú (nemennú), ale naopak, je potrebné vnímať ju, posudzovať ju a aplikovať vo vývoji. Judikatúra ústavného súdu, resp. iných orgánov súdneho typu, v akejkolvek oblasti nevyhnutne zahŕňa aj prelamanie už skôr vyslovených (vlastných) právnych názorov. Ide o prirodzený jav, ktorý sa v rozhodovacej činnosti súdnych orgánov objektívne musí skôr či neskôr objaviť.

1.4.1 PL. ÚS 31/2014 – obec Bunkovce (sudca spravodajca: Peter Brňák)

Ústavnému súdu bola doručená sťažnosť vo veci namietanej neústavnosti a nezákonnosti volieb starostu obce Bunkovce konaných 15. novembra 2014. Sťažovateľ kandidoval v napadnutých voľbách na funkciu starostu obce Bunkovce. Dňa 18. 11. 2014 sa dozvedel, že sa volieb zúčastnil aj P. B., ktorý má od 16. 10. 1990 trvalý pobyt v ČR.

Ústavný súd konštatoval, že v posudzovanom prípade bolo nespochybniteľným spôsobom preukázané, že:

- o výsledku volieb starostu obce Bunkovce rozhodol 1 hlas a
- volieb sa zúčastnil P. B., ktorý v čase volieb (15. novembra 2014) nemal trvalé bydlisko na území Slovenskej republiky v obci Bunkovce.

Ústavný súd ďalej uviedol, že ústava, ako i platná právna úprava považuje „trvalý pobyt“ za štandardnú podmienku nadobudnutia aktívneho aj pasívneho volebného práva vo voľbách do orgánov samosprávy miest a obcí. V situácii, ak je zákonom ustanovená podmienka trvalého pobytu *conditio sine qua non* výkonu aktívneho volebného práva vo voľbách do orgánov samosprávy obcí, nemožno ju ako takú nahradiť samotným „úprimným záujmom o politickú situáciu v obci“, respektíve akoukoľvek inou „citovou väzbou k rodnej obci“. Z takto konštruovanej podmienky možno podľa názoru ústavného súdu jednoznačne dôvodiť, že na samospráve spoločenstva občanov sa majú podieľať iba tí, ktorí do tohto „spoločenstva“ na základe trvalého pobytu i patria.

Ústavný súd preto dospel k názoru, že k strate aktívneho volebného práva P. B. v obci Bunkovce došlo na základe jeho reálnej (hoci správne nezaevidovanej) zmeny trvalého bydliska mimo obce Bunkovce, počnúc rokom 1990, a túto právnu skutočnosť nemožno zhojiť či anulovať ani v dôsledku nesprávnej evidencie obce Bunkovce. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť ústavný súd po starostlivom zvážení okolností daného prípadu dospel k záveru, že voľby starostu obce Bunkovce konané 15. novembra 2014 prebehli nezákonným a neústavným spôsobom.

Ústavný súd preto nemal pochybnosti o tom, či vzhľadom na rozdiel dosiahnutého volebného výsledku u odporkyne a sťažovateľa (1 hlas) zistená volebná chyba (hlasoval ten, kto hlasovať nemohol) je právne dostatočná na vyhlásenie volieb starostu obce Bunkovce za neplatné.

Ústavný súd nálezom zo 4. februára 2015 vyhlásil voľby starostu obce Bunkovce konané 15. novembra 2014 za neplatné.

1.4.2 PL. ÚS 36/2014 – obec Želovce (sudkyňa spravodajkyňa: Jana Baricová)

Sťažovateľ namietal neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce Želovce konaných 15. novembra 2014. Sťažovateľ ako kandidát na funkciu starostu obce namietal priebeh volieb, pretože:

- nastali prípady, keď doma do prenosnej volebnej schránky volilo viacero členov domácnosti, hoci prenosná volebná schránka bola zo zdravotných dôvodov vyžiadaná iba jedným členom domácnosti,
- počas hlasovania vo volebnej miestnosti opakovane dochádzalo k situáciám, keď voliči volili aj mimo priestoru určeného na úpravu hlasovacích lístkov, preto nebola zachovaná tajnosť hlasovania,
- sčítavania hlasov sa aktívne zúčastňovala zamestnankyňa Obecného úradu v Želovciach, ktorá nebola členkou volebnej komisie, nebola ani jej zapisovateľkou a ani pozorovateľkou,

- pri sčítavaní hlasov sa vyskytli rôzne nezrovnalosti.

Ústavný súd konštatoval, že relatívne vysoký počet voličov, ktorí využili možnosť voľby do prenosnej volebnej schránky, sám osebe nemožno považovať za okolnosť, ktorá by predstavovala porušenie volebných predpisov. Z výsluchu svedkyne V. N. vyplynulo, že do prenosnej volebnej schránky volil jeden volič (vnuk osoby o to žiadajúcej) bez toho, aby o to vopred požiadal, a do zoznamu takto voliacich osôb bol zapísaný až dodatočne. Takýto postup rozhodne predstavuje rozpor so zákonnými pravidlami výkonu volieb. Ústavný súd nemohol prehliadnuť ani skutočnosť zistenú z výsluchu svedkyne K. K., že s prenosnou volebnou schránkou k nim prišla iba jedna členka volebnej komisie H. M.

Ústavný súd ďalej konštatoval, že skutočnosť, že sa zapisovateľka aktívne zúčastňovala sčítavania odovzdaných platných hlasov, spochybňuje regulárnosť zisťovania výsledkov volieb. V danej veci je pochybenie volebnej komisie o to závažnejšie, že pri sčítavaní hlasov umožnila asistenciu osoby, ktorá nielenže nebola členkou volebnej komisie, ale nebola ani jej zapisovateľkou a ani pozorovateľkou.

Za ďalšiu relevantnú námietku považoval ústavný súd skutočnosť, že volebná komisia umožnila hlasovanie voličovi, ktorý neupravoval hlasovacie lístky v priestore na to určenom vo volebnej miestnosti, čím hrubo porušila § 31 ods. 5 druhú vetu zákona o voľbách.

Ústavný súd nálezom z 11. februára 2015 vyhlásil voľby starostu obce Želovce konané 15. novembra 2014 za neplatné.

1.4.3 PL. ÚS 12/2015 – obec Trebatice (sudca spravodajca: Milan Ľalík)

Ústavnému súdu bola doručená sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietal neústavnosť a nezákonnosť volieb do Obecného zastupiteľstva obce Trebatice s tým, že v prípade zákonného priebehu volieb (sčítania hlasov) mal byť zvolený on.

Ústavný súd uviedol, že z výsledkov prepočítania hlasov pre účastníkov volieb (kandidátov na funkciu poslanca obecného zastupiteľstva) vyplýva, že sťažovateľ sa s počtom hlasov 205 zaradil na posledné miesto platne zvoleného poslanca obecného zastupiteľstva, a to namiesto L. C., ktorá sa s počtom získaných platných hlasov 199 umiestnila na desiatom (už nezvoliteľnom) poradovom mieste, resp. na prvom poradovom mieste z náhradníkov – kandidátov, ktorí neboli zvolení za poslancov podľa volebných obvodov a v ich rámci v poradí podľa počtu získaných platných hlasov.

Ústavný súd nálezom z 11. februára 2015 zrušil rozhodnutie miestnej volebnej komisie o výsledku volieb v obci Trebatice do obecného zastupiteľstva z 15. novembra 2014 v časti týkajúcej sa poslankyne L. C. s tým, že vyhlasuje P. D., nezávislého kandidáta, za riadne zvoleného poslanca Obecného zastupiteľstva obce Trebatice.

1.4.4 PL. ÚS 42/2014 – obec Repejov (sudca spravodajca: Sergej Kohut)

Ústavnému súdu bola doručená sťažnosť kandidáta na starostu, ktorou namietal neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce Repejov a poslancov Obecného zastupiteľstva obce Repejov. Sťažovateľ tvrdil, že výsledok volieb ovplyvnili osoby, ktoré trvalý pobyt v obci Repejov získali len bezprostredne pred voľbami, že tieto osoby nemajú k obci žiadny vzťah a že väčšina z nich v obci nežila ani nežije.

Ústavný súd zistil, že do zoznamu voličov bolo celkovo zapísaných 129 voličov. Pre voľby starostu obce bolo odovzdaných 93 platných hlasov. Z toho pre kandidáta na starostu P. C. (odporcu) bolo odovzdaných 43 hlasov, pre kandidáta na starostu P. C. (sťažovateľa) bolo odovzdaných 34 hlasov a pre kandidáta na starostu Ľ. F. 16 hlasov. Vykonaným dokazovaním bolo v konaní pred ústavným súdom preukázané, že v období menej ako jedného mesiaca pred konaním volieb sa na trvalý pobyt v obci

prihlásilo 15 osôb, z ktorých sa 13 osôb tesne po ukončení volieb odhlásilo z trvalého pobytu. Z uvedeného počtu bolo 7 takých, ktoré sa na trvalý pobyt prihlásili v budove resocializačného zariadenia. Dve osoby sa prihlásili na trvalý pobyt do domu starostu – odporcu – a šesť osôb sa na trvalý pobyt prihlásilo do podnájmov.

Ústavný súd ďalej zistil, že v oblasti sociálnej kurately vyvíja v obci aktivity nezisková organizácia „Spoločne za zdravím“. V obci vlastní budovu, v ktorej sídli resocializačné zariadenie. Klienti sú do zariadenia umiestňovaní na základe zmluvy o časovo limitovanom pobyte. V prípade, že požiadajú o prihlásenie na trvalý pobyt v tomto zariadení, musia splniť všetky zákonné podmienky podľa zákona o hlásení pobytu. Podľa § 8 písm. d) uvedeného zákona sú povinní predložiť písomné potvrdenie o súhlase s prihlásením na trvalý pobyt s osvedčeným podpisom vlastníka alebo všetkých spoluvlastníkov budovy. V danom prípade súhlas vydáva vlastník budovy, ktorým je nezisková organizácia „Spoločne za zdravím“. Predsedom správnej rady n. o. „Spoločne za zdravím“ je odporca. Zo svedeckej výpovede svedka J. Ž. vyplýva, že sám odporca mu možnosť prihlásenia na trvalý pobyt v obci navrhol. A bol to odporca, ktorý mu po mesiaci trvalý pobyt aj zrušil.

Ústavný súd konštatoval, že o účelovom prihlásení sa najmenej trinástich osôb na trvalý pobyt nesvedčí len krátka doba, počas ktorej trvalý pobyt „trval“, ale aj skutočnosť, že tieto osoby si po zmene trvalého bydliska nemali ani doklad o totožnosti, a preto sa vo volebnej miestnosti preukazovali len „potvrdením o trvalom pobyte“, ktoré im vydal odporca.

Ústavný súd nálezom z 18. februára 2015 vyhlásil voľby starostu obce Repejov konané 15. novembra 2014 za neplatné.

1.4.5 PL. ÚS 28/2014 – obec Roztoky (sudca spravodajca: Ľubomír Dobrík)

Sťažovatelia v 1. a 2. rade ako neúspešní kandidáti napadli ústavnou sťažnosťou voľby starostu obce Roztoky s tým, že v priebehu volieb bolo zo strany odporcu (zvoleného za starostu obce) porušené volebné moratórium a došlo ku kupovaniu hlasov voličov.

Ústavný súd vykonaným dokazovaním zistil, že deň pred napadnutými voľbami bolo porušené volebné moratórium, keď voličom rómskeho pôvodu bývajúcim v nájomnom bytovom dome vo vlastníctve obce bol ponúkaný alkohol s cieľom ovplyvniť v prospech odporcu hlasovanie týchto osôb v nadchádzajúcich voľbách. Ústavný súd vyhodnotil rovnako za preukázané, že na skupinu rómskych voličov bolo deň pred voľbami pôsobené aj prísľubom o vyplácaní sumy 15 € za 1 hlas v prípade voľby odporcu za starostu obce.

Ústavný súd ďalej poukázal na vyjadrenie predsedu volebnej komisie M. G., ktorou bolo potvrdené, že v ranných hodinách skutočne prišla hromadne hlasovať skupina 30 až 40 voličov rómskeho pôvodu, a preto bolo nevyhnutné priebeh volieb vo volebnej miestnosti koordinovať.

Ústavný súd preto uzavrel, že v čase bezprostredne predchádzajúcom napadnutým voľbám počas volebného moratória dochádzalo ku konaniu nesúcemu znaky kupovania hlasov a ovplyvňovania voličov protiústavným spôsobom. Vzhľadom na rozdiel hlasov dosiahnutý medzi odporcom a sťažovateľkou v 1. rade (18 hlasov) dospel ústavný súd k záveru, že opísané okolnosti mohli priamo ovplyvniť výsledok napadnutých volieb starostu obce, a to tak, že do tejto funkcie mohla byť zvolená aj iná osoba, ako je odporca.

Ústavný súd nálezom zo 4. marca 2015 vyhlásil voľby starostu obce Roztoky konané 15. novembra 2014 za neplatné.

1.4.6 PL. ÚS 51/2014 – mesto Trebišov (sudca spravodajca: Rudolf Tkáčik)

Sťažovateľ ako neúspešný kandidát (rozdiel medzi sťažovateľom a zvoleným primátorom predstavoval 54 hlasov) podal ústavnú sťažnosť vo veci nezákonnosti a neústavnosti volieb primátora mesta Trebišov, ktoré žiadal vyhlásiť za neplatné. Svoju sťažnosť odôvodnil tým, že v rozpore so zákonom boli pre voľbu primátora vytvorené dva volebné obvody, pričom celé mesto malo tvoriť jeden jednomandátový volebný obvod, došlo k viacerým porušeniam zákona pri voľbách v zariadení pre seniorov a vo volebných okrskoch č. 3 a č. 4, v ktorých volili rómski voliči, došlo ku kupovaniu hlasov. Sťažovateľ namietal aj skutočnosť, že vo volebnom okrsku č. 3 dochádzalo pri hlasovaní voličov hlasujúcich s asistenciou ku vhadzovaniu obálok s vyplnenými hlasovacími lístkami do volebnej schránky samotnými asistentmi, nie voličmi.

Ústavný súd konštatoval, že podľa § 9 ods. 5 zákona o voľbách pre voľby starostu obce (primátora) tvorí každá obec jeden jednomandátový volebný obvod. Z podkladov priložených k sťažnosti vyplývalo, že samotný sťažovateľ ešte ako primátor mesta určil podľa § 10 ods. 2 zákona o voľbách volebné okrsky a volebné miestnosti, pričom v tomto rozhodnutí sú jednotlivé volebné okrsky zadelené do dvoch volebných obvodov. Z obsahu sťažnosti ani z vykonaného dokazovania však nevyplynulo, aký vplyv malo preukázané porušenie zákona o voľbách na výsledky volieb primátora. Preto, rešpektujúc podstatu volebného súdnictva, ktorá sa okrem iného vyznačuje aj zisťovaním intenzity volebných nedostatkov z hľadiska ich vplyvu na rozhodovanie voličov a najmä na výsledok volieb, ústavný súd konštatoval irelevantnosť zisteného porušenia § 9 ods. 5 zákona o voľbách v súvislosti s výsledkom napadnutých volieb.

Ústavný súd ďalej konštatoval, že z formálneho hľadiska došlo k porušeniu zákona o voľbách, pretože riaditeľ zariadenia pre seniorov bez náležitého splnomocnenia voličov požiadal okrskovú volebnú komisiu o hlasovanie mimo volebnej miestnosti. Ústavný súd zastáva názor, že v zariadeniach podobného typu, akým je špecializované zariadenie, nemožno ani v budúcnosti vylúčiť taký spôsob využitia § 31 ods. 6 zákona o voľbách, ktorý bude hraničiť s postupom *contra legem*. Predmetné ustanovenie zákona o voľbách sa však prioritne orientuje na voličov – jednotlivcov, ktorí sú zdravotne hendikepovaní. Nie je vôbec neakceptovateľné, ak sa v sociálnych zariadeniach, v ktorých je umiestnených podstatne viac takýchto jednotlivcov, vyvinie prax posúvajúca inštitút splnomocnenia žiadateľa do polohy neformálneho ústneho súhlasu klienta so zaužívanou ponukou voliť do prenosnej volebnej schránky.

Ústavný súd nemohol apriórne uzavrieť, že komunikácia voliča s jeho asistentom v podobe, aká bola uvedená sťažovateľom, znamená nedovolené prerušenie ústavou i zákonom chránenej línie medzi vôľou voliča a jej formálnym prejavom úpravou hlasovacieho lístka. Prejavom vôle voliča hlasujúceho v podmienkach regulovaných v § 32 zákona o voľbách môže byť aj výzva asistentovi, aby „*zakrúžkoval tak, ako sa ráno dohodli*“, prípadne aby „*zakrúžkoval kandidáta tak, ako to on uzná za vhodné*“. Obe uvedené možnosti sú prejavom vôle voliča, ktorý sa stotožňuje s vôľou asistenta do tej miery, že sa z hľadiska právneho stáva jeho vlastnou vôľou. Napokon, vzhľadom na to, že pri hlasovaní podľa § 32 zákona o voľbách je nevyhnutná istá viac či menej intenzívna súčinnosť voliča a asistenta, nemožno očakávať, že takéto hlasovanie prebehne bez akejkoľvek komunikácie.

Ústavný súd uznesením z 18. februára 2015 sťažnosť sťažovateľa zamietol.

1.4.7 PL. ÚS 34/2014 – obec Čebovce (sudkyňa spravodajkyňa: Ľudmila Gajdošíková)

Ústavnému súdu bola doručená sťažnosť sťažovateľa pre neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce Čebovce konaných 15. novembra 2014. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol kandidátom na starostu obce Čebovce s poradovým č. 3, vo voľbách získal 181 hlasov. Sťažnosť smeruje proti kandidátovi H. T., ktorý bol s počtom hlasov 182 zvolený za starostu obce Čebovce. Sťažovateľ namietal nesprávny postup miestnej volebnej komisie pri posudzovaní platnosti hlasovacích lístkov, zákonnosť sčítavania hlasov po skončení hlasovania, neoprávnený zásah do zápisnice a porušenie volebného moratória.

K posudzovaniu platnosti hlasovacích lístkov miestnou volebnou komisiou

V prípade sťažovateľom menovaných dvoch hlasovacích lístkov bolo nepochybné, že hlasovací lístok pre sťažovateľa nebol označený zákonom predpokladaným spôsobom – zakrúžkovaním poradového čísla sťažovateľa. Ústavný súd konštatoval, že zakrúžkovanie výlučne veku sťažovateľa nie je prejavom vôle voliča v zmysle § 31 ods. 4 zákona o voľbách, preto takto upravený hlasovací lístok nemožno považovať za platný. Pokiaľ ide o druhý hlasovací lístok – volič prejavil svoju vôľu zakrúžkovaním poradového čísla odporcu ako kandidáta na starostu, teda svoju vôľu prejavil spôsobom, ktorý predpokladá § 31 ods. 4 zákona o voľbách. K zákonom predpokladanému spôsobu prejavu vôle pripojil volič dodatočné označenie hlasovacieho lístka – zakrúžkoval vek odporcu. Z § 38 ods. 3 zákona o voľbách vyplýva, že dodatočná úprava hlasovacieho lístka, ktorý je označený spôsobom podľa § 31 ods. 4, spočívajúca v prečiarknutí mena kandidáta, prípadne v dopísaní iných mien, nespôsobuje neplatnosť tohto hlasovacieho lístka.

K neoprávnenému zásahu do zápisnice miestnej volebnej komisie

Z tlačiva „Zápisnica miestnej volebnej komisie o výsledku volieb v obci do obecného zastupiteľstva a starostu obce“ vyplýva, že neobsahuje miesto na vyplnenie počtu neplatných hlasovacích lístkov. Primárne preto nebola možnosť uvedený údaj do zápisnice zapísať. Ústavný súd uviedol, že zákon o voľbách výslovne neustanovuje, ako má príslušná volebná komisia postupovať pri disproporcii v počte hlasovacích lístkov zistenej po ich vybratí z obálok alebo pri uvádzaní počtu neplatných hlasovacích lístkov. Miestna volebná komisia zrejme postupovala podľa pokynu obvodnej volebnej komisie, ktorá prijala uvedenú zápisnicu bez toho, aby trvala na výslovnom uvedení tejto skutočnosti v zápisnici, prípadne v jej prílohe. Ústavný súd preto uzavrel, že uvedená skutočnosť nepredstavovala v konkrétnych okolnostiach porušenie zákona o voľbách.

K porušeniu volebného moratória

Vzhľadom na to, že prístup verejnosti na sociálnu sieť Facebook je viazaný na registráciu prostredníctvom e-mailu s uvedením mena a hesla, t. j. je určitým spôsobom obmedzený, nemožno informácie uverejnené na sociálnej sieti Facebook považovať za také, ktoré by dosahovali rozsahom svojho rozšírenia medzi verejnosťou intenzitu porušenia § 30 ods. 11 zákona o voľbách.

Ústavný súd uznesením z 18. februára 2015 sťažnosť sťažovateľa zamietol.

1.5 Rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky prijaté v konaniach o zjednotení právnych názorov podľa § 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov

1.5.1 PLz. ÚS 2/2015 (sudca spravodajca: Ladislav Orosz)

Z hľadiska podstaty a obsahu základného práva na zákonného sudcu garantovaného čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je akceptovateľné a udržateľné také prerozdelenie už pridelenej veci, t. j. veci už skôr pridelenej tak sudcovi spravodajcovi a súčasne aj ostatným členom senátu všeobecného súdu ako zákonným sudcom, podľa ktorého bude vec pridelená novému senátu toho istého všeobecného súdu, ktorého členom je sudca, ktorému vec bola pôvodne pridelená ako sudcovi spravodajcovi, avšak ostatní členovia nového senátu sa zmenili v súlade s rozvrhom práce príslušného všeobecného súdu.

1.5.2 PLz. ÚS 3/2015 (sudkyňa spravodajkyňa: Marianna Mochnáčová)

Rešpektujúc princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím, zohľadňujúc princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako i výnimočnosť mimoriadneho dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku podávaného generálnym prokurátorom Slovenskej republiky je jeho prípustnosť v civilnom konaní akceptovateľná za podmienky vyčerpania všetkých zákonom dovolených riadnych, ako aj mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré mal účastník konania k dispozícii a ktoré mohol účinne využiť na ochranu svojich práv a oprávnených záujmov.

1.5.3 PLz. ÚS 4/2015 (sudca spravodajca: Sergej Kohut)

Odsúdenému, ktorému bol uložený peňažný trest a ktorý tento uložený peňažný trest vykonal zaplatením sumy peňažného trestu, nemožno odoprieť právo podať dovolanie len z dôvodu, že jeho odsúdenie bolo zahladené, keďže by tým neprimeraným spôsobom a v rozpore s podstatou a účelom inštitútu dovolania došlo k obmedzeniu prístupu odsúdeného k súdnej ochrane, čím by sa zasiahlo do podstaty a zmyslu základného práva na súdnu ochranu.

1.5.4 PLz. ÚS 5/2015 (sudca spravodajca: Lajos Mészáros)

Ústavný súd Slovenskej republiky nemá právomoc rozhodovať o sťažnostiach proti postupu alebo rozhodnutiam rozhodcovských súdov.

PROJEKT

1. EFEKTÍVNOSŤ VÝKONU ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY PRIJATÝCH V KONANÍ O SŤAŽNOSTIACH FYZICKÝCH OSÔB A PRÁVNICKÝCH OSÔB V KAUZÁLNEJ SÚVISLOSTI S PRINCÍPOM PREZUMPCIE ZAVINENÉHO KONANIA ŠTÁTU

Ústavný súd od začiatku roku 2009 realizuje projekt, ktorého cieľom je:

- zabrániť opätovnému vzniku zbytočných prieťahov v občianskom súdnom konaní a trestnom konaní s osobitným dôrazom na monitorovanie tzv. opakovaných a extrémnych prieťahov (časť A),
- efektívnejšie realizovať výkon rozhodnutí ústavného súdu (časť B),
- koordinovaným postupom so zainteresovanými subjektmi zabezpečiť precíznejšiu riadiacu a kontrolnú činnosť na všeobecných súdoch v konkrétnych prípadoch,
- po splnení podmienok iniciovať disciplinárnu zodpovednosť sudcov (prokurátorov, vyšetrovateľov),
- napomáhať predchádzaniu uplatňovania právnej zodpovednosti proti Slovenskej republike v konaní pred Európskym súdom pre ľudské práva z dôvodu porušenia ľudských práv a základných slobôd sťažovateľov.

Podrobnosti týkajúce sa projektu (prehľady, tabuľky a dosiahnuté výsledky), ako aj vyhodnotenie jeho efektívnosti sú dostupné na webovom sídle ústavného súdu www.ustavnyjud.sk v časti **Predsedníčka Ústavného súdu Slovenskej republiky – Projekt**.

Dĺžka trvania projektu: **I. etapa: roky 2009 – 2013**
 II. etapa: roky 2014 – 2017

1.1 REŠERŠ A

Zhodnotenie účinnosti a efektívnosti výkonu rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorými vyslovil porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa **čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky** a porušenie práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa **čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd podľa metodiky projektu**

Prehľad nálezov, v ktorých ústavný súd vyslovil porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a porušenie práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru za sledované obdobie rokov 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014 a 2015.

Tabuľka č. 9

Predbežné výsledky projektu od r. 2009 do r. 2015

rok	celkový počet nálezov	z toho skončené k 31. 12. 2015	z toho neskončené k 31. 12. 2015
2009	252	226	26
2010	219	179	40
2011	209	160	49
2012	194	137	57
2013	213	115	98
2014	235	104	131
2015	231	82	149
spolu	1553	1003	550

Zdroj: vlastný

V súvislosti s porušením základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je zarážajúce, že ešte 26 konaní, v ktorých ústavný súd porušenie už označených práv vyslovil v roku 2009, a 40 konaní, v ktorých ústavný súd porušenie už označených práv vyslovil v roku 2010, nebolo ku koncu roku 2015 právoplatne ukončených.

Tabuľka č. 10

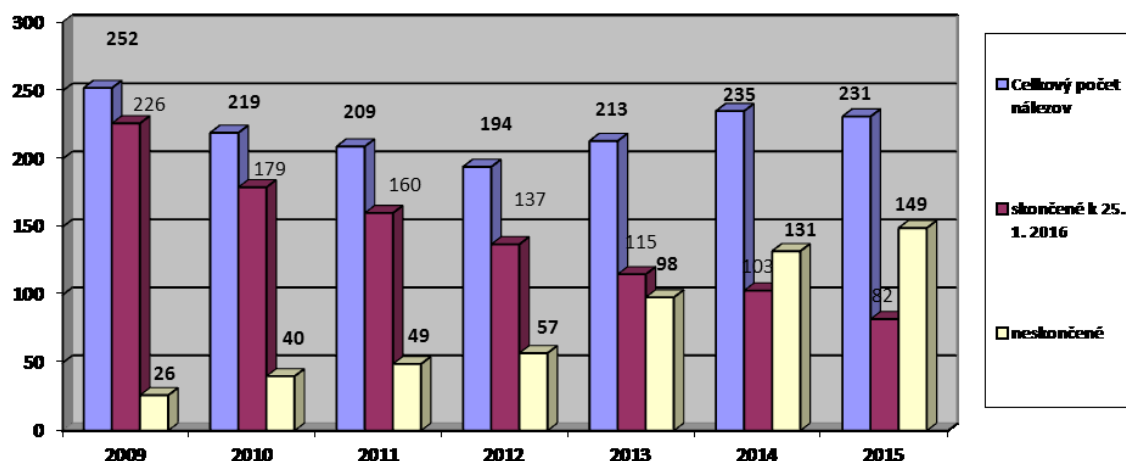
Porovnanie neskončených vecí za rok 2014 a 2015

rok	celkový počet nálezov	z toho neskončené k 31. 12. 2014	z toho neskončené k 31. 12. 2015	skončené za rok 2015
2009	252	37	26	11
2010	219	45	40	5
2011	209	69	49	20
2012	194	83	57	26
2013	213	108	98	10
2014	235	164	131	33
2015	231	-	149	82

Zdroj: vlastný

Ako to vyplýva z porovnania neskončených vecí ku koncu roku 2014 a neskončených vecí ku koncu roka 2015, staršie konania sa súdom darí uzatvárať len postupne. Napríklad za rok 2015 sa vo vzťahu k nálezom z rokov 2009 a 2010 podarilo uzavrieť len 11, resp. len 5 konaní. Je preto dôležité, aby sa všeobecné sudy zamerali práve na tieto konania, keďže hrozí, že účastníci týchto konaní sa budú opätovne obracať na ústavný súd so sťažnosťami na porušenie ich práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Graf č. 8
Prehľad výsledkov projektu od r. 2009 do r. 2015

Zdroj: vlastný

Ústavný súd v rámci projektu preveruje aj to, či všeobecné súdy včas vyplatili finančné zadostučenie, ktoré bolo úspešným sťažovateľom nálezmi priznané. Ku koncu roka 2015 ústavný súd zistil, že priznané finančné zadostučenie nebolo sťažovateľom vyplatené v dvoch prípadoch. Uvedené súvisí s tým, že nálezy ústavného súdu boli všeobecným súdom v týchto dvoch prípadoch doručené až koncom roka 2015 a v čase monitorovania (teda k 25. januáru 2016) súdom plynula lehota (dva mesiace od právoplatnosti nálezov) na vyplatenie finančného zadostučenia. Vzhľadom na uvedené je možné uzavrieť, že všeobecné súdy rešpektujú nálezy ústavného súdu a finančné zadostučenie sťažovateľom vyplácajú v rámci na to určenej lehoty.

Tabuľka č. 11
Zoznam konaní, v ktorých sťažovateľom nebolo vyplatené ústavným súdom priznané finančné zadostučenie

p. č.	odporca	sp. zn. odporcu	sp. zn. ústavného súdu
1.	Okresný súd Bardejov	4 C 10/2011 (7 C 697/96)	I. ÚS 235/2015 (nález z 18. novembra 2015)
2.	Okresný súd Košice I	12 C 171/06	IV. ÚS 123/2014 (nález z 22. októbra 2015)

Zdroj: vlastný

1.2 EXTRÉMNE A OPAKOVANÉ PRIEŤAHY

Ústavný súd venuje v rámci **projektu** osobitnú pozornosť kategórii tzv. **extrémnych** prieťahov a tiež tzv. **opakovaných** prieťahov.

Ústavný súd sa týmto projektom priblížil cieľu, ktorý sleduje Európska komisia pre efektívnosť súdnictva – CEPEJ, najmä jeho novému nástroju „**Porovnávacieho prehľadu súdnictva v Európskej únii**“, ktorý je zameraný najmä na dĺžku súdneho konania v členských štátoch, monitorovanie a hodnotenie kvality súdnictva a na vnímanie nezávislosti súdnych systémov.

Extrémne prietahy

Tabuľka č. 12

Prehľad nálezov, v ktorých ústavný súd vyslovil porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru – konania dlhšie ako 15 rokov

p. č.	odporca	sp. zn. odporcu	sp. zn. ÚS SR	sudca, ktorému je vec pridelená ³	rok začatia konania/dĺžka konania
1.	Najvyšší súd Slovenskej republiky Krajský súd v Bratislave	2 Obo 337/2005, 1 ObdoV 62/2007, 1 Obo 170/2010, 1 ObdoV 20/2011, 2 Obo 4/2013 a 2 Obo 26/2014 60 Cb 23/1997	III. ÚS 43/2015	JUDr. J. Glončáková	1995/ 20 rokov
2.	Krajský súd v Nitre	18 Cb 31/98	I. ÚS 356/2014	JUDr. Bzdúšek	1998/ 17 rokov
3.	Okresný súd Bardejov	4 C 10/2011 (7 C 697/96)	I. ÚS 235/2015	JUDr. M. Kirnág	1996/ 19 rokov
4.	Okresný súd Bratislava I	10 C 159/93	II. ÚS 191/2014	JUDr. D. Káčerová	1993/ 22 rokov
5.	Okresný súd Bratislava I	8 C 60/97	II. ÚS 187/2014	JUDr. O. Doláková	1997/ 18 rokov
6.	Okresný súd Bratislava I	9 C 91/80	II. ÚS 834/2014	JUDr. V. Hadrbulcová	1980/ 35 rokov
7.	Okresný súd Bratislava II	9 C 53/97	I. ÚS 780/2014	Mgr. Z. Gašpírová	1997/ 18 rokov
8.	Okresný súd Bratislava II	18 C 199/98	III. ÚS 720/2014	JUDr. P. Priečinská	1998/ 17 rokov
9.	Okresný súd Bratislava III	V-29 C 33/96	III. ÚS 578/2014	JUDr. M. Kurinec	1996/ 19 rokov
10.	Okresný súd Čadca	14 Cb 108/96	II. ÚS 189/2015	JUDr. A. Hozáková	1996/ 19 rokov
11.	Okresný súd Čadca	14 C 94/2010	II. ÚS 872/2014	Mgr. A. Jančulová	1987/ 28 rokov
12.	Okresný súd Dolný Kubín	8 C 79/95	II. ÚS 510/2014	JUDr. B. Stašíková	1995/ 20 rokov
13.	Okresný súd Dunajská Streda	9 C 158/96	II. ÚS 397/2014	JUDr. A. Vörösová	1996/ 19 rokov
14.	Okresný súd Košice I	14 C 936/00	II. ÚS 144/2015	JUDr. Z. Kudlovská	1997/ 18 rokov
15.	Okresný súd Košice I	17 C 34/98	I. ÚS 155/2015	JUDr. Mazúrová	1998/ 17 rokov
16.	Okresný súd Košice II	13 C 849/94	II. ÚS 47/2015	JUDr. Géciová	1994/ 21 rokov
17.	Okresný súd Košice II	19 C 508/95	II. ÚS 169/2015	Mgr. Petrovič	1995/ 20 rokov
18.	Okresný súd Košice II	18 C 220/93	II. ÚS 35/2015	JUDr. Kolesár	1992/ 23 rokov
19.	Okresný súd Košice-okolie	17 C 1/2013	III. ÚS 704/2014	JUDr. Adamčíková	1991/ 24 rokov
20.	Okresný súd Nitra	17 C 163/08	III. ÚS 10/2015	Mgr. D. Mesárošová	1998/ 17 rokov
21.	Okresný súd Nové Zámky	16 Er 3072/00	II. ÚS 385/2015	JUDr. M. Nagyová	2000/ 15 rokov
22.	Okresný súd Piešťany	4 C 155/08	III. ÚS 327/2015	Mgr. V. Zimányi	1999/ 16 rokov
23.	Okresný súd Trenčín	5 C 176/00	III. ÚS 27/2015	Mgr. P. Hvizdoš	2000/ 15 rokov
24.	Okresný súd Žilina	13 C 486/92	I. ÚS 386/2015	JUDr. B. Svediaková	1992/ 23 rokov
25.	Okresný súd Žilina	13 C 486/92	III. ÚS 690/2014	JUDr. B. Svediaková	1992/ 23 rokov
26.	Okresný súd Žilina	25 C 381/07	II. ÚS 751/2014	JUDr. J. Scholtzová	1999/ 16 rokov
27.	Okresný súd Žilina	7 C 1399/98	II. ÚS 572/2014	JUDr. J. Rybárik	1998/ 17 rokov

Zdroj: vlastný

Poznámka:³ Sudca uvedený pri jednotlivých konaniach súdov je zákonný sudca, ktorý vo veci konal ako posledný v poradí.

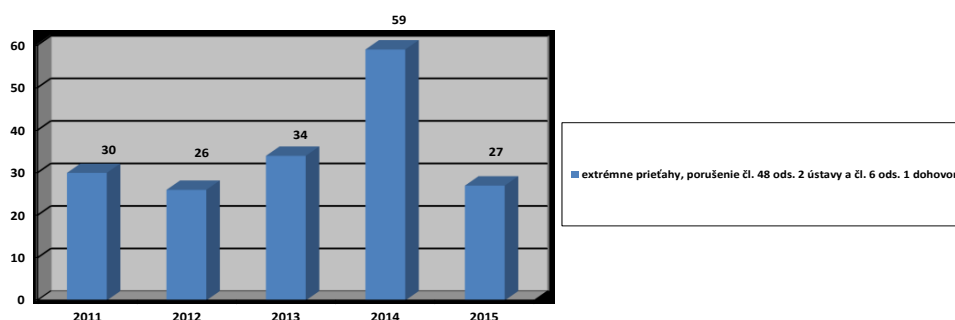
Porovnanie rokov 2011 – 2015

Ústavný súd konštatoval extrémny prieťah a porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru:

- v roku 2011 – v 30 nálezoch,
- v roku 2012 – v 26 nálezoch,
- v roku 2013 – v 34 nálezoch,
- v roku 2014 – v 59 nálezoch,
- v roku 2015 – v 27 nálezoch.

Graf č. 9

Prehľad počtu rozhodnutí, v ktorých ústavný súd vyslovil porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru – konanie dlhšie ako 15 rokov (roky 2011 – 2015)

Zdroj: vlastný

Ústavný súd každoročne rozhodne o porušení základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v súvislosti s extrémnymi prieťahmi takmer v troch desiatkach konaní. Tieto konania sa však napriek nálezom ústavného súdu a príkazu všeobecným súdom konať vo veci bez zbytočných prieťahov darí uzatvárať len postupne. Extrémne prieťahy pred všeobecnými súdmi naďalej predstavujú jeden z vážnych problémov slovenského súdnictva.

Opakované prieťahy

Tabuľka č. 13

Prehľad nálezov, v ktorých ústavný súd vyslovil porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru – opakované prieťahy

p. č.	odporca	sp. zn. odporcu	súdca všeobecného súdu, ktorému je vec pridelená ⁴	sp. zn. ústavného súdu	predchádzajúca sp. zn. ústavného súdu	rok začatia konania pred všeobecnými súdmi – dĺžka konania
1.	Okresný súd Bratislava I	18 C 377/04	Mgr. M. Plavčáková	II. ÚS 239/2015	III. ÚS 332/2010	2004/ 11 rokov
2.	Okresný súd Bratislava II	18 C 199/98	JUDr. P. Priečinská	III. ÚS 720/2014	II. ÚS 214/2013	1998/ 17 rokov
3.	Okresný súd Bratislava II	9 C 50/08	JUDr. P. Priečinská	III. ÚS 84/2015	II. ÚS 327/2011	2008/ 7 rokov
4.	Okresný súd Čadca	14 C 94/2010	Mgr. A. Jančulová	II. ÚS 872/2014	III. ÚS 542/2011	1987/ 28 rokov
5.	Okresný súd Košice I	40 C 145/07	JUDr. Veľká	III. ÚS 708/2014	IV. ÚS 502/2011	2003/ 12 rokov
6.	Okresný súd Nové Zámky	6 C 129/04	JUDr. R. Záhorák	II. ÚS 854/2014	III. ÚS 383/2012	2004/ 11 rokov
7.	Okresný súd Trenčín	14 C 22/01	Mgr. L. Kvasnicová	I. ÚS 481/2014	I. ÚS 370/08	2001/ 14 rokov
8.	Okresný súd Trnava	28 P 2/07	JUDr. I. Malý	I. ÚS 49/2015	IV. ÚS 56/08	2007/ 8 rokov
9.	Okresný súd Žilina	16 C 156/08	Mgr. D. Chamula	II. ÚS 5/2015	II. ÚS 215/2013	2008/ 7 rokov
10.	Okresný súd Žilina	8 C 15/08	Mgr. D. Chamula	I. ÚS 91/2015	IV. ÚS 118/2013	2004/ 11 rokov

Zdroj: vlastný

Poznámka:

⁴ Sudca uvedený pri jednotlivých konaniach súdov je zákonný sudca, ktorý vo veci konal ako posledný v poradí.

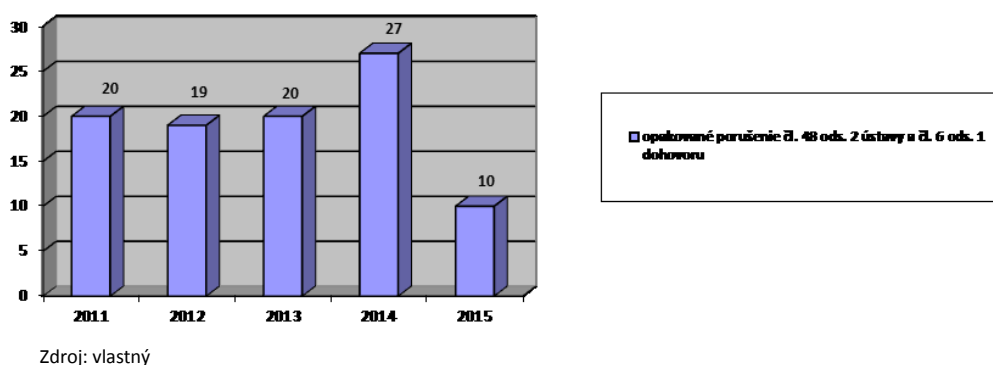
Porovnanie rokov 2011 – 2015

Ústavný súd konštatoval opakované porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru:

- v roku 2011 – v 20 nálezoch,
- v roku 2012 – v 19 nálezoch,
- v roku 2013 – v 20 nálezoch,
- v roku 2014 – v 27 nálezoch,
- v roku 2015 – v 10 nálezoch.

Graf č. 10

Prehľad počtu rozhodnutí, v ktorých ústavný súd konštatoval opakované porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (roky 2011 – 2015)

Podobne ako v prípade extrémnych prieťahov aj opakované prieťahy predstavujú nanajvýš aktuálny problém. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na to, že celková výška odškodnenia, ktoré musí Slovenská republika každoročne sťažovateľom v súvislosti s prieťahmi vyplatiť, sa pohybuje v stotisícoch eur. Napríklad len za rok 2015 je to celkovo 666 603,07 €.

V súvislosti s extrémnymi a opakovanými prieťahmi je potrebné doplniť, že na všeobecných súdoch existuje viacero konaní, v ktorých ústavný súd nálezmi konštatoval extrémne aj opakované prieťahy (tabuľka č. 14). Právoplatné skončenie týchto konaní by malo byť pre všeobecné súdy absolútnou prioritou.

Tabuľka č. 14

Prehľad konaní, v ktorých boli konštatované opakované a extrémne prieťahy

p. č.	odporca	sp. zn. odporcu	súdca všeobecného súdu, ktorému je vec pridelená ⁴	sp. zn. ústavného súdu	predchádzajúca sp. zn. ústavného súdu	rok začatia konania pred všeobecnými súdmi – dĺžka konania
1.	Krajský súd v Košiciach	13 Cb 767/00	JUDr. Kočišová	IV. ÚS 305/2010	I. ÚS 255/08	2000/ 15 rokov
2.	Okresný súd Bratislava IV	9 C 104/99	JUDr. Poláková	II. ÚS 274/2012	I. ÚS 148/02	1999/ 16 rokov
3.	Okresný súd Bratislava IV	6 C 526/96	JUDr. M. Jančovič	IV. ÚS 334/2012	I. ÚS 117/09	1996/ 19 rokov
4.	Okresný súd Čadca	6 C 1645/99	JUDr. Ľ. Krišťáková	II. ÚS 623/2013	I. ÚS 7/2011	1999/ 16 rokov
5.	Okresný súd Čadca	4 D 765/85	Mgr. A. Kubjatková	III. ÚS 555/2013	I. ÚS 232/09	1985/ 30 rokov
6.	Okresný súd Čadca	8 C 917/98	JUDr. Ľ. Krišťáková	II. ÚS 490/2014	I. ÚS 327/09	1998/ 17 rokov
7.	Okresný súd Čadca	8 C 1079/99	JUDr. Krišťáková	I. ÚS 641/2014	II. ÚS 169/2011	1999/ 16 rokov
8.	Okresný súd Galanta	15 C 15/2012	JUDr. D. Ilavský	II. ÚS 157/2014	I. ÚS 126/08 I. ÚS 69/03	1996/ 19 rokov
9.	Okresný súd Košice I	10 C 950/99	JUDr. Vekrbauerová	III. ÚS 220/09	III. ÚS 214/06	1999/ 16 rokov
10.	Okresný súd Košice I	15 C 258/94	JUDr. M. Dublej	II. ÚS 368/2013	IV. ÚS 187/07	1994/ 21 rokov

11.	Okresný súd Košice II	29 C 34/97	JUDr. Mičková	II. ÚS 335/2011	II. ÚS 8/05 IV. ÚS 37/05 IV. ÚS 300/04	1997/ 18 rokov
12.	Okresný súd Košice II	19 C 1375/99	JUDr. Karas	IV. ÚS 394/2011	IV. ÚS 148/03	1999/ 16 rokov
13.	Okresný súd Košice II	19 C 10/2011	JUDr. M. Kolesár	I. ÚS 345/2014	II. ÚS 135/06	1997/ 18 rokov
14.	Okresný súd Košice II	29 C 34/97	JUDr. Mičková	IV. ÚS 216/2014	II. ÚS 335/2011	1997/ 18 rokov
15.	Okresný súd Námestovo	3 C 285/08	Mgr. V. Mikulášová	III. ÚS 500/2014	III. ÚS 217/03	1998/ 17 rokov
16.	Okresný súd Pezinok	5 C 8/08	JUDr. M. Štiglicová	III. ÚS 362/2014	III. ÚS 33/2012	1999/ 16 rokov
17.	Okresný súd Prešov	17 C 7/2013	JUDr. I. Wildeová	IV. ÚS 289/2014	I. ÚS 74/04	1996/ 19 rokov
18.	Okresný súd Trenčín	18 D 6174/93	JUDr. F. Berec	II. ÚS 324/2013	I. ÚS 403/2011 I. ÚS 321/2010	1993/ 22 rokov
19.	Okresný súd Žilina	16 C 127/94	JUDr. G. Tučková	III. ÚS 383/08	I. ÚS 159/03	1994/ 21 rokov

Zdroj: vlastný

1.3 REŠERŠ B

Zhodnotenie účinnosti a efektívnosti výkonu rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorými vyslovil porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd podľa metodiky projektu

Prehľad nálezov, v ktorých ústavný súd vyslovil porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru za sledované obdobie rokov 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014 a 2015

Tabuľka č. 15

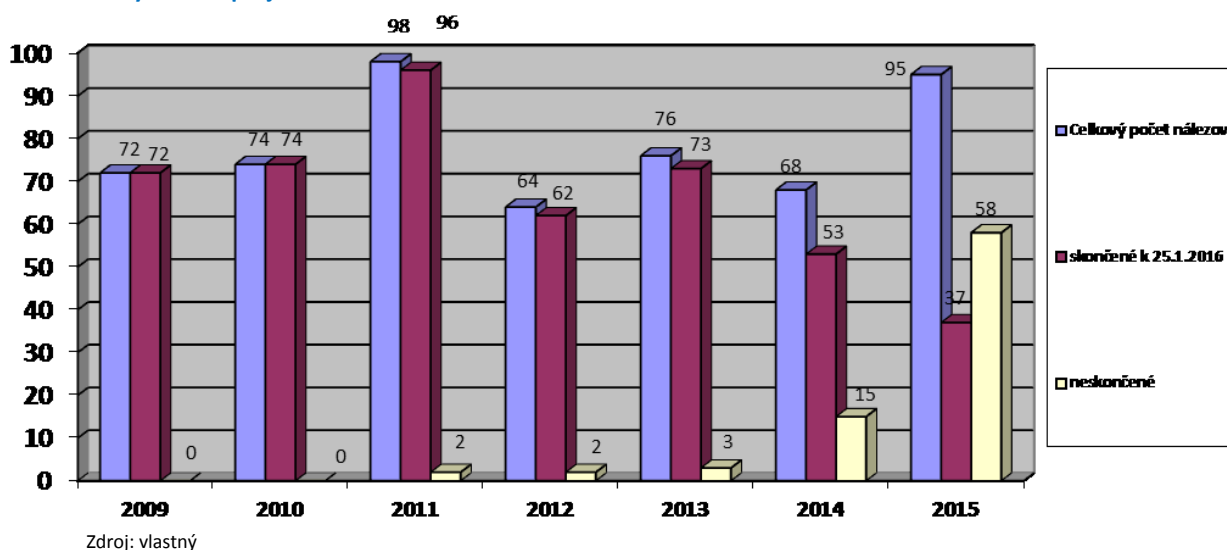
Priebežné výsledky projektu od r. 2009 do roku 2015

rok	celkový počet nálezov	skončené k 31. 12. 2015	z toho neskončené k 31. 12. 2015
2009	72	72	-
2010	74	74	-
2011	98	96	2
2012	64	62	2
2013	76	73	3
2014	68	53	15
2015	95	37	58
spolu	547	467	80

Zdroj: Vlastný

Pri vyhodnocovaní projektu v časti monitorovania nálezov, v ktorých ústavný súd vyslovil porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, je možné konštatovať, že celkový počet nálezov za obdobie posledných štyroch rokov vzrástol. Na druhej strane však všeobecné súdy relatívne rýchlo reagujú na zrušujúce nálezy ústavného súdu a v príslušných konaniach opätovne rozhodujú spravidla do jedného roka.

Graf č. 11
Prehľad výsledkov projektu od r. 2009 do r. 2015

Záver

Projekt predsedníčky ústavného súdu, v rámci ktorého sa monitoruje výkon nálezov ústavného súdu vo vzťahu k porušeniu práv sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a prejednanie veci v primeranej lehote (projekt – časť A) a vo vzťahu k porušeniu práv sťažovateľov na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie (projekt – časť B), sa realizuje už od roku 2008. Medzi jeho ciele patrí predovšetkým napomáhanie skráteniu dĺžky konania na všeobecných súdoch a efektívnejšia realizácia výkonu rozhodnutí ústavného súdu, s čím úzko súvisí aj posilnenie dôvery verejnosti v súdnictvo ako také.

Pri hodnotení výsledkov projektu za rok 2015 je z pohľadu ústavného súdu potrebné poukázať predovšetkým na rastúci počet konaní, v ktorých ústavný súd konštatoval prieťahy a ktoré v čase monitorovania neboli právoplatne skončené (k 25. januáru 2016 celkovo 550 nálezov vo vzťahu k týmto konaniam, bližšie pozri tabuľka č. 9). Medziročne sa teda rozsah monitorovania rozšíril zo 496 nálezov na začiatku roka 2015 na uvedených 550 nálezov na začiatku tohto roka.

Obzvlášť znepokojujúcou skutočnosťou vyplývajúcou z monitorovacej činnosti je vysoký počet neukončených konaní s tzv. extrémnymi prieťahmi (k 25. januáru 2016 celkovo 125 nálezov), teda konaní, ktoré sa pred všeobecnými súdmi začali pred rokom 2000 a aj napriek príkazu ústavného súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov dosiaľ neboli právoplatne skončené. Navyše z výsledkov monitorovania vyplýva, že na všeobecných súdoch je až 19 konaní (tabuľka č. 13), ktoré sa začali pred rokom 2000 (extrémne prieťahy) a v ktorých ústavný súd opakovane (opakované prieťahy) konštatoval porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Právoplatné ukončenie označených konaní by malo byť pre všeobecné súdy absolútnou prioritou.

Pozitívne možno za posledný rok hodnotiť skutočnosť, že celkový počet monitorovaných nálezov v súvislosti s opakovanými prieťahmi sa aj vďaka výstupom z projektu a vďaka prístupu všeobecných súdov medziročne znížil zo 48 na 40 nálezov.

Z výsledkov monitorovania vo vzťahu k porušeniu práv sťažovateľov na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie (projekt – časť B) je zrejmé, že v prípadoch, kde ústavný súd nálezom zrušil rozhodnutie všeobecného súdu a prikázal mu vo veci opätovne konať a rozhodnúť, je reakcia príslušných všeobecných súdov spravidla rýchla – vo väčšine vecí je opätovne rozhodnuté do jedného roka. Z tohto pohľadu je možné výsledky dosiahnuté v tejto časti projektu hodnotiť veľmi pozitívne.

Ústavný súd bude aj v roku 2016 podrobne monitorovať výkon svojich nálezov a prostredníctvom projektu bude opätovne vyvíjať tlak na Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, príslušné okresné a krajské sudy, ako aj na najvyšší súd prostredníctvom ich predsedov na účely právoplatného skončenia a rozhodnutia vo zvyšných sledovaných konaniach.

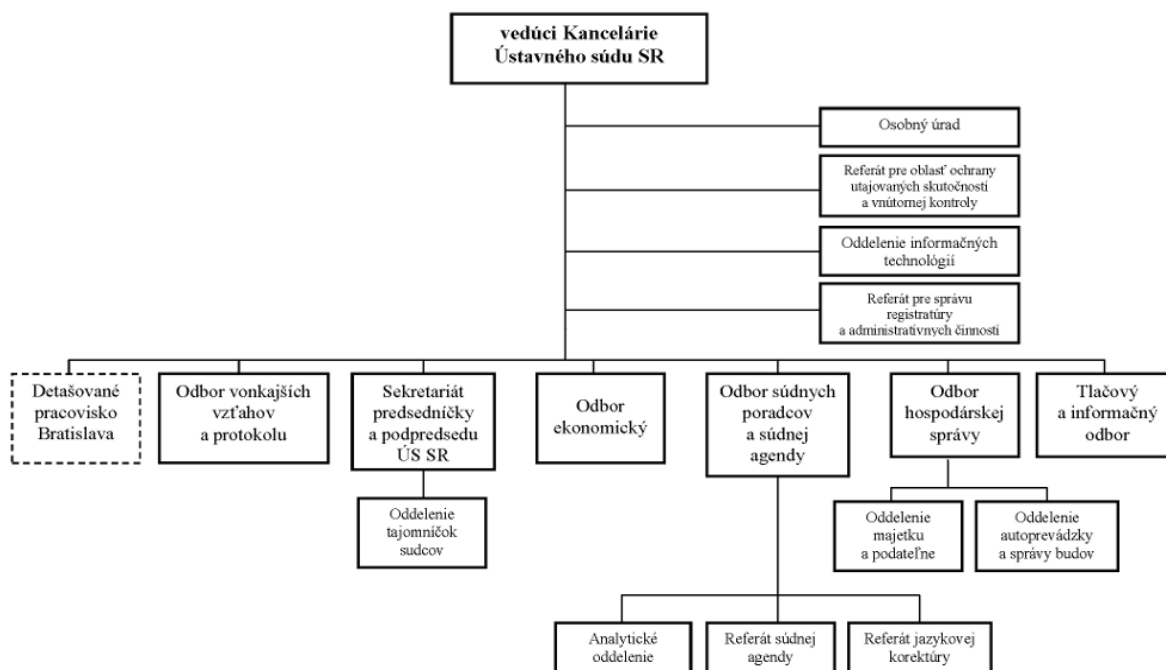
ČINNOSŤ KANCELÁRIE ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Postavenie a úlohy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky upravuje:

- zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov v § 9, § 9a a § 9b,
- zákon č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v § 83 a § 104,
- zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov.

Kancelária Ústavného súdu Slovenskej republiky je v zmysle zákona o ústavnom súde právnická osoba a plní úlohy spojené s organizačným, personálnym, ekonomickým, administratívnym a technickým zabezpečením činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky. Kanceláriu riadi a v jej mene vystupuje vedúci Kancelárie.

1. ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA KANCELÁRIE ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

1.1 Činnosť odboru súdnych poradcov a súdnej agendy a analytického oddelenia

Na rozhodovacej činnosti ústavného súdu sa podieľajú aj zamestnanci odboru súdnych poradcov a súdnej agendy.

Tento odbor zastrešuje súdnych poradcov, analytické oddelenie, referát súdnej agendy a referát jazykovej korektúry.

Súdni poradcovia sa podľa pokynov sudcu a v rozsahu ustanovenom zákonom (najmä § 10 ods. 2 zákona o ústavnom súde) aktívne podieľajú na realizácii procesných úkonov v konaniach pred ústavným súdom.

Vypracovávajú významnú časť podkladov potrebných pre rozhodovanie ústavného súdu, poskytujú odborné právne stanoviská k prerokovávaným veciam. Sudca ústavného súdu môže poradcu poveriť aj vykonaním jednotlivých úkonov, ktoré inak patria sudcovi, a to napríklad výsluchom svedkov, znalcov a obstaraním listín potrebných na rozhodnutie.

Súdni poradcovia sa taktiež podieľajú na príprave podkladov pre výber a publikovanie rozhodnutí ústavného súdu v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Základnou náplňou činnosti **analytického oddelenia** je vypracúvanie odborných podkladov, stanovísk a analýz, ktoré sú potrebné na rozhodovacie činnosť ústavného súdu, ako aj na analýzu právnych problémov, ktoré sa vyskytli v rámci rozhodovacej činnosti ústavného súdu, podľa zadaných požiadaviek sudcov ústavného súdu.

Ide najmä o komparatívne analýzy vyžadujúce vyhľadávanie a preklady cudzojazyčných odborných podkladov, legislatívy a relevantnej judikatúry vybraných štátov, vyhľadávanie a vyhotovovanie prekladov rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva, prípadne iných súdnych orgánov.

Za rok 2015 možno v tomto smere napríklad spomenúť:

- analýzu týkajúcu sa názorov na postavenie a úlohy súdnych rád v právnej vede, ako aj informácií o podobe ich zakotvenia v právnych poriadkoch vybraných európskych krajín pre potreby rozhodovania ústavného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. PL. ÚS 2/2012,
- analýzu k zahraničným právnym úpravám a rozhodovacej praxi medzinárodných súdov v súvislosti s preverovaním predpokladov sudcovskej spôsobilosti v procese prijímania sudcov, ako aj po ich vymenovaní do funkcie pre potreby rozhodovania ústavného súdu o návrhu v konaní vedenom pod sp. zn. PL. ÚS 21/2014 (tzv. previerky sudcov),
- analýzu k legislatíve európskych štátov týkajúcej sa podmienok obmedzovania prevodov poľnohospodárskej pôdy pre potreby rozhodovania ústavného súdu o návrhu v konaní vedenom pod sp. zn. PL. ÚS 20/2014,
- analýzu k medzinárodnoprávnej úprave a judikatúre týkajúcej sa problematiky nútenej práce pre potreby rozhodovania ústavného súdu o návrhu v konaniach vedených pod sp. zn. PL. ÚS 8/2014 a Rvp 73/2014,
- analýzu k zahraničným právnym úpravám týkajúcim sa predpokladov na výkon funkcie v orgánoch samosprávy a vzdelanostného volebného cenzu pre potreby konania vedeného pod sp. zn. PL. ÚS 18/2014,
- analýzu judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúcu sa Slovenskej republiky v prípadoch, kde na vnútroštátnej úrovni rozhodoval aj ústavný súd.

Analytické oddelenie vypracováva na základe požiadavky sudcov ústavného súdu aj právne analýzy v prípadoch zistenej rozbiehajúcej sa judikatúry ústavného súdu.

Vypracováva taktiež štatistiky a analýzy týkajúce sa špecifických oblastí rozhodovacej činnosti ústavného súdu (napr. pokiaľ ide o volebné veci).

Na pravidelnej mesačnej báze vypracováva prehľady rozhodovacej činnosti ústavného súdu (všetkých náleзов a vybraných uznesení za daný kalendárny mesiac), ktoré sú následne publikované na webovej stránke ústavného súdu (konkrétne: www.ustavnysud.sk v časti Prehľady rozhodnutí).

Cieľom je sprístupnenie informácií o rozhodovacej činnosti ústavného súdu v podobe, ktorá je v maximálnej miere zrozumiteľná nielen odbornej právnickej, ale aj laickej verejnosti.

Prehľady tvoria analýzy rozhodnutí, ktoré obsahujú tieto údaje:

- druh konania pred ústavným súdom,
- druh rozhodnutia,
- spôsob vybavenia, dátum rozhodnutia,
- dotknuté články ústavy, ústavných zákonov, zákonov a medzinárodných zmlúv,
- meno sudcu spravodajcu, ktorý vec pripravoval na rozhodnutie v pléne alebo v senáte,
- stručný popis skutkového stavu a základné fakty návrhu alebo sťažnosti,
- dôvody rozhodnutia.

V spolupráci s redakciou časopisu Justičná revue analytické oddelenie pravidelne publikuje spracované vybrané rozhodnutia ústavného súdu.

Vyhotovuje taktiež preklady vybraných rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva do slovenského jazyka, ktoré sú následne publikované na webovej stránke a na intranete ústavného súdu.

Vypracováva odpovede na listy obsahujúce odborné otázky či dotazníky od zahraničných subjektov týkajúce sa napríklad legislatívy Slovenskej republiky, judikatúry ústavného súdu, vzťahu rozhodovacej činnosti ústavného súdu a rozhodovacej činnosti iných súdnych orgánov (Európskeho súdu pre ľudské práva, Súdneho dvora Európskej únie) atď.

Podieľa sa na výmene informácií medzi ústavným súdom a Kanceláriou zástupcu Slovenskej republiky pred Európskym súdom pre ľudské práva.

Zúčastňuje sa na spravovaní časti webovej stránky ústavného súdu (časť „Analytické prehľady vybraných rozhodnutí“), kde sa nachádzajú vybrané rozhodnutia ústavného súdu, ako aj iných ústavných súdov a Európskeho súdu pre ľudské práva spracované analytickým oddelením.

Zamestnanci analytického oddelenia tiež spolupracujú s Kanceláriou ústavného súdu pri administratívnom vybavovaní vecí, ktoré si vyžadujú podrobnejší právny rozbor, prípadne aj pri spracovaní dokumentov s právnym obsahom.

V prípade náročnejších vecí poskytujú zodpovedným zamestnancom konzultácie pri vybavovaní žiadostí o poskytnutie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám.

V priebehu roka 2015 sa zamestnanci analytického oddelenia podieľali na dokončení nového informačného systému ústavného súdu v rámci projektu Elektronizácia služieb Ústavného súdu Slovenskej republiky (OPIS I).

Neoddeliteľnou súčasťou odboru súdnych poradcov a súdnej agendy sú aj referáty súdnej agendy a jazykovej korektúry. Referát súdnej agendy zabezpečuje vedenie súdnych registrov ústavného súdu. Referát jazykovej korektúry sa podieľa na formálnej jazykovej úprave rozhodnutí ústavného súdu a zároveň sa ako gestorský útvar Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky v rozhodujúcej miere podieľa na príprave tlače a vydaní Zbierky náleзов a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky.

1.2 Činnosť odboru vonkajších vzťahov a protokolu

Odbor vonkajších vzťahov a protokolu bol v jeho súčasnej podobe vytvorený v roku 2012.

Hlavným okruhom činnosti odboru je organizačné a administratívne zabezpečovanie prípravy a priebehu protokolárnych vnútroštátnych a zahraničných aktivít Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Tieto aktivity sú zamerané najmä na rozvíjanie bilaterálnych vzťahov so zahraničnými ústavnými súdmi, na činnosť v rámci členstva v Európskej komisii pre demokraciu prostredníctvom práva, ako aj členstva v Konferencii európskych ústavných súdov a Svetovej konferencii ústavného súdnictva, na spoluprácu s európskymi súdnymi inštitúciami, organizovanie medzinárodných vedeckých konferencií a účasť na medzinárodných vedeckých konferenciách.

Pri nadväzovaní nových bilaterálnych vzťahov so zahraničnými ústavnými súdmi odbor nadviaže kontakt s daným súdom prostredníctvom slovenského zastupiteľského úradu v príslušnej krajine. Činnosť odboru pri zabezpečovaní vzájomných pracovných stretnutí sudcov a predstaviteľov zahraničných ústavných súdov na Ústavnom súde Slovenskej republiky spočíva vo vypracovaní pozývacieho listu v slovenskom a príslušnom cudzom jazyku a vedení ďalšej cudzojazyčnej listovej či mailovej korešpondencie nutnej na zosúladenie vzájomných požiadaviek a poskytnutie informácií týkajúcich sa termínu stretnutia, dopravy, ubytovania, programu návštevy a tém pracovného rokovania. Odbor organizačne zabezpečuje celý priebeh návštevy, je zodpovedný za výber zodpovedajúceho ubytovania, rokovacích priestorov, menu a detailné naplánovanie a zabezpečenie rámcového programu zameraného na oboznámenie hostí s prírodným a kultúrnym dedičstvom Slovenska, za grafické spracovanie a tlač programu, informačného materiálu o hostujúcom i domácom ústavnom súde a podkladového materiálu na rokovania. V tejto súvislosti predkladá ekonomickému odboru požiadavky na vystavenie objednávok na príslušné služby a súvisiace realizačné listy a následne uskutočňuje kontrolu došlých faktúr za poskytnuté služby.

Podobne organizačne zabezpečuje aj medzinárodné konferencie pri príležitosti okrúhlych výročí ústavného súdu a v tejto súvislosti aj tlač zborníkov z týchto konferencií.

Ústavný súd Slovenskej republiky v spolupráci s Právnickou fakultou Univerzity Pavla Jozefa Šafárika založil tradíciu každoročného organizovania tzv. „ústavných dní“ – medzinárodnej vedeckej konferencie, ktorej sa zúčastňujú poprední odborníci z domácej aj zahraničnej právnickej obce a ktorá sa pravidelne koná v priestoroch novej rokovacej sály ústavného súdu. Odbor vonkajších vzťahov a protokolu pri tejto príležitosti v súčinnosti s Právnickou fakultou Univerzity Pavla Jozefa Šafárika spracováva memorandum o spolupráci, pozývacie listy, program konferencie, zabezpečuje ich tlač, ubytovanie účastníkov, catering a dohliada na dodanie príspevkov do zborníka z konferencie.

Odbor organizačne zabezpečuje pravidelnú účasť delegácie Ústavného súdu Slovenskej republiky vedenej jeho predsedníčkou Ivetou Macejkovou na kongresoch Konferencie európskych ústavných súdov a Svetovej konferencie ústavného súdnictva. V tejto súvislosti je zodpovedný za zaslanie prihlášok, zabezpečenie leteniek, listovú korešpondenciu i mailovú komunikáciu s organizátormi a koordinátormi kongresu, preklad tejto korešpondencie, ako aj programu kongresu a ďalších súvisiacich materiálov do slovenského jazyka. Vypracováva podkladový materiál zahŕňajúci informácie o kongrese, programe, tematickom zameraní kongresu, ako aj o krajine, v ktorej sa koná. Zároveň je zodpovedný za nadviazanie kontaktu s príslušným slovenským zastupiteľstvom krajiny, v ktorej sa kongres koná, s cieľom informovania ho o návšteve predsedníčky a delegácie ústavného súdu v danej krajine a prípadného zosúladenia programu kongresu so zastupiteľstvom zamýšľaným sprievodným programom zameraným na stretnutie predsedníčky s predstaviteľmi zastupiteľstva. S členstvom ústavného súdu v týchto združeniach a jeho účasťou na ich kongresoch súvisí aj požiadavka vypracovania a zaslania národnej správy, ktorá tvorí súčasť obsahu zborníka z kongresu. Odbor zabezpečuje jej spracovanie analytickým oddelením, následne uskutočňuje jej preklad do anglického jazyka vrátane korektúry prekladu anglickým lektorom. Zodpovedá za

včasné zaslanie národnej správy v slovenskom aj anglickom jazyku v predpísanej forme organizátorom kongresu, ako aj príspevku predsedníčky alebo ďalšieho člena delegácie ústavného súdu určeného na prednesenie na kongrese alebo na jeho uverejnenie v zborníku z kongresu vrátane prekladu do príslušného rokovacieho jazyka. Zabezpečuje letenky, ubytovanie, poistenie, ako aj následnú kontrolu faktúr za poskytnuté služby. Spracováva zahraničné cestovné príkazy a podklady pre vyúčtovanie zahraničných služobných ciest.

Obdobná je činnosť odboru pri zabezpečovaní zahraničných pracovných ciest predsedníčky a sudcov ústavného súdu, ako aj ostatných zamestnancov Kancelárie ústavného súdu v rámci bilaterálnych vzťahov so zahraničnými ústavnými súdmi, spolupráce s európskymi súdnymi inštitúciami a účasti na medzinárodných vedeckých konferenciách.

Významná je spolupráca Ústavného súdu Slovenskej republiky s Európskou komisiou pre demokraciu prostredníctvom práva (Benátska komisia). Predsedníčka Ústavného súdu Slovenskej republiky Ivetta Macejková je už deviaty rok jej členkou ako zástupkyňa Slovenskej republiky a striedavo sa so zastupujúcou členkou sudkyňou Janou Baricovou pravidelne zúčastňuje jej zasadnutí v Benátkach. V tejto súvislosti odbor vonkajších vzťahov a protokolu zabezpečuje ubytovanie, objednanie leteniek, spracovávanie cestovných príkazov a realizačných listov, prípravu podkladových materiálov a súvisiacich prekladov, spracovávanie podkladov pre vyúčtovanie zahraničnej pracovnej cesty.

Výsledkom aktívnej činnosti predsedníčky Ivetty Macejkovej v rámci Benátskej komisie je informovanie odbornej verejnosti o aktivitách Benátskej komisie, k čomu prispievajú i preklady stanovísk Benátskej komisie uskutočnené odborom vonkajších vzťahov a protokolu, ich uverejňovanie na webovej stránke ústavného súdu, prípadne ich zasielanie najvyšším ústavným činiteľom.

K činnosti odboru vonkajších vzťahov a protokolu patrí aj vypracovávanie oficiálnej korešpondencie pre styk s najvyššími ústavnými činiteľmi, predstaviteľmi ministerstiev, súdov, vysokých škôl a odbornej právnickej obce v rámci Slovenskej republiky, vypracovávanie cudzojazyčnej korešpondencie pre styk s predstaviteľmi zahraničných ústavných súdov a obdobných inštitúcií, a to najmä vo francúzskom, anglickom a nemeckom jazyku.

Odbor vonkajších vzťahov a protokolu zabezpečuje aj cudzojazyčné preklady podkladových materiálov pre rozhodovaciu činnosť, tlmočenie pri zahraničných návštevách na ústavnom súde a návštevách delegácií ústavného súdu v zahraničí, požiadavky na tlmočenie a preklady písomností súvisiacich s rozhodovacou činnosťou, a to buď zamestnancami odboru vonkajších vzťahov a protokolu, alebo externými prekladateľmi a tlmočníkmi.

Do okruhu činností odboru patrí aj zabezpečovanie diplomatických a služobných pasov predsedníčky a sudcov ústavného súdu a vízovej agendy, ďalej darov a propagačného materiálu a vedenie ich evidencie, príprava plánu zahraničných ciest a konferencií, ročného rozpočtu odboru vonkajších vzťahov a protokolu a príprava podkladov pre záverečný účet Kancelárie ústavného súdu.

Odbor vonkajších vzťahov a protokolu sa zúčastňuje na spravovaní webovej stránky ústavného súdu.

Prehľad aktivít zabezpečovaných odborom vonkajších vzťahov a protokolu v roku 2015

11. – 13. marec 2015

Piešťany

Medzinárodná vedecká konferencia „*Ako právo reaguje na novoty*“ organizovaná Ústavom štátu a práva Slovenskej akadémie vied v Piešťanoch

Téma: Ako právo reaguje na novoty

Účasť: JUDr. Ivetta Macejková, PhD.

20. – 21. marec 2015

Benátky

102. plenárne zasadnutie Európskej komisie pre demokraciu prostredníctvom práva (Benátska komisia) v Benátkach

Účasť: JUDr. Ivetta Macejková, PhD., JUDr. Mária Siegfriedová

25. – 27. máj 2015

Košice

Oficiálna návšteva delegácie Ústavného súdu Čiernej Hory na Ústavnom súde Slovenskej republiky v Košiciach

Témy: Aktuálna rozhodovacia činnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Čiernej Hory

Účasť: delegácia Ústavného súdu Čiernej Hory vedená predsedníčkou Desankou Lopičič, sudcovia Ústavného súdu Slovenskej republiky

18. – 19. jún 2015

Brno

Medzinárodná konferencia „*Európsky konštitucionalizmus v kontexte súdneho dialógu*“ v Brne

Téma: Európsky konštitucionalizmus v kontexte súdneho dialógu

Účasť: JUDr. Ivetta Macejková, PhD.

19. – 21. jún 2015

Benátky

103. plenárne zasadnutie Európskej komisie pre demokraciu prostredníctvom práva (Benátska komisia) v Benátkach

Účasť: JUDr. Jana Baricová

9. – 12. september 2015

Batumi

Prípravná konferencia XVII. kongresu Konferencie európskych ústavných súdov usporiadaná Ústavným súdom Gruzínska v Batumi

Téma: Aplikácia medzinárodných zmlúv ústavnými súdmi a obdobnými orgánmi: výzvy k dialógu

Účasť: JUDr. Marianna Mochnáčová, PhD., JUDr. Mária Siegfriedová

29. september 2015

Košice

Medzinárodná vedecká konferencia „*Sloboda prejavu – IV. ústavné dni*“ organizovaná Ústavným súdom Slovenskej republiky v spolupráci s Právnickou fakultou Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Téma: Sloboda prejavu a jej limity

Účasť: sudcovia a poradcovia Ústavného súdu Slovenskej republiky, významní predstavitelia domácej a zahraničnej právnickej obce

30. september 2015

Košice

Odborný seminár so zástupcami oddelenia výkonu rozsudkov Európskeho súdu pre ľudské práva pri Rade Európy a zástupkyňou Slovenskej republiky pred Európskym súdom pre ľudské práva

Téma: „Výmena pohľadov na implementáciu rozsudkov Európskeho súdu pre ľudské práva“

Účasť: JUDr. Marica Pirošíková, Frédéric Dolt, Lucja Miara, súdni poradcovia Ústavného súdu Slovenskej republiky

2. október 2015

Baku

Medzinárodná konferencia pri príležitosti 20. výročia prijatia Ústavy Azerbajdžanskej republiky „*Ochrana ľudských práv a slobôd ústavným súdom prostredníctvom individuálnych sťažností*“ organizovaná Ústavným súdom Azerbajdžanskej republiky v spolupráci s Benátskou komisiou Rady Európy v Baku

Téma: Ochrana ľudských práv a slobôd ústavným súdom prostredníctvom individuálnych sťažností

Účasť: JUDr. Jana Baricová, JUDr. Mária Siegfriedová

8. – 10. október 2015

Jerevan

Medzinárodná konferencia pri príležitosti 20. výročia prijatia Ústavy Arménskej republiky a 20. výročia založenia Ústavného súdu Arménskej republiky „*Úloha ústavných súdov pri posilňovaní nezávislosti súdnej moci: Doktrínálny prístup a súčasné výzvy*“ organizovaná Ústavným súdom Arménskej republiky v spolupráci s Benátskou komisiou Rady Európy v Jerevane

Téma: Úloha ústavných súdov pri posilňovaní nezávislosti súdnej moci: Doktrínálny prístup a súčasné výzvy

Účasť: JUDr. Ivetta Macejková, PhD., JUDr. Mária Siegfriedová

9. – 10. október 2015

Bratislava

Medzinárodná vedecká konferencia „*Právne a spoločenské nástroje na efektívnejšie a dôveryhodnejšie súdnictvo*“ organizovaná pri príležitosti 105. výročia narodenia prof. JUDr. Štefana Lubyho, DrSc., Fakultou verejnej správy Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Téma: Právne a spoločenské nástroje na efektívnejšie a dôveryhodnejšie súdnictvo

Účasť: JUDr. Jana Baricová, JUDr. Ľudmila Gajdošíková, CSc.

14. – 16. október 2015

České Budějovice

Pracovné stretnutie sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky a sudcov Ústavného súdu Českej republiky organizované Ústavným súdom Českej republiky v Českých Budějoviciach

Téma:

Rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky:

Pl. ÚS 28/13 – platy sudcov

Pl. ÚS 16/14 a Pl. ÚS 19/14 – povinné očkovanie

III. ÚS 2782/14 – náhrada za oneskorenie letu

III. ÚS 1996/13 – Poistovňa Generali

III. ÚS 3844/13 – Facebook

Rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky:

Pl. ÚS 10/2013 – povinné očkovanie

Pl. ÚS 24/2014 – referendum

I. ÚS 397/2013 – Čentíš

Účasť: sudcovia Ústavného súdu Slovenskej republiky a sudcovia Ústavného súdu Českej republiky

5. november 2015

Košice

Medzinárodná vedecká konferencia „*Trestná politika štátu, súčasnosť a perspektívy*“ organizovaná Právnickou fakultou Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Téma: Trestná politika štátu, súčasnosť a perspektívy

Účasť: JUDr. Jana Baricová, JUDr. Ľudmila Gajdošíková, CSc.

19. – 20. november 2015

Brno

XI. ročník medzinárodnej konferencie „*Dni práva 2015*“ organizovanej Právnickou fakultou Masarykovej Univerzity v Brne

Téma: Rovnosť v práve

Účasť: JUDr. Ľudmila Gajdošíková, CSc.

26. november 2015

Brno

Medzinárodná odborná konferencia „*Priama demokracia*“ organizovaná Medzinárodným politologickým ústavom Masarykovej Univerzity v Brne v spolupráci s Právnickou fakultou Masarykovej Univerzity v Brne

Téma: Priama demokracia

Účasť: JUDr. Lajos Mészáros, doc. JUDr. Ladislav Orosz, CSc.

18. – 19. december 2015

Benátky

105. plenárne zasadnutie Európskej komisie pre demokraciu prostredníctvom práva (Benátska komisia) v Benátkach

Účasť: JUDr. Jana Baricová, JUDr. Mária Siegfriedová

**Prehľad stanovísk Európskej komisie pre demokraciu prostredníctvom práva
preložených odborom vonkajších vzťahov a protokolu v roku 2015**

p. č.	názov stanoviska
1.	Stanovisko k implementácii rozsudkov Európskeho súdu pre ľudské práva prijaté Európskou komisiou pre demokraciu prostredníctvom práva (Benátska komisia) na jej 53. plenárnom zasadnutí (Benátky 13. – 14. december 2002) Spr 213/2015, CDL-AD(2002)034
2.	Stanovisko k menovaniu sudcov prijaté Európskou komisiou pre demokraciu prostredníctvom práva (Benátska komisia) na jej 70. plenárnom zasadnutí (Benátky 16. – 17. marec 2007) Spr 531/2015, CDL-AD(2007)028
3.	Správa o vzťahu medzi slobodou prejavu a slobodou náboženstva: otázka regulácie a stíhania rúhania, urážania náboženstva a podnecovania náboženskej neznášanlivosti prijatá Európskou komisiou pre demokraciu prostredníctvom práva (Benátska komisia) na jej 76. plenárnom zasadnutí (Benátky 17. – 18. október 2008) Spr 836/2015, CDL-AD(2008)026
4.	Stanovisko k návrhom zákonov o súdoch a o právach a povinnostiach sudcov a o súdnej rade Čiernej Hory prijaté Európskou komisiou pre demokraciu prostredníctvom práva (Benátska komisia) na jej 101. plenárnom zasadnutí (Benátky 12. – 13. december 2014) Spr 801/2015, CDL-AD(2014)038
5.	Spoločné stanovisko Direktoriátu ľudských práv Rady Európy a Benátskej komisie k disciplínarnej zodpovednosti sudcov Moldavskej republiky prijaté Európskou komisiou pre demokraciu prostredníctvom práva (Benátska komisia) na jej 98. plenárnom zasadnutí (Benátky 21. – 22. marca 2014) Spr 1725/2014, CDL-AD(2014)006
6.	Stanovisko k návrhu zmien mediálneho zákona Čiernej Hory prijaté Európskou komisiou pre demokraciu prostredníctvom práva (Benátska komisia) na jej 102. plenárnom zasadnutí (Benátky 20. – 21. marec 2015) Spr 447/2015, CDL-AD(2015)004
7.	Konečné stanovisko k zmenenému návrhu zákona o Úrade špeciálnej prokuratúry Čiernej Hory prijaté Európskou komisiou pre demokraciu prostredníctvom práva (Benátska komisia) na jej 102. plenárnom zasadnutí (Benátky 20. – 21. marec 2015) Spr 601/2015, CDL-AD(2015)002
8.	Konečné stanovisko k zmenenému návrhu zákona o prokuratúre Čiernej Hory prijaté Európskou komisiou pre demokraciu prostredníctvom práva (Benátska komisia) na jej 102. plenárnom zasadnutí (Benátky 20. – 22. marec 2015) Spr 807/2015, CDL-AD(2015)003
9.	Správa o slobode prejavu sudcov prijatá Európskou komisiou pre demokraciu prostredníctvom práva (Benátska komisia) na jej 103. plenárnom zasadnutí (Benátky 19. – 20. jún 2015) Spr 904/2015, CDL-AD(2015)018
10.	Stanovisko k mediálnej legislatíve (zákon CLXXXV o mediálnych službách a masmédiách, zákon CIV o slobode tlače a legislatíva o zdaňovaní príjmov z reklám masmédií) prijaté Európskou komisiou pre demokraciu prostredníctvom práva (Benátska komisia) na jej 103. plenárnom zasadnutí (Benátky 19. – 20. jún 2015) Spr 1429/2015, CDL-AD(2015)015

11.	<i>Rúhanie a iné obmedzenia slobody prejavu v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva</i> prijaté Európskou komisiou pre demokraciu prostredníctvom práva (Benátska komisia) na 14. zasadnutí Spoločnej rady pre ústavné súdnictvo (Bukurešť 12. jún 2015) <i>Spr 1444/2015, CDL-JU(2015)013</i>
12.	<i>Správa o vylúčení páchatel'ov trestných činov z parlamentu</i> prijatá Európskou komisiou pre demokraciu prostredníctvom práva (Benátska komisia) na jej 104. plenárnom zasadnutí (Benátky 23.- 24. október 2015) <i>Spr 1711/2015, CDL-AD(2015)036</i>

Preklad stanovísk Benátskej komisie je dostupný na:
<https://www.ustavnysud.sk/-/benatska-komisja-2015>

1.3 Činnosť odboru tlačového a informačného

Tlačový a informačný odbor Kancelárie zabezpečoval aj v roku 2015 vývoj internej a externej komunikačnej stratégie s cieľom napomáhať pri vytváraní pozitívneho obrazu o ústavnom súde. Po organizačnej, vecnej a odbornej stránke plnil úlohy Kancelárie na úseku informovania verejnosti koordináciou a realizáciou informačnej stratégie, a to nielen prostredníctvom médií, ale aj ďalších foriem komunikácie, súčasne plnil aj úlohy súvisiace s výkonom funkcie hovorca ústavného súdu.

Vychádzajúc z naplánovaného zámeru, zabezpečoval predovšetkým každodennú komunikáciu s médiami. Nepretržite monitoroval domáce, príp. zahraničné médiá a zaisťoval informačný servis sudcom ústavného súdu a všetkým zamestnancom Kancelárie sprístupnením prostredníctvom elektronickej pošty a intranetu. Pravidelne analyzoval mediálne výstupy vo vzťahu k ústavnému súdu a vyhodnocoval nevyhnutnosť reagovať na ne.

Pripravoval podklady pre mediálne a iné vystúpenia predsedníčky ústavného súdu – príhovory, stanoviská, prejavy, rozhovory, ako aj návrhy na reakcie a vyhlásenia predsedníčky ústavného súdu a zabezpečoval ich publicitu prostredníctvom tlačových agentúr a iných masovokomunikačných prostriedkov.

Spracovával a publikoval tlačové informácie zo zasadnutí pléna ústavného súdu a senátov ústavného súdu, informoval médiá a verejnosť o aktivitách ústavného súdu mimo rozhodovacej činnosti (návštevy, konferencie, semináre).

Aktualizoval obsahovú náplň webových stránok ústavného súdu v súlade so smernicou o publikovaní jednotlivých príspevkov na webovom sídle ústavného súdu a spolupracoval pri tvorbe obsahu nového webového sídla ústavného súdu, ktoré bolo verejnosti sprístupnené 1. decembra 2015. Podieľal sa na tvorbe a príprave publikácií o rozhodovacej činnosti ústavného súdu a činnosti Kancelárie.

Vykonával odborné činnosti spojené s publicitou a informovanosťou verejnosti o projektoch Kancelárie financovaných z európskych fondov „Digitalizácia objektov Kancelárie ústavného súdu Slovenskej republiky“ a „Elektronizácia služieb Ústavného súdu Slovenskej republiky“. Spolu s ostatnými útvarmi Kancelárie sa podieľal na testovaní aplikácií Manažment konaní a BRISK, ktoré sú výsledkom projektu „Elektronizácia služieb“. Participoval na PR aktivitách Kancelárie a zabezpečoval ich medializáciu. Zabezpečil fotodokumentáciu a virtuálnu prehliadku objektov ústavného súdu, realizoval a archivoval fotodokumentáciu z podujatí a akcií Kancelárie ústavného súdu, ako aj zo školení pred nasadzovaním nových aplikácií v rámci spomínaných projektov financovaných z prostriedkov Európskej únie.

Spracúval a publikoval mesačné, štvrťročné a polročné štatistické prehľady rozhodnutí v rámci projektu predsedníčky ústavného súdu „Efektívnosť výkonu rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky“.

Časovo a administratívne mimoriadne náročnou úlohou bola aj evidencia podaní, ktoré nie sú návrhmi na začatie konania o súlade právnych predpisov s Ústavou Slovenskej republiky alebo sťažnosťami podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky (ústavnými sťažnosťami), resp. došlej pošty v rámci správneho denníka, ktorých obsahom boli najčastejšie žiadosti o poskytnutie informácií o konkrétnom podaní, ale aj žiadosti o právne rady, názory a stanoviská k celospoločenským udalostiam, sťažnosti na vnútropolitické dianie, komentáre k rozhodnutiam ústavného súdu, sťažnosti na postup všeobecných súdov či orgánov činných v trestnom konaní. Tlačový a informačný odbor zabezpečoval ich včasné a odborné vybavenie. V roku 2015 dosiahol počet evidovaných a vybavených podaní elektronicky alebo poštou číslo 897.

V rozsahu podľa osobitných predpisov poskytoval tlačový a informačný odbor účastníkom konania a ich právnym zástupcom informácie o konaniach vedených na ústavnom súde denne telefonicky, elektronicky alebo poštou.

V roku 2015:

1. Podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „infozákon“) zaregistroval a vybavil **153 žiadostí o informácie, z toho len v 3 prípadoch využili žiadatelia opravný prostriedok**, t. j. odvolanie proti rozhodnutiu povinnej osoby o odmietnutí požadovanej informácie, pričom o týchto odvolaniach rozhodol nadriadený orgán povinnej osoby tak, že potvrdil jej rozhodnutie.

2. Podľa zákona č. 167/2008 Z. z. o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tlačový zákon) v znení neskorších predpisov sprístupnil masovokomunikačným prostriedkom **223 vlastných tlačových informácií**, ktoré dokumentovali rozhodovaciu činnosť pléna a jednotlivých senátov ústavného súdu, ako aj aktuálne podujatia organizované ústavným súdom a aktivity, ktoré realizovala Kancelária ústavného súdu v rámci projektov financovaných z prostriedkov Európskej únie.

3. Podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení zákona č. 289/2012 Z. z. zaregistroval a vybavil **19 sťažností**.

2. PROJEKTY KANCELÁRIE ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY FINANCOVANÉ Z PROSTRIEDKOV EURÓPSKEJ ÚNIE

Kancelária Ústavného súdu Slovenskej republiky v priebehu roku 2015 ukončila dva projekty financované z prostriedkov európskej únie „Elektronizácia služieb Ústavného súdu Slovenskej republiky“ a „Digitalizácia objektov Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky“, ktorých cieľom je zefektívniť a zvýšiť kvalitu, ako aj dostupnosť poskytovania služieb Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Cieľom nového integrovaného informačného systému vrátane digitalizácie objektov Kancelárie bolo skvalitnenie získavania, spracovania, ochrany a využitia poznatkov, ako aj digitálneho obsahu pamäťových a fondových inštitúcií Kancelárie.

2.1 Projekt „Elektronizácia služieb Ústavného súdu Slovenskej republiky“

Kancelária Ústavného súdu Slovenskej republiky 31. decembra 2015 ukončila realizáciu projektu „Elektronizácia služieb Ústavného súdu Slovenskej republiky“. Tento projekt bol spolufinancovaný z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja prostredníctvom Operačného programu Informatizácia spoločnosti – Tvoríme vedomostnú spoločnosť a Kancelária ho mohla uskutočniť vďaka nenávratnému finančnému príspevku Ministerstva financií Slovenskej republiky, ktoré je sprostredkovateľským orgánom pre Operačný program Informatizácia spoločnosti (OPIS), vo výške 3 499 815,40 €.

Ku kľúčovým cieľom projektu patrí zavedenie elektronických služieb v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky pre občanov Slovenskej republiky, väčšia dostupnosť informácií o konaní pre všetkých účastníkov konania, elektronizácia interných procesov a vďaka tomu zrýchlenie a zefektívnenie priebehu konaní pred ústavným súdom. Dosiahnutie vytýčených cieľov projektu sa premietne do zavedenia elektronickej komunikácie s účastníkmi konania, a to od podania sťažnosti alebo návrhu na začatie konania cez elektronické pridelenie spisov, sprístupňovania spisov, resp. jeho častí v elektronickej podobe účastníkom konania až po elektronické rozhodnutia a elektronické doručovanie verejných listín (ktoré je zatiaľ predmetom legislatívneho procesu).

Vďaka tomuto projektu budú môcť fyzické aj právnické osoby v komunikácii s ústavným súdom využívať na novej webovej stránke ústavného súdu www.ustavnyjud.sk elektronické **formuláre na podanie na začatie konania** pred ústavným súdom, **doplnenie podania** na začatie konania pred ústavným súdom, **na žiadosť o informáciu podľa infozákona**, ako aj **na podanie sťažnosti** podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov. Fyzickým a právnickým osobám ako navrhovateľom a sťažovateľom pred ústavným súdom bude umožnené sledovať priebeh a stav činností, ktoré sa týkajú ich podania. V tejto súvislosti bude možné využiť elektronický formulár **na informovanie sa o stave konania** pred ústavným súdom, na vybavenia sťažnosti a poskytnutia informácie. Podstatne efektívnejšie bude aj vyhľadávanie podaní a rozhodnutí ústavného súdu.

Projekt Elektronizácia služieb Ústavného súdu Slovenskej republiky podľa modulov:

A. Modul Manažment konaní

Manažment konaní (ďalej aj „MK“) poskytuje kompletnú sadu nástrojov na prácu s elektronickým spisom. Primárnym účelom MK je spracovanie a evidencia celého procesu konania, začínajúc založením spisu až po jeho uzavretie. Súčasťou modulu je v zmysle registratúrneho poriadku aj vedenie registra MK (Rvp). Základná funkcionality vedenia špecializovaného registra bola rozšírená o tieto funkcionality:

- tvorba dokumentov,
- služby poskytované z informačného systému MK,
- notifikácie,

- správa elektronických spisov,
- archivácia spisov,
- publikácia anonymizovaných rozhodnutí,
- registre,
- integračná vrstva.

Správa elektronických spisov – riešenie poskytuje služby doručovania elektronicky odoslaných dokumentov od odosielateľa k adresátovi (fyzická osoba – občan, fyzická osoba – podnikateľ, právnická osoba, prípadne iný odosielateľ) a podľa typu procesu poskytne funkcie:

- elektronické doručovanie zásielok úradných, doporučených a obyčajných,
- zaslanie notifikácie o uložení doručovaného dokumentu,
- zasielanie podpísaných doručeníek doručovateľovi,
- sledovanie lehôt na doručenie,
- poskytovanie informácií o stave a spôsobe doručenia.

Elektronické prideľovanie spisov je súčasťou Manažmentu konaní.

Časť informačného systému pod názvom Manažment konaní zabezpečuje funkcie týkajúce sa rozhodovacej činnosti ústavného súdu od momentu prijatia podania (či už v elektronickej, alebo klasickej – papierovej podobe) až do momentu odosielania rozhodnutia alebo inej úradnej písomnosti ústavného súdu adresátovi.

Jednou z funkcií, ktorú modul informačného systému Manažment konaní obsahuje, je aj elektronické prideľovanie návrhov na začatie konaní pred ústavným súdom sudcom ústavného súdu ako sudcom spravodajcom.

Podľa § 29 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh vo veci, o ktorej rozhoduje ústavný súd v senáte alebo v pléne, sa v súlade s rozvrhom práce prideľuje sudcovi ako spravodajcovi náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov schválených plénom ústavného súdu tak, aby bola vylúčená možnosť ovplyvňovania pridelenia vecí.

Podľa rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej sa rozdelenie práce v rámci rozhodovacej činnosti ústavného súdu riadi zásadou náhodnosti prideľovania vecí jednotlivým sudcom ako spravodajcom tak, aby sa dodržala zásada ich rovnomerného zaťaženia.

Návrh elektronického prideľovania je, vychádzajúc z citovanej právnej úpravy, založený na týchto princípoch :

Náhodnosť

Navrhované riešenie umožňuje rozdeľovať nové spisy náhodným spôsobom medzi sudcov pri každom delení nápadu.

Rovnomerné zaťaženie

V rámci náhodného prideľovania systém umožňuje nastaviť v prípade potreby výnimky alebo obmedzenia prideľovania vecí pre jednotlivých sudcov z dôvodov určených v rozvrhu práce (či už ide o úplné vylúčenie z prideľovania, napr. z dôvodu práceneschopnosti, alebo o obmedzenie počtu prideľovaných spisov z iných dôvodov).

Základná funkcia náhodného prideľovania je doplnená o funkciu sledovania počtu pridelených vecí za určité sledované obdobie v záujme korekcie počtov pridelených vecí jednotlivým sudcom tak, aby bola rešpektovaná zásada ich rovnomerného zaťaženia.

Navrhované riešenie vzhľadom na rozdielnu náročnosť taktiež umožňuje oddelené prideľovanie spisov podľa typov konaní. Výsledkom je rovnomerné rozdeľovanie spisov nielen podľa ich počtu, ale aj podľa náročnosti s ohľadom na typ vecí, ktorej sa týkajú.

Transparentnosť

Každé prideľovanie je logované (zaznamenávané) a spätne kontrolovateľné. Systém umožňuje nastaviť automatické spúšťanie procedúry prideľovania, ale aj jej manuálne spúšťanie, a to podľa toho, pre akú organizáciu procesu prideľovania spisov z hľadiska kontroly a transparentnosti sa plénum rozhodne.

Flexibilita

Systém umožňuje parametrické úpravy algoritmu v časti zabezpečujúcej zaistovanie rovnomernosti prideľovania, ak by v praxi došlo k potrebe úprav algoritmu (základná funkcia zaistujúca náhodnosť prideľovania je nemeniteľná, pozn.).

B. Modul Elektronická podateľňa a všeobecná registratúra (BRISK)

Správa všeobecnej registratúry – zabezpečuje efektívnu podporu práce s registratúrnymi dokumentmi počas celého ich životného cyklu, zabezpečuje zhodu s legislatívnymi požiadavkami správy registratúry.

Skladá sa z viacerých modulov:

- podateľňa,
- správa záznamov,
- správa spisov,
- príručná registratúra,
- registratúrne stredisko,
- archív,
- správa adries,
- vyhľadávanie,
- tlačové zostavy,
- nastavenia,
- administrácia.

Podateľňa plne nahrádza fyzickú podateľňu elektronickou formou. Slúži na evidenciu došlej pošty z externého prostredia a odosielanie poštových zásielok organizácie. Systém pre správu registratúry umožní zaevidovať došlú poštu a registratúrny záznam. V prípade fyzickej formy záznamu je možné jeho obsah zdigitalizovať a prepojiť s registratúrnym záznamom v systéme prostredníctvom tlačiarne čiarového kódu a skenerom s čítačkou čiarového kódu. Systém na základe štítku čiarového kódu pripojí naskenované dokumenty ako elektronickú prílohu k danému registratúrnemu záznamu. Odpadá tak nutnosť obehu papierových dokumentov, ktoré sa v elektronickej forme nachádzajú priamo v systéme.

Elektronická podateľňa je automatizovaná elektronická podateľňa pre prijímanie a spracovanie elektronických dokumentov v súlade s vyhláškou NBÚ č. 136/2009 Z. z. o spôsobe a postupe používania elektronického podpisu v obchodnom a administratívnom styku. Systém prijíma a spracováva elektronické dokumenty, ktoré sú doručené z centrálnej elektronickej podateľne Ústredného portálu verejnej správy (ďalej aj „ÚPVS“).

C. Modul Zbierka nálezov a uznesení (ZNAU)

Slúži na automatické vytváranie agregovaných dokumentov týkajúcich sa nálezov a uznesení ústavného súdu a ďalšiu prácu s týmito dokumentmi.

Automatizuje procesy a činnosti, ako sú príprava nálezov a uznesení pre publikovanie v Zbierke, úprava znenia právnej vety, doplnenie právnej vety, zoznam kľúčových slov a vzťahov k právnym predpisom, označenie rozhodnutia pre publikovanie v Zbierke, indexovanie textu rozhodnutia pre fulltextové vyhľadávanie, generovanie tlačovej verzie dokumentu Zbierka a iné procesy.

D. Modul Prehľady rozhodnutí

Slúži na doplnenie analytických údajov metadát k jednotlivým rozhodnutiam ústavného súdu na účely sofistikovanejších a efektívnejších možností vyhľadávania právnych informácií v informačnom systéme

ústavného súdu a následne vyhotovenie pravidelných prehľadov rozhodnutí senátov a pléna ústavného súdu (abstrakt – prehľad) vrátane ich publikovania na webovom sídle ústavného súdu.

E. Modul Sledovanie efektívnosti výkonu rozhodnutí

Slúži pre automatizáciu všetkých činností súvisiacich s projektom „Efektívnosť výkonu rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky v konaní o sťažnostiach fyzických a právnických osôb“. Automatizované sú podprocesy a činnosti ako príprava a publikovanie mesačného prehľadu vydaných rozhodnutí, generovanie a distribúcia polročného prehľadu rozhodnutí, ktoré nadobudli právoplatnosť, evidencia spätnej väzby o stave veci, spracovanie a publikovanie analýzy o výsledkoch projektu za zvolené obdobie.

Modul je vybudovaný s využitím reportingovo-analytického nástroja, ktorý umožňuje používateľovi analyzovať získané dáta z rôznych uhlov pohľadu, ako aj definovať vlastné výstupy analýzy.

F. Modul administratívneho rozhrania

Predstavuje samostatný modul v integrovanom informačnom systéme Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý má za úlohu administráciu celého systému, ako je vytváranie a editácia používateľov, priradenie rolí a prístupových práv a správa číselníkov.

G. Modul Záznam auditných logov

Rieši logovací systém na ukladanie logov a auditných záznamov a zabezpečuje požiadavky, ktoré sa týkajú logovania.

H. Modul Service desk

Predstavuje miesto kontaktu, prostredníctvom ktorého používateľa nahlásujú svoje požiadavky a incidenty. Okrem spracovania nahlásených požiadaviek je úlohou service desku riešiť nahlásené incidenty a požiadavky (prvá úroveň podpory). V prípade, že riešenie nie je v rámci kompetencie operátora service desku, zabezpečuje sa vyššou úrovňou podpory.

I. Modul Webové sídlo ÚS SR

Predstavuje primárne používateľské rozhranie pre verejnosť pri komunikácii s Ústavným súdom Slovenskej republiky. Súčasťou webového sídla je verejná časť, ktorá je prístupná pre anonymných používateľov, a privátna zóna pre registrovaných používateľov po prihlásení. Webové sídlo je implementované na WCM System v slovenskej a anglickej verzii. Primárne je webové sídlo určené na zabezpečenie poskytovania elektronických služieb a informácií Ústavným súdom Slovenskej republiky. Elektronické služby a informácie sú sprístupnené nielen prostredníctvom webového sídla, ale aj cez základné prístupové komponenty, ktorými sú integrované obslužné miesto, ÚPVS a kontaktné centrum.

Webové sídlo je vytvorené formou responzívneho web dizajnu, ktorý zaručuje, že všetky zobrazené stránky sú optimalizované pre väčšinu mobilných zariadení, napr. tablety a mobily, so zachovaním kompletnej funkcionality.

Verejne prístupná časť webového sídla poskytuje rôzne funkcionality:

- úradná tabuľa – informácie o plánovaných verejných zasadnutiach,
- fulltextové vyhľadávanie zverejnených informácií,
- vyhľadávanie v rozhodnutiach ústavného súdu a v ďalších verejne prístupných dokumentoch,
- prístup k informáciám Publikovanie/zverejňovanie informácií o ÚS SR,
- RSS kanál pre automatické notifikovanie o zverejnení nových informácií,
- zobrazovanie aktuálnych informácií na titulnej stránke a v samostatnej sekcii,
- publikovanie fotogalérií.

Privátna zóna webového sídla – na získanie prístupu do privátnej zóny je potrebná registrácia používateľa prostredníctvom rozhrania ÚPVS.

Privátna zóna poskytuje služby pre verejnosť:

- podanie návrhu na konanie pred ÚS SR,
- doplnenie podania na konanie pred ÚS SR,
- podanie žiadosti o informáciu (podľa zákona č. 211/2000 Z. z.),
- podanie sťažnosti na ÚS SR
- informovanie sa o stave žiadosti, návrhu na konanie alebo sťažnosti na ÚS SR
- vyhľadávanie v zbierke nálezov a rozhodnutí,
- prístup k informáciám, ktoré budú výstupom služieb Publikovanie/zverejňovanie informácií o ÚS SR a služby Zverejnenie rozhodnutia o konaní pred ÚS SR.

Po výbere konkrétnej služby je používateľovi zobrazený príslušný elektronický formulár. Informácie o stave spracovania a vybavení žiadosti budú sprístupnené v elektronickej schránke (module eDesk), pričom o jednotlivých krokoch bude žiadateľ informovaný prostredníctvom notifikačného modulu.

J. Modul Intranet

Intranet portál je prístupný z intranetu pre zamestnancov Kancelárie a sudcov ústavného súdu cez zabezpečovacie pripojenie a je rozhraním pre oprávnených používateľov k sprístupneným informáciám a službám.

Intranetový portál má tieto funkcionality:

- prístupové práva – komplexný systém prístupových práv riadi prístup k jednotlivým systémom, aplikáciám a službám,
- intranetový portál využíva rovnakú technológiu ako webové sídlo (WCMS, CMS),
- sprístupnenie interných informácií a dokumentov,
- vyhľadávanie nad sprístupneným internetovým obsahom – fulltextové vyhľadávanie na stránkach, v dokumentoch, vyhľadávanie v metaúdajoch,
- prístup k vybraným službám,
- personálny a zdieľaný kalendár,
- interné oznamy, notifikácie,
- interné žiadosti,
- organizačná štruktúra, vyhľadávanie informácií o zamestnancoch,
- reporty,
- fotogaléria.

Služby prístupné cez intranet pre interných používateľov sú totožné s **elektronickými službami** pokrytými ostatnými modulmi.

Súčasťou intranet portálu je aj správa administrátorského rozhrania pre určených administrátorov.

2.2 Projekt „Digitalizácia objektov Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky“

Kancelária Ústavného súdu Slovenskej republiky získala v roku 2013 od Ministerstva kultúry Slovenskej republiky nenávratný finančný príspevok vo výške 999 912,50 € na realizáciu projektu „Digitalizácia objektov Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky“ (objektmi sa v projekte označujú spisy a audiozáznamy z pojednávaní). Tento projekt, ktorý bol spolufinancovaný Európskym fondom regionálneho rozvoja prostredníctvom Operačného programu Informatizácia spoločnosti – Tvoríme vedomostnú spoločnosť, sa Kancelárii podarilo 30. júna 2015 úspešne ukončiť.

Kľúčovým zámerom projektu bolo skvalitnenie systémov získavania, spracovania, ochrany a využitia poznatkov a digitálneho obsahu Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Cieľom digitalizácie objektov bolo vytvorenie znalostnej bázy z archivovaných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky, ich sprístupnenie čo najširšiemu okruhu používateľov v lokálnych sieťach, prostredníctvom internetu, resp. špeciálnych informačných systémov, a uchovanie obsahu pre ďalšie generácie.

Pre účely digitalizácie bolo pripravených 12 983 rozhodnutí a podaní (spisov) a 298 audio-záznamov. Predmetom digitalizácie boli spisy od roku 1992 do roku 2004 a audiozáznamy od roku 1994 do roku 2012, ktoré sú archivované na Ústavnom súde Slovenskej republiky v Košiciach, ale aj v Slovenskom národnom archíve v Bratislave. (Od roku 2013 archivuje ústavný súd audiozáznamy z verejných pojednávaní pléna a senátov v digitalizovanej podobe.)

Vďaka prostriedkom z Európskeho fondu regionálneho rozvoja mohla Kancelária zriadiť v sídle Ústavného súdu Slovenskej republiky v Košiciach digitalizačné pracovisko, v ktorom vznikli technologické podmienky na digitalizáciu kultúrnych objektov. Je vybavené modernými technológiami určenými na digitalizáciu rozhodnutí ústavného súdu vrátane sťažností a návrhov, ktoré mu boli doručené, ako aj audiozáznamov z pojednávaní ústavného súdu. Kancelária ústavného súdu tak sprístupní verejnosti zdigitalizované objekty v Centrálnej aplikačnej infraštruktúre a registratúre a Centrálnom dátovom archíve. Na digitalizačné pracovisko bola zakúpená potrebná technológia, prostredníctvom ktorej sa zabezpečila a naďalej bude zabezpečovať kvalitná a efektívna digitalizácia všetkých objektov (spisových materiálov, zvukových záznamov) Kancelárie, čím sa podporí rozvoj pamäťových a fondových inštitúcií.

Výsledky a dopady projektu:

1. Vytvorenie elektronického spisu ústavného súdu a jeho integrovanie na registre, nasadenie úložiska dokumentov, skenovacej infraštruktúry a dobudovanie užívateľských rozhraní umožňujúcich vytváranie digitalizovaných dokumentov, ako aj prácu s nimi, a to nástrojmi pre štruktúrovanú tvorbu dokumentov využívaním šablón, vyťažovaním štruktúrovaných údajov z registra.
2. Rozsiahle nasadenie infraštruktúry na využívanie zaručeného elektronického podpisu a príslušných komponentov tak, aby mohli byť do významnej miery nahradené papierové dokumenty ústavného súdu ich elektronickým ekvivalentom s rovnakou právnou silou a záväznosťou, ako je papierová podoba. Týka sa to väčšiny dokumentov, ktoré sú zo strany ústavného súdu odosielané občanom, podnikateľom, inštitúciám v Slovenskej republike a účastníkom konania pred ústavným súdom.
3. Dobudovanie integračných rozhraní na informačné systémy iných slovenských štátnych inštitúcií umožňujúcich efektívnu elektronickú komunikáciu s ohľadom na pripravenosť týchto inštitúcií na metódu stroj-stroj.
4. Vybudovanie plnohodnotnej elektronickej komunikácie s občanmi, podnikateľmi, inštitúciami, účastníkmi konania pred ústavným súdom a pracovníkmi Kancelárie ústavného súdu, a to zavedením eGov služieb a ďalších podporných elektronických služieb na poskytovanie podávania návrhov na konanie pred ústavným súdom, poskytovanie informácií o veciach v pôsobnosti ústavného súdu, podávanie sťažností na ústavnom súde a publikovanie informácií a rozhodnutí o konaní pred ústavným súdom. Tieto funkcie sú zabezpečované prostredníctvom portálových technológií, ako aj využitím integrácie spoločných modulov ÚPVS.
5. Vybudovanie digitálneho archívu ústavného súdu.

3. KNIŽNICA ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Knižnica Ústavného súdu Slovenskej republiky stála v posledných rokoch, kedy bolo potrebné riešiť naliehavé priority inštitúcie, tak trochu bokom od iných činností. Z dôvodu sťahovania knižničného fondu do nových priestorov a iba minimálnej akvizícii nových dokumentov boli služby knižnice poskytované v obmedzenom rozsahu. V koncepčných zámeroch Kancelárie ústavného súdu sa však rátalo s budúcim oživením činnosti knižnice, doplnením i obsahovou aktualizáciou knižničného fondu, rozšírením a skvalitnením jej služieb a posilnením jej odborného zázemia.

Nové priestory pre knižnicu poskytla bývalá pojednávacia miestnosť, ktorá dispozične i kapacitne vyhovuje umiestneniu knižničného fondu, poskytovaniu základných služieb a zázemiu knižnice. Priestory boli v roku 2015 vybavené novými regálovými zostavami na umiestnenie fondu, poskytujú miesto ja pre čítareň a školiacu miestnosť.

V roku 2015 bol zároveň zakúpený automatizovaný knižnično-informačný systém Advanced Rapid Library (aRL) nielen na účely automatizovaného spôsobu evidencie, resp. spracovania dokumentov a poskytovania výpožičných služieb, ale aj prístupu inštitucionálnych používateľov – sudcov, súdnych poradcov a všetkých zamestnancov Kancelárie ústavného súdu – k dokumentom vo fonde našej knižnice prostredníctvom jej online katalógu. Zo starého knižničného systému bolo do novej databázy prekonvertovaných viac ako 2,5 tisíc bibliografických záznamov o knižných tituloch, ktoré sa viažu k takmer 4 tisíc publikáciám umiestneným v knižničnom fonde. Všetky dokumenty presťahované do nových priestorov získali nový identifikátor vo forme vlepenej RFID etikety.

Dlhodobou víziou je premena knižnice zo statického pracoviska plniaceho základné knižnično-informačné služby na fyzicky i virtuálne prístupné miesto, ktoré sa stane akceptovaným informačným zázemím nielen pre všetkých inštitucionálnych klientov, ale v budúcnosti aj pre odbornú verejnosť. Úlohou zamestnanca prijatého od januára 2016 bude zinventarizovať knižničný fond a vyradiť obsahovo neaktuálne a multiplicitné dokumenty, aby získané priestorové kapacity bolo možné čo najskôr zaplniť aktuálnou a požadovanou odbornou literatúrou. Spracovanie dokumentov podľa platných medzinárodných knihovníckych štandardov a ich organizované tematické usporiadanie sú predpokladom toho, aby sa v budúcom roku rutinne sprevádzkovali zakúpené moduly v systéme aRL a verejne sprístupnil online katalóg knižničného fondu umožňujúci nielen pohodlné vyhľadávanie informačných zdrojov, ale aj zefektívnenie výpožičných služieb a spravodlivejší prístup k požadovaným publikáciám. Kancelária ústavného súdu pripravuje niekoľko vnútorných noriem vrátane knižničného a výpožičného poriadku, ktoré sú predpokladom parametrizácie knižničného systému aRL a naštartovania tohto procesu.

Jednou zo základných podmienok zlepšenia činnosti knižnice je doplnenie fondu o kvalitné domáce a zahraničné tituly. Počiatočnou úlohou je vymedzenie profilových oblastí právnej vedy v oblasti budovania knižničného fondu v tradičnej i elektronickej podobe ako základného nástroja pre akvizíciu dokumentov a taktiež vyčlenenie finančných prostriedkov Kancelárie ústavného súdu na kvantitatívny nárast nových prírastkov.

Očakávaným výstupom na konci roka 2016 budú nové stránky knižnice umiestnené na webovom sídle ústavného súdu, umožňujúce prístup ku knižničnému katalógu a samostatné využívanie jeho funkcií. Aby sme skvalitnili profesionálnu podporu sudcov ústavného súdu, súdnych poradcov a odborných zamestnancov Kancelárie ústavného súdu, chceme prostredníctvom webovej stránky knižnice venovať zvýšenú pozornosť propagácii jej fondu, služieb i ďalších verejne prístupných externých informačných zdrojov a podmienok ich využívania.

predkladá:

JUDr. Ivetta Macejková, PhD.
predsedníčka Ústavného súdu Slovenskej republiky

spracovali:

JUDr. Miloslav Babják
JUDr. Mária Siegfriedová
PhDr. Anna Pančurová
JUDr. Martina Buchová
Mgr. Martina Demčáková
Mgr. Tomáš Majerník
PhDr. Darina Kožuchová

za správnosť vyhotovenia:

Gabriela Kimlerová
Adriána Vlčková

